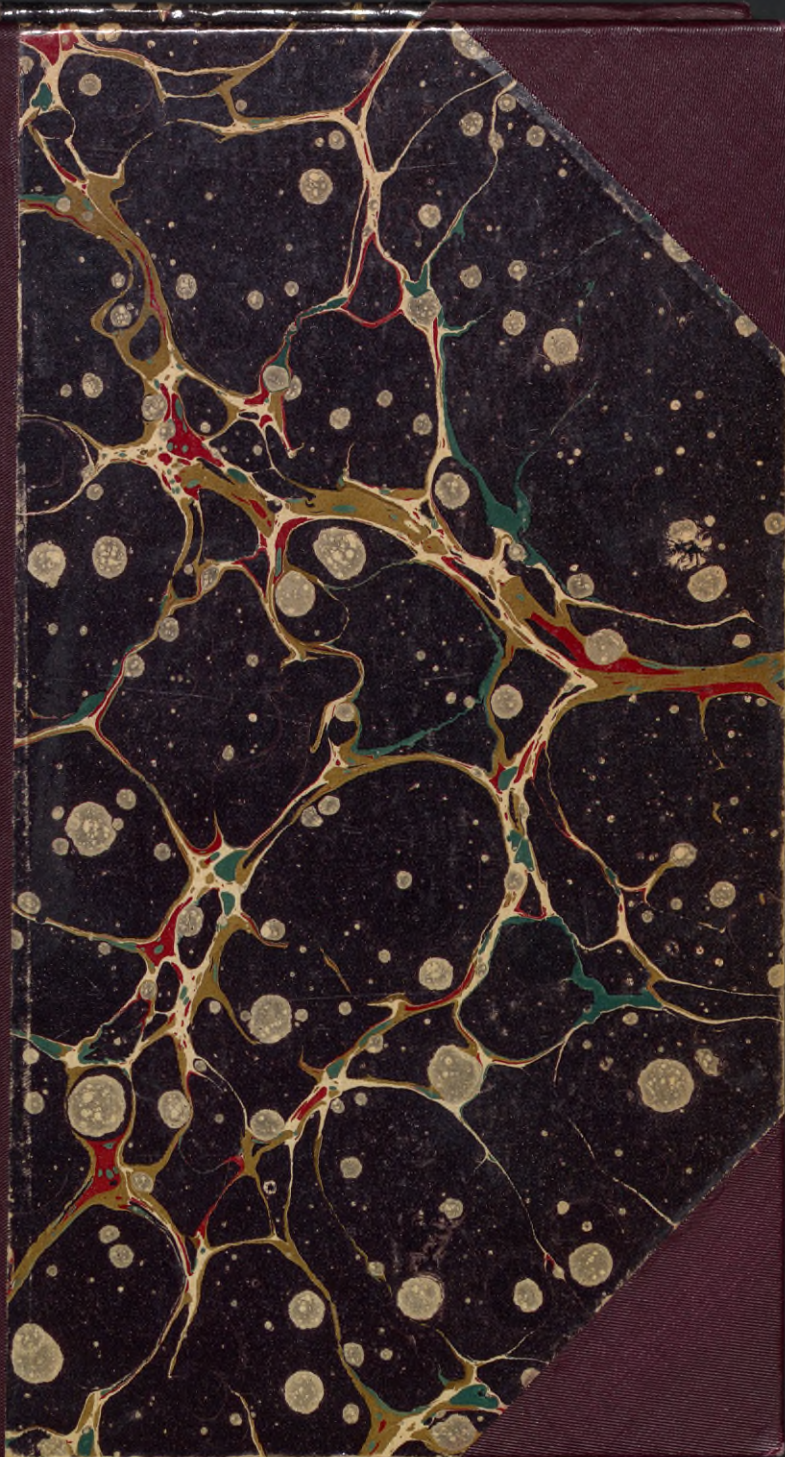

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1850
100
100
100

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.

STANDA NORDSTRÖM

ANNMARI

THE UNIVERSITY OF
CHICAGO
LIBRARY

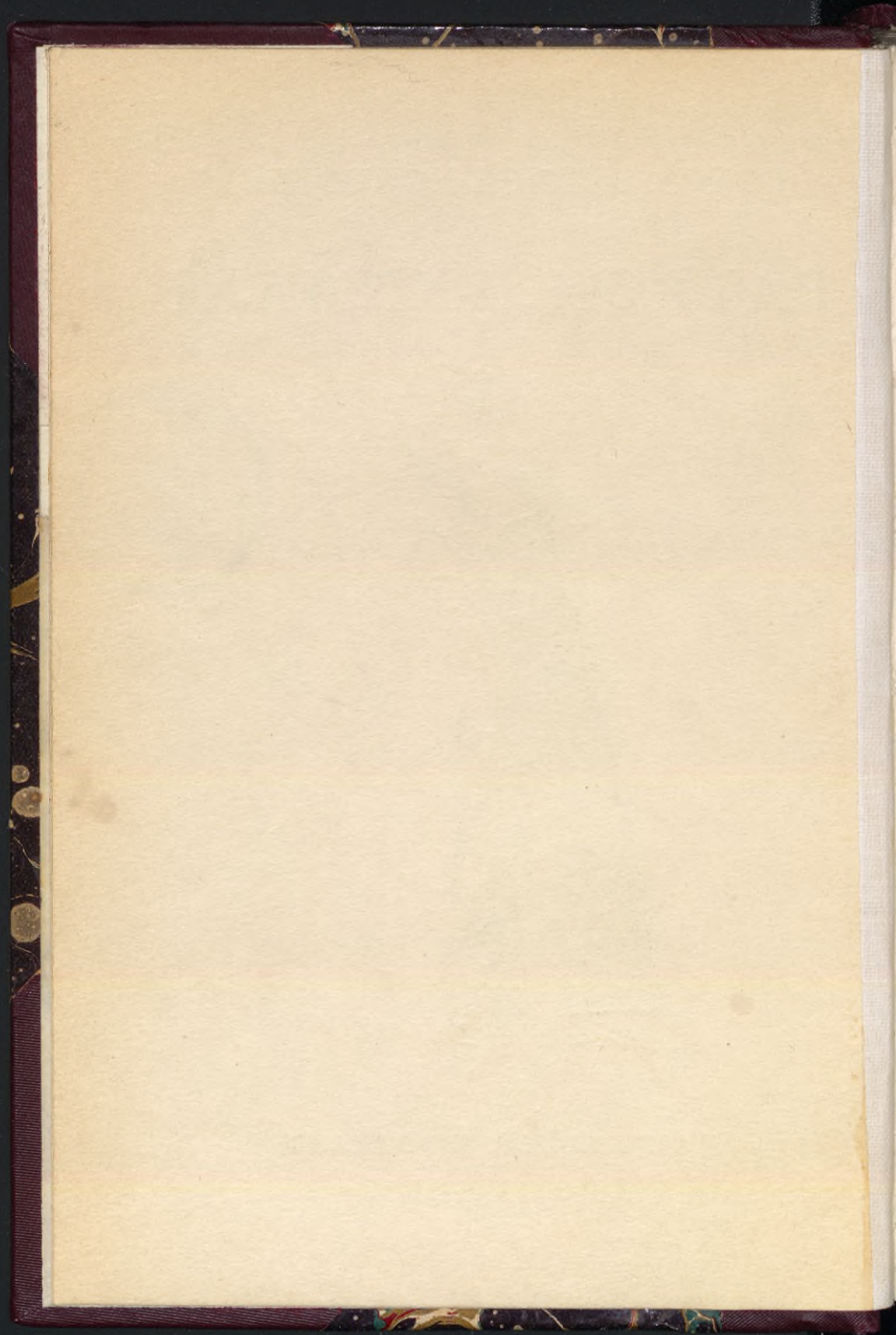
ESTER BLENDA NORDSTRÖM

PATRON ANNAMARI

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND
STOCKHOLM

ESTER BLEND A NORDSTRÖM

PATRON ANNMARI

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
LONDON

PATRON ANNMARI

RACKARUNGEN BLIR BONDE

AV

ESTER BLENDA NORDSTRÖM

STOCKHOLM
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

ISAAC MARCUS BOKTR.-AKTIEBOLAG

STOCKHOLM

1931

ANNMARI KOMMER HEM

När Annmari var aderton år tog hon studenten. Med nätt och nöd och hårfint gick hon igenom på latinlinjen, och ingen var mer förbluffad än hon själv, när hon satte mössan på och gick ut på skolgården för att bli omkramad och blomsterbehängd och hissad.

— Det sker under ännu på vår jord, sade hon i örat på sin moster, fru Wallerstierna, som tårögd och lycklig höll henes hand i sin. Jag åkte på latinet så det pep om det och var så säker om att kvasta som att jag heter Annmari. Men här är jag i alla fall!

Sommaren tillbragte hon på Hålundsborg, fru Wallerstiernas stora gods, och använde den, som så många andra somrar, att gå som lantbrukselev under den sure och buttre förvaltarens ledning.

— För jordbrukare ska jag bli, sade hon lugnt och orubbligt. Bråka inte, moster, sötnos, du vet, att jag velat bli det i hela

mitt liv, och nu när jag är färdig med skolelandet, så kan ingen hejda mig. I höst har jag lovat dig att resa till Oxford och vara där vintern över, men till våren kommer jag hem, och då ska du få se på gnistor, gamla älskling! Det är ju femtusen jag fick, när jag fyllde arton år? M-m-m-m... bussig idé med dom där pengarna, som kommer före hela arvet. Och jag har inte rört ett öre ännu.

— Det står i testamentet, att det ska vara till din utbildning, Annmari.

— Visst, Bernhardine lilla! Du kan lita på, att dom ska användas till det också. Jag får ju hand om dom själv? Eller ska dom betalas ut i små portioner kanske.

— Nej, du får allesammans på en gång, när du vill. Vad *tänker* du göra med dem, lilla flicka.

— Wait and see, old darling!

Annmari lade armen om sin mosters smala skuldror och tryckte henne intill sig. Så log hon ned mot hennes ögon och sade lugnande:

— Var inte ängslig! Jag lovar dig, att jag ska inte köpa silkesunderkläder för alltsammans eller bil eller nåt annat osedligt. Jag tänker nöja mig med motorcykeln du gav mig till studenten länge ännu, och blir det något i underklädersväg jag behöver, så

inte är det silke. Men nog ska pengarna komma till användning, det kan du skriva opp. Härlig, extra, finfin användning. Jag har redan något i sikte, men jag talar inte om det för dig, förrän allt blir klart, och det kan det inte bli förr än jag kommer hem från Oxford.

Med det fick fru Wallerstierna nöja sig, och hon gjorde det också. Suckande. Hon kände sin Annmari, som hon nu varit både far och mor för i snart femton år — hon kände henne och älskade henne, men hon var onekligen en smula ängslig. Annmari hade alltid så mycket vilda påfund, vildare och omöjligare än någon annan ungdom, suckade moster Bernhardine. Ju tokigare det var, dess utsöktare tyckte Annmari, att hennes idéer voro, och vad hon nu kunde ha för galenskaper i tankarna med de där femtusen, som skulle tillfalla henne tre år innan det egentliga arvet utbetalades, det visste gud och vår herre allena. Hon funderade både hit och dit hela sommaren igenom, och ett par dagar, innan Annmari avreste till England, trodde fru Wallerstierna, att hon möjligen kommit på det rätta. Efter middagen sade hon till Annmari med en röst, som var mycket allvarlig och mycket ängslig:

— Annmari — det är *en* sak jag vill be

dig om, *en* sak jag vill, att du ska lova mig, innan du reser. Annars får jag inte ro i min själ.

— Vad då, moster Bernhardine? frågade Annmari osedvanligt höviskt, därtill manad av röstens allvar.

— Att du inte lär dig att flyga.

— ? ? ? ? ! ! ! ! Flyga!! Är du alldeles vild, gamla Bernhardine Wallerstierna?! Hur i fridens namn har du kommit på en sån tanke? Flyga? Jaa, förresten, det var inte nån dum idé alls. Flyga. M-m-m. Roligt jobb om man för maskinen själv antar jag, men det är avgrundstråkigt att sitta som passagerare. Men varför...

— Det är de där femtusen kronorna, ser du! sade fru Wallerstierna lite nervöst. Du är så mystisk, när du talar om, vad du ska ha dem till, och du hittar alltid på såna galenskaper, så det kom för mig, att du kanske tänkte lära dig flyga och så småningom skaffa dig ett aeroplan. Lilla Annmari — du *tänker* väl inte det?

— Nej, utesägligt bedårande gamla dam, det tänker inte lilla Annmari göra. Om du inte vore så söt, så skulle jag skratta åt dig och ditt aeroplan, men dels är det din bedåriskhet, som hindrar mig, och dels är det den fantasins djärva flykt, som utmärker ditt anförande. Du har lärt dig en del av

mig, Bernhardine! *Vem* av alla världens mostrar och mammor och tanter, tror du skulle ha kommit på den idén, att deras dotter tänkte köpa sig en flygmaskin?! Jag bara frågar det! Och till på köpet är du så liten och rädd för allt modernt. Och så ängslig och så klen och så... Annmaris röst svävade en liten smula, men hon ryckte strax upp sig och log mot den lilla bräckliga gestalten, som såg så skör och späd ut i den stora fåtöljen. Nej! sade hon en gång till. Jag lovar dig, att jag inte skall lära mig flyga för mina femtusen och inte köpa något aeroplan heller. Jag ska använda dem till något mycket mera jordbundet och ofarligt. Så du kan ha ro i din själ och sköta ditt hjärta i Nauheim och komma och hämta mig i vår på hemvägen. Eller jag kan komma över till Paris, och vi kan mötas där. Säj?

I Paris möttes de också en gång i slutet av februari, men fru Wallerstierna hade bara en liten ferie från sin Nauheimvistelse — doktorn var alls inte nöjd med hennes hjärta, och sedan Annmari följt henne tillbaka till den tyska badorten, reste hon hemåt ensam. Och i sin väska hade hon en check på femtusen kronor.

Det var snögloppigt och kallt och ruskigt, när hon steg av vid Hålunda station, och

chauffören, som var nere för att möta, klagade bitterligen över vägarna. Han löste ut Annmaris poletterade bagage, gjorde fast kofferten bakpå, och småväskorna stuvades in i den rymliga kupén, varefter han undergivet tog sin plats bredvid Annmari, som redan satt med ratten mellan händerna. Chauffören och Annmari voro gamla vänner — i fjorton år hade de känt varann, så samtalet flöt fritt och otvunget mellan dem. Hej, Börje! hade Annmari sagt, när hon fick syn på honom utanför kupéfönstret, och Börjes glada grin och honnör var en välkomsthälsning så god som någon.

Så fort Annmari växlat in på trean började konversationen, som i förstone tedde sig tämligen mystisk och ordknapp.

— Nåå? sade hon bara.

— Jo, svarade Börje.

— När var du där sist?

— I söndasse.

— Har du bjudit?

— Näej. Ja tog först reda på om någon annan ville ha't.

— Nåå? Aj, som tjuvningen du! Det är slirigt i dag. Du skulle ha kedjor på framhjuln också i det här väglaget.

— Ingen idé, ja har allt försökt. Hon får nog ta't lite lognare i krökera. — Jo, Karl

Anderson i Botarp hadde hørt sej för, sa Lina. Han hadde sagt, att mer än tre tusen kunne dä inte ble tal om. Å dä skulle kon å dä lilla som finns å gröda följa mä.

— Va sa Lina om det då?

— Ja, hon töckte allt, att dä va bra lite, men att joren ä usselt skött, dä medgav hon, å att gårdsgårar å sånt ligger nerrasat, å lagårstaket behöver repareras sa hon också. Grödan va inte möcke å få, sa hon, men kon velle ho ta me te dotren, som hon ska flytta te. En kan inte räkne me mer än tjuge tunnlan å lite skog te husbehov å vebrann. Å utäv di tjuge tunnlanen så ä dä väl inte mer än fem, som ä skötta så di kan bära nåt.

— Ja, jag vet Börje. Men om jag bjuder henne tre tusen och låter henne ta kon med sig, så kan hon vara nöjd. Mer är inte stället värt som det är nu, det sa förvaltarn i somras, när jag frågade honom. Inte det en gång, sa han. Men jag vill i alla fall betala det, för det ligger så underbart vackert och så kan hon dra i väg med sin gamla ko. Hörde du dig för om... om ohyran, du vet?

— Jaha, dä gjorde jag. Vägglus finns där inte, dä tog hon på sin ed, sa hon.

— Då bestämmer jag mig, Börje. Pengarna har jag med mig, så du kan göra oppgenast. Och du *har* väl inte glömt, att du

lovade komma och hjälpa mig ett par veckor, när du fick ledigt?

— Var hon lugn för dä, svarade Börje tryggt, i detsamma de svängde upp på Hålundsborgs gårdsplan.

— Är kapten hemma? frågade Annmari, just som hon drog till bromsen.

— Kommer i morn!

— Hm. Tjänare Stafva! Kära söta, så du har magrat! ropade Annmari ögonblictet efter till en klotrund, strålande uppenbarelse i blå klädning och vitt förkläde, som kom rullande utför stora trappan. Det var hennes gamla barnjungfru, som ännu var kvar på gården, och som väl aldrig skulle lämna den, så länge Annmari fanns där. Rosig och blåögd var hon ännu långt upp i fyrtioårsåldern, men det där om magringen var nog bara Annmaris påhitt, ty trindare kunde knappast någon vara. Stafva fnittrade också glättigt, och Börje skrattade högt åt hälsningen, och när Annmari klev ur bilen fullständigt begravdes hon i Stafvas varma famn.

— Välkommen hem, hjärtebarn! sade Stafva. Herrejestanes, så mager *hon* har blivit! Och de va ett sanningens ord. Men en kan inget annat vänta, när hon kommer från utländer, där dom väl varken har kristlig mat eller dryck. Kom ska ja ta väsker-

na! De ä varmt å brasa på hennes rum å maten ä färdi å ta in när som helst. Lydia håller på å duka. Ska hon inte stiga in, fröken Annmari?

— Jo då, Stafva, jag måste bara säga ett par ord till Börje först, sade Annmari. Hon tog Börje i armen och drog honom lite av-sides:

— I morron är det söndag. Kan du ta dig bort till Näshultet med mjölk bilen? Tidigt, så allting är bestämt, när kapten Wallerstierna kommer. Jag ska tala med förvaltarn i eftermiddag, så han kan hjälpa mig att skriva något slags papper, som duger till köpehandling eller vad katten det heter. Och så ska du få fullmakt av mig och pengar att ge på hand, för det ska man göra, det vet jag. Om jag kommer ner i stallet vid femtiden — är du där då? Bussigt! Hur är det med »Sir Peter»?

— Fint! Men han behöver mera motion. Kapten har ridit honom, när han har vari hemma, men de ä ju bara en gång i vickan, så de blir för lite. Dä blir väl annat nu, när fröken Annmari har kommi hem.

— Jag måste sälja honom, Börje!

— Sälja! Sörr Pittarr! Ska hon *sälja* honom?

— Måste, Börje! Du förstår... du förstår... rösten bröts i något, som lät miss-

tänkt likt en snyftning, och Annmari rusede uppför trappan och in genom dörren, innan Börje ens hann skubba mössan framöver för att klia sig i nacken, vilket hos honom var ett osvikligt tecken till upprördhet.

— Sälja den hästen, som hon ä så toki me, så om de vore en fästman kunde hon inte va glaare i'n! muttrade Börje. Stackars liten, sade han för sig själv, medan han knogade upp med kofferten, stackars liten! Hon tycker väl inte hon kan ha'n på Näshultet — dä ju ingen häst för ett torpställe precis, och stort mer kan en väl inte kalla Näshultet. Hon ä duktig, flecka!

Börje gjorde rätt, i att säga »stackars liten», när han hörde om hästen. »Sir Peter» var en ridhäst, som Annmari fått för nära fem år sedan, när han ännu var en fnyssande, ungdomsgalen treåring. Det hängde er särskild historia samman med »Sir Peter», och Annmari älskade honom som en människa. Världens störste gentleman, kallade hon honom, och det låg något i det epitetet. Hög och finlemmad var han, med milda kloka ögon och en nos av ljusgrå sammet — alltid gjorde han sitt yttersta, aldrig svek han, orädd och härlig var han, lekfull och munter. Aldrig ett fult trick, aldrig en trumpen min. Ah, det var en häst att älska! Som en hund följde han Annmari omkring,

när hon vara hemma om somrarna, och gick till honom i beteshagen, och hans låga, glada gnäggande, när hon kom in i stallet kunde få hans härskarinna att le och tåras av lycka. Och nu! Och nu! Sälja honom! Göra sig av med honom. Ingen mer »Sir Peter» att prata med långa timmar i en skum och doftande box, ingen »Sir Peter» att galoppa över höstens nakna fält — ingen sammetsnos, som vädrade och letade i hennes fickor efter socker och morötter. Annmari svalde och svalde, men det hjälpte inte. Gråten kom, och den fick komma, där hon satt på sin sängkant och stirrade framför sig. Hon grät, så hon hickade till slut, och när Stafva kom för att anmäla, att lunchen var serverad, låg hennes älskling på magen i sängen och skakade av gråt.

— Men va i alla tider... Lilla välsignade barn... Annmari...

— Bry dej inte om mig, Stafva, kom det dovt och snuvigt från kuddens djup. Jag ä fånig ser du väl. Det går strax över.

Ända sen hon var liten, hade alltid Annmari sagt precis detsamma, när hon någon sällsynt gång blev överraskad i tårar: Jag ä fånig — det går strax över — bråka inte! Och Stafva, vis av femton års umgänge med flickan, sade aldrig ett ljud vidare, bara satte sig ned på sängkanten och strök över

det ljusa, rufsiga huvudet och de skakande skuldrorna. Så småningom saktade gråten av, och Annmari satte sig upp med en darrande suck, snöt sig, så det sjöng i rummet, och stirrade på Stafva.

— Ser du, gamla knyffel, jag ska sälja »Sir Peter», och det har tagit stärkelsen ur mig totalt. Jag har köpt, eller köper i morgon för att säga sanningen, det där gamla stället, du vet, som jag alltid varit så förtjust i — Näshultet — och...

— Näshultet! flämtade Stafva och hennes runda ögon blevo ännu rundare. Har hon köpt Näshultet. Men va i alla tider ska hon me Näshultet? Va ska hon...

— Lugna dig, magris! — det var ett gammalt smeknamn, som Stafva för längesen fått av Annmari, förutom en hel del andra, som ofinkänsligt hänsyftade på hennes runda figur. Lugna dej, magris! Så ska du få höra. Jag köper Näshultet för att jag ska bli bonde. Det vet du, att jag alltid dillat om. Nu fick jag femtusen kronor på min födelsedag, det vet du också, och dom femtusen ska jag använda på Näshultet. Men dels är det bra lite pengar, när man ska skaffa så mycket som jag behöver där: plogar och harvar och grejer förstår du, och kor och häst och gris och så måste jag laga husen litet — och dels kan jag inte ha en

häst på den lilla gården, en häst, som ingen verklig nytta kan göra. Jag kan inte ge mig till att spanna »Sir Peter» för plogen, fast nog tror jag han skulle dra tills han stupade, min underbara älskling! Och jag kan inte be honom dra en vält eller en harv heller. Han är inte skapt till sånt. Han är skapt till att ridas med sina höga, fina ben och sin långa, smala kropp. Förstår du det, tjockis? Och därför får jag lov att sälja honom. Jag har helt enkelt inte *råd* att ha honom kvar, och inte får jag tid heller att motionera en lyxhäst. Så det blir bäst för både honom och mig, att jag säljer honom. Det inser du väl, Stafva?

— Ja, om de ä som hon säger, att hon ska bo på Näshultet, suckade Stafva gruvligt nedslagen. Vet gamla frun om'et?

— Nej, jag har inte talat om det för henne ännu. Hon blir alltid så orolig, *innan* något händer, och det är inte bra för hennes hjärta. Men jag ska skriva, så fort det blir klart. Och i morgon kommer kapten Albert hem, och då ska jag säga honom, att han kan få köpa »Sir Peter», om han vill. Han har alltid varit så väldigt förtjust i hästen, och snäll blir han nog mot honom också. Du vet, att Albert och jag just inte dyrkar varann precis, men rida kan han, och hygglig är han mot djur. Och på det

sättet får jag åtminstone se »Sir Peter» var gång jag kommer hit och kanske rida honom också då och då. Kommer unga frun med i morgon?

— Nej, hon kommer visst inte förrän om fjorton dar, för lillpojken ska opereras för halsen, va de nu va.

— Tonicillerna — jag hörde det av moster. Ebba är prima. Märkvärdigt, att Albert hade så god smak, när han gifte sig. Men har man god smak, när det gäller hästar, så har man nog god smak i annat också. Bara han inte vore så malli! Jag tycker mig höra vad han ska skratta, när jag talar om vad jag har gjort. Det får han! Jag struntar i Albert! Nu går jag ned och äter, och sen ska jag ha tag på Vestberg. Vet du var han är nånstans?

— Förvaltarn gick in på kontoret alldeles nyss, såg jag.

— Kom med ner och prata med mig, medan jag äter, Stafva. Jag har så mycket jag ska fråga dig om. Mina möbler, som står på vind och sånt. Kom, skynda dej! Rulla på!

ANNMARI KÖPER GÅRD

På söndagskvällen kom kapten Albert Wallerstierna hem från regementsmötet, och när han klev uppför stora entrétrappan med sina långa kavalleristben, stod Annmari i sitt fönster och höll utkik.

— Albert ser inte så bakom ut, tänkte hon för sig själv. Han är riktigt snygg i uniform och det klär honom, att han rakat bort dom där små fåniga mustascherna. Om han nu vore riktigt barn till moster och inte bara styvson, så skulle det väl finnas något hos honom, som gjorde, att man kände det så där varmt och skönt som alltid när man är med henne. I stället blir man som en istapp och önskar, att man finge lappa till honom ett slag, när han småler som förargligast. Ack, om Ebba vore här ändå! Hon skulle inte skratta ut mig, hon. Bara nu Börje ville komma, så jag visste hur saken stod. Kom hit, gyckar! vände hon sig inåt rummet. Vi ska gå och möta Börje!

Två hundar började en vild dans kring rummet, två par bruna ögon hängde tillbedjande vid Annmaris ansikte, två öppna, flämtande gap tycktes skratta med skarpa vita tänder. Jerry, schäfern, viftade häftigt med sin vargsvans och Rill, rottweilern, gjorde så gott han kunde med sin lilla ynkliga stump. Just som alla tre hunnit ett stycke utför trappan kom Stafva väsende — trappor tyckte hon inte om, och inte hennes feta hjärta heller. Börje var nere i köket och ville tala med fröken Annmari.

— Härligt! Jag tänkte just gå och möta honom med hundarna. Säg till Börje, att jag går till garaget. Vi kan prata bättre där. Kom med, om du vill, det är om Näshultet, du vet. Börje skulle göra upp med Lina i dag.

Garaget låg ett bra stycke från huset bakom ett högt buskage i parken, och ovanpå hade Börje sin bostad. Annmari väntade utanför, och när Börje och Stafva kommo sade hon:

— Vi går upp till dig, Börje. Det är kallt och ruskigt härnere, och där får vi åtminstone vara ifred. Kommer du ihåg, att du bjöd mig på lingonbrus och valnötstårta en gång, när Albert låst in mig i mitt rum, och jag firade mig ned på hopknutna lakan och sprang till dig i stallet? Du var kusk då,

och Anita höll just på att få föl. Minns du det?

— Jojomen att ja minns, skrattade Börje. Hon hade tagi löjtnantens, som han va då, finaste cigarretter å hadde rökt, så hon va så sjuk, så hon knappt kunde stå.

— Ja, det var dan före det! Men det var inte förrän dan efter, som Albert saknade cigarretterna och började leva svearna. Ha, ha, ha! Moster var inte hemma, och han var så arg, så han tog mig i håret och drog in mig på mitt rum och låste dörrn och sa, att jag skulle få sitta där hela dan och varken få mat eller dryck. Och jag band ihop mina lakan och firade mig ned på verandataket, och sen var det ju ingen konst att komma därifrån, och så lubbade jag till dig och hjälpte dig med Anita. Och det var visst din födelsedag eller vad det var — i alla fall hade du ett stort stycke valnötstårta, som är det värsta jag vet. Och kväljningar hade jag ännu efter rökningen dan före, minns jag, men jag åt i alla fall, för att inte du skulle bli lessen. Och drack lingonbrus, så det bubblade i hela mig.

— Ja, skrek Stafva ivrigt, jag minns'et också! Å sen lurade hon kapten, eller löjtnanten, som han va, att han hade ryckt opp håret me rötterna, för när hon skulle smyga sej opp på sitt rum igen, så slog hon huvet

i ledstången, så det gick håll och blon rann, kommer ja ihåg. Å löjtnanten blev så förskräckt, så hon fick två cigarretter till skänks å en fin slidkniv han hade, bara hon inte berättar de för gamla frun. Ja, jestas — hon kunne hålla hela huset på språng, kunne Annmari, när hon va liten! slutade Stafva beundrande. Och kan väl än om det vore så! tillade hon ömt.

— Ja, jag var ett älskligt barn, medgav Annmari blygsamt. Men Börje — hur gick det för dig?

Börje knäppte upp sin kavaj, ur innerfickan drog han fram ett kuvert och ur kuvertet ett sammanviket papper, som han överräckte till Annmari:

— Här ä papperet på att Näshultet ä hennes. Tvåhunnra kronor betalta kontant på hann och resten, när Lina flyttar. Så nu får man väl säga »patron» hädanefter! Eller godsägarn kanske låter finare.

— Nej, patron gillas mer, sade Annmari. Hon vecklade ut papperet och läste med skinande ögon köpekontraktet, som uppsatts av förvaltar Vestberg på hans bästa och obegripligaste affärsspråk. Undertecknat av Lina Johansson med stora, sneda bokstäver och bevittnat av Börje Karlgren och någon okänd storhet, som hette Johan K. Ström.

Denna sista namnteckning var skriven med så många snirkclar och små streck och långa streck, att Annmari skrottande frågade, vad det var för en matador, som Börje fått tag på. Jo, det var en gammal tosi stolle, sade Börje, som varit sjöman och farmare i Amerika och guldgrävare i Australien och lite av varje, men som nu bodde på ett litet ställe i skogen, tre kilometer från Näshultet. Han gjorde korgar och snickrade småfinurliga saker, som han sedan sålde, och så var han postbud. Gick två gånger i veckan till Hålunda och tog hem posten till folket som bodde därbortåt, mest småbönder och torpare. Han hade dryga tre mil att gå till byn och lika många hem, och för det fick han två kronor gången — fyra kronor i veckan. Han låg kvar i byn på natten och travade hem dagen därpå. När vägarna voro framkomliga åkte han cykel, men han gick lika gärna, sa han. En toker till kar! skrottade Börje. Han ljög ihop historier om skeppsbrott och guldgrävning och farmning, så man kunde grina sig fördärvad, men det var inget ont i honom, och han var en av Annmaris blivande närmsta grannar.

— Och när skulle Lina flytta? frågade hon.

— Vilken dag som helst, sade Börje. Hon hade gett honom ett brev med till dottern

hon skulle bo hos — Johan Ström hade skrivit det åt henne, för själv var hon inte just vidare slängd med pennan — och det hade Börje lovat att skaffa fram i denna kväll. Dottern bodde ett stycke bortom Hålunda samhälle, och Lina trodde, att så fort Anna bara fick veta, att Näshultet var sålt, så skulle hon nog skicka sin man efter modern och hennes doningar. Men det skulle Börje ta reda på och ge besked om senare på aftonen. Nu hade han i alla fall köpt Näshultet, och gården var Annmaris, som den stod och var.

— Jag ska tala med kapten i morron da, sade Börje, å fråga, om ja kan få bli ledi ett par vickor, så inte ska »patron» bli utan hjälp till di nödvändigaste reparationerna.

— Ska du följa mä te Näshultet? frågade Stafva ögonblickligt och svartsjukt.

— Bara för att hjälpa mig den första tiden, Stafva, förklarade Annmari. Där är en hel del att göra, som jag inte *kan* sköta ensam, och Börje har lovat komma, om han kan få fritt här. Han har sparat och väntat med sin ledighet ända sen föra hösten, bara för att komma till mig. Hyggliga gamla Börje!

— Än ja då? frågade Stafva hetsigt och ursinnigt. Tror hon, att ja ska gå här hemma på Hålundsborg å ha de bra, när hon

ska slita ont därborta i ensamheten. Inte så sant jag heter Stafva Fredrikson!

— Men Stafva lilla, sade Annmari försonande — du vet, att det finns ingen jag hellre ville ha med mig än du, men du vet också, att du lovat unga frun, att du ska hjälpa henne med deras barn.

— Jaja, det ä nog sant! sade Stafva. Men då va dä allri på tal, att inte fröken Annmari skulle vara här. Å dä vill ja ha sagt, att ska Annmari — Stafva var så upprörd, att hon totalt glömde Annmaris ålder och värdighet och återgick till gamla dagars mera oceremoniella tilltal — ska Annmari ge sej åv bort te ett uselt lite ställe miltals härifrån — — —

— Bara tre mil, försökte Annmari få in.

— ... miltals härifrån å bo där ensammen å inte ha en människa nära sej, som kan se till att hon byter torrt på sej, när hon ä våt om fötterna, eller att hon får en matbit i sej så lång dan ä... ja vill bara ha dä sagt, att inte en minut stannar ja här å låter henne sköta sej själv därborta. Va dä likt någe dä? Vem ska laga mat åt henne?

— Det hade jag tänkt att göra själv, svrade Annmari ödmjukt. Jag är inte alls så puckelryggig i matlagning, det vet du Börje. Har jag inte lagat mat åt dig många gånger ute i skogen kanske, när jag har va-

rit hos dig på hygget? Ja, där hör du Stafva!

— Vem ska se till, att hon äter, så hon inte blir magrare å skrangligare än hon ä? fortsatte Stafva obekymrad om avbrott och försäkringar. Vem ska sköta om hennes kläder å strumpor? Vem ska...

— Men herregud Stafva, jag är väl inget lindebarn heller! inföll Annmari häftigt. Tror du inte jag kan stoppa mina strumpor själv och sy i knappar och allt sånt där? Det har jag minsann gjort många gånger, när jag inte har haft dig i närheten. Hela året nu i England till exempel. Du är bedårande söt och snäll, som vill komma och hjälpa mig, men det går inte Stafva. Det är omöjligt, komplett omöjligt, hör du!

— Varför ä dä omöjlit?

— Jag har inte råd att ha dig. Ja, fnys du så mycket du vill, men det är dagsens sanning. Här har du en stor lön och du vet själv, att du behöver den. Betalar du kanske inte för din systerson på seminariet? Vem ska göra det, om inte du skaffar pengarna? Nej, där ser du själv. Jag har inte råd att ge dig en så stor lön och ingen mindre heller för den delen. Och så är det maten också! Jag måste få allt att gå ihop på det lilla jag har, och jag har ju berättat dig, att det blir inte mycket kvar, när jag har skaf-

fat det, som ska till, för att få ett lantbruk i gång. Och så är det en annan sak, som är minst lika viktig! Du får på inga villkor lämna Hälundsborg. Dels vet du, att moster litar mer på dig än någon annan och behöver dig i huset, dels har du lovat unga fru Wallerstierna att ta hand om hennes barn på samma sätt, som du har haft hand om mig — gud hjälpe dig, tjockis, om hennes ungar blir likadana som jag! — och jag vet, att hon är så glad för det. Om du nu plötsligt ger dig av med mig, så kommer jag att känna det förfärligt obehagligt. Det vore precis som om jag drog dig härifrån, när jag så väl vet, att du verkligen behövs. Stafva lilla älskling, ta nu ditt förnuft till fånga och gråt inte. Då börjar jag också lipa, och det vill du väl inte. Du ska komma och hälsa på mig, så ofta du kan komma ifrån, och då ska vi ha det extra kul, Stafva! Jag kan ju inte vara utan dig alldeles, det begriper du väl?

Så småningom, men mycket, mycket långsamt klarnade Stafvas gråtgrimliga ansikte, och till slut log hon till och med lite darrigt. Annmari hade ju så rätt i allt hon sade, men det var förskräckligt att tänka sig sitt hjärtebarn ensam långt borta. Om Annmari plötsligt förkunnat, att hon skulle ut som missionär till huvudjägarna på Borneo,

så kunde inte Stafva ha utmålat fasorna och ensamheten värre, än hon gjorde med lilla beskedliga Näshultet. Annmaris löfte, att »susa över» alltsomoftast på motorcykeln, lugnade henne dock något, och till slut tågade de iväg från Börjes kammare i glad försoning.

Annmari gick rätt till biblioteket, där hon antog, att hennes halvkusin befann sig, och där hon mycket riktigt också träffade honom, halvliggande i en stor länstol framför brasan.

— Hej, Albert! sade hon och nickade. Välkommen hem!

— Tjänare Annmari! Detsamma, detsamma! svarade kapten Albert kordialt och sköt upp ur stolen. Hur mådde mamma?

— Inget vidare tyckte hennes läkare. Som vanligt. Hon skulle stanna till början av juni. Hur är det med Per och hans tonciller?

— Operationen gick fint och Ebba tror, att de kan resa hem i nästa vecka. Hon hälsade så väldigt mycket.

— Tack. — Albert, vill du köpa Sir Peter?

Kapten Wallerstiernas ansikte registrerade den yttersta häpnad och förvåning. Han sjönk ned i fåtöljen igen och bara stirrade på Annmari. Men hon gav honom inte tid

till några frågor, utan avlevererade prompt och åskådligt alla sina nyheter. Jordbruket, Näshultet, ekonomiska svårigheter, Sir Peters olämplighet i ett småbruk. Alberts ögonbryn stego högre och högre, då och då smålog han lite, men inte med det där förargliga, retsamma leendet, som Annmari fruktat, och till slut drog han med handen över håret åt galen led, så det stod rätt upp och ned, och kom honom att se löjligt ung ut. När Annmari tystnade, och det dröjde en bra stund innan dess, lutade han sig tillbaka i stolen och satt alldeles tyst en stund. Så reste han sig ock gick fram till flickan, som stod där, trotsig och färdig till strid, räckte fram handen och sade, med en ton så varm och hjärtlig, att Annmari knappast trodde sina öron:

— Ta hit näven, unge, och låt mig få ge dej ett ordentligt handslag. Du är duktig, förbaska mig är du inte storartat duktig. Jag känner riktig... riktig respekt för dig, lilla kusin. Och mamma, som varnade dig för flygning och aeroplan! Ha, ha, ha! Jag har alltid hört dig dilla om ditt eviga lantbruk, men jag trodde inte på det — det måste jag medge. Och nu har du gått och köpt ett för dina små slantar och tänker göra allvar av saken. Bravo, Annmari! Det är ta mig tusan inte många av dina kamra-

ter i generationen, som skulle använda femtusen kronor på det sättet.

— Äsch! muttrade Annmari och vred på sig av förlägenhet, röd och blek om vartannat. Äsch, var inte fånig är du hygglig, Albert! Du kan välän begripa, att jag alltid har menat allvar med mitt jordbruk. Men om jag kan klara mig på Näshultet, det var inte så säkert! Menar du verkligen — hon såg på honom lite osäkert och ännu en aning misstänksamt — menar du verkligen, att du inte bara skrattar åt mig och tycker jag är dum?

— Dum! Nej, dum har du aldrig varit i ordets egentliga bemärkelse. Ett förbaskat obehagligt och osäkert barn har du varit — jag menar, man kunde aldrig vara säker på vad för sattyg du skulle hitta på härnäst — men *dum* har jag aldrig ansett dig. Och det du nu har gjort, alldeles ensam och utan råd eller tvekan, det tycker jag är rasande bra gjort, min kära Annmari. Ditt beslut, att sälja Sir Peter har fullständigt plattat till mig, det erkänns. Visst vill jag köpa honom och med glädje till, det vet du nog, men jag tycker nästan det är svårt att göra det. För det vet jag, att om det finns något på jorden, näst mamma, som du verkligen älskar, så är det den hästen. Men allt vad du säger om omöjligheten och olämpligheten av

att ha honom kvar, är jag den första att erkänna. Hur mycket vill du ha för honom?

— Han kostade sjuttonhundra, när han köptes. Men nu är han ju betydligt äldre, så jag vet verkligen inte. Vad vill du ge?

— Jag ska ge dig femtonhundra och med den överenskommelsen, att kan du och vill du köpa honom tillbaka, så ska du få det.

— Tänk, Albert, att du plötsligt skulle slå ut i så praktfull blom! sade Annmari efter en stunds paus och log lite skälvande. Det hade jag aldrig i livet trott. Du har alltid varit så överlägsen och... och malli mot mig. Nu är du ju alldeles gräsligt söt. Jag vill inte ha femtonhundra, det är omöjligt. Tolv — inte ett öre mer, och gud vet, om det kanske inte är för mycket det.

— Du är galen, flicka! Tror du inte jag begriper, vad en häst är värd? Du inbillar dig väl inte, att jag betalar några fantasi-priser bara för att... för att hjälpa dig, heller? Sällan, min lilla vän! Femtonhundra. Vill du inte ta det så kan du sälja honom vart du vill och förmodligen få mer.

— Mig lurar du inte, Albert. Tolvhundra.

— Femton!

— Nej, tolv. Men, Albert! Du kan få ge mig en gris på köpet. Jag behöver en, och dom kostar rätt mycket om dom är något så när gamla. En sugga helst, Albert.

— Ha, ha, ha! Du är storartad, Annmari. Storartad, storartad! All right! Jag tar hästen för tolvhundra, och du får en sugga på köpet och kanske något lite mer i djurväg, som kan passa på din gård. Men absolut en sugga. Som bör vara sådan, när du får henne, att en kull grisar inte hägrar för längt i framtiden. Gillas?

— Du är finfin, Albert! Att du skulle slå ut i spädgrisar till och med, det övergår mina djärvaste förhoppningar. Heder åt en sådan! Allt levande mottages med djup och varaktig tacksamhet. Apropos det, Albert — Börje har varit min homme d'affaires hela tiden, och han har till och med inte tagit ut sin årliga ledighet för att i stället be om den, när jag behövde hans hjälp. Tror du, att du kan undvara honom ett par veckor nu genast? Nils i stallet kör ganska bra, säger Börje, om du behöver någon chaufför under den tiden.

— Tag du Börje i morgon dag, om du vill. Han får tre veckor, det hyggliga livet. Nåå, vad säger din Stafva då? Hon ränner väl från hela härligheten här som ett skott och iväg till Näshultet.

Annmari log lite vid minnet av uppträdet med Stafva nyss.

— Ähnej, hon stannar allt kvar här. Jag sa henne, att jag inte har råd att ge henne

lön och ha henne i maten, och då måste hon ju ge sig. Det är faktiskt sanning! tillade hon en smula förtörnat, när Albert kastade huvudet bakut och gapskrattade. Jag *har* inte råd! Kanske jag kan hitta någon halvstor flicka därborta, som kan komma och hjälpa mig lite då och då, men hålla jungfru har jag absolut inte råd med.

Albert var fuktig i ögonen av skratt, när han äntligen utmattad slutade. Annmari såg så allvarligt bekymrad ut över sin ekonomi och sin gård, och hennes röst, när hon förkunnade, att hon inte hade råd att ha Stafva i maten, var så festlig, att Albert helt enkelt inte hade kunnat hålla sig allvarlig. Omöjligt, sade han efteråt till sin hustru, när han berättade alltsammans. Absolut. Hur det nu var, så lyckades han samla ihop sina anletsdrag till slut, och Annmari och han hade en riktigt trevlig kväll tillsammans, både under middagen och efteråt. Annmari kunde inte minnas, att hon någonsin i hela sitt liv haft så trevligt med Albert eller tyckt ens hälften så mycket om honom. Inte nog med, att han var verkligt intresserad för hennes framtidsplaner, utan han var tjänstaktig och hjälpsam också.

Du kommer att behöva en hel del virke, sade han bland annat, för att reparera och snygga upp därborta. Det kan du få köpa

här på gården av mig till självkostnadspris — fullkomligt onödigt tycker jag, att göda virkeshandlarna, när här finns allt du behöver. Börje kan lasta mjölk bilen så full han kan och köra över med en hög, bara han kommer tillbaka på kvällen, så bilen är här till morgonen igen. Hur har du det med möbler?

— Ja, sade Annmari eftertänksamt, möbler har jag ju alldeles fullt, som du väl vet. De stå uppe på vinden — i burar och skynken. Ingen har rört dem, sedan... sedan mina föräldrar omkom. Det är till många rum, säger Stafva, och jag ska gå igenom dem med henne i morgon och se, om det är någ-
ra, som jag kan ta dit bort. Det är två rum där och så köket förstås. Det ena rummet är bara en liten kammare, men det andra är väldigt stort, sex gånger sex i fyrkant, säger Börje. Han har mätt dem åt mig i dag. Väldigt lågt i tak, men det tycker jag bara om. Tapeter och sånt måste ju sättas opp och taken strykas, men det säger Börje att han kan göra. Taken menar jag. Tapetsera ska jag väl klara själv.

— Du måste ha ko och häst. Och höns?

— Ja, naturligtvis. Jag har en liten plan, men den ska jag inte tala om ännu. Börje har lovat att se sig om på Ljunga marknad i veckan efter nästa. Han är fin på hästar,

som du vet, och inte dum, när det gäller kor heller. Kan jag få köpa foder av dig? Hö och havre? Det finns lite hö på Näs-hultet, men det är inte tillräckligt, om man vill föda djuren ordentligt, och inte är det någon prima kvalitet heller. Gamla Lina på Näs-hultet, du vet, har inte orkat mycket på sistone, och den ohängda sonen hon har, duggar ingenting till alls. Han reser till Amerika i vår till en syster där, och frid och fröjd vare med honom! Där kanske han får lära sig arbeta. I alla fall var det inte det jag skulle tala om. Det var foder och det var...

Till långt fram på natten sutto Albert och Annmari och pratade, och när Annmari äntligen kommit in till sig för att gå och lägga sig, var hon så trött, att hon knappt orkade gapa. Men lycklig. Och inte längre så osäker på sig själv och sin framtid. Hon hade plötsligt och fullständigt oförmodat hittat en vän, en intresserad och hjälplysten och kunnig vän, som försökte hjälpa henne tillrätta med råd och dåd. Hon log för sig själv, när hon tänkte på, hur förvånad hon måste ha sett ut, när Albert steg upp och tog henne i handen. Redan till hälften i sömn, ryckte hon häftigt till och satte sig upp i sängen:

— Snäll, rar gosse, Albert! tänkte hon.

Spädgrisar, sa han. Tänk, en hel, färdig sugga med grisar och allt!

Så lade hon sig ned igen, men i sömnen flög ett serafiskt leende över hennes läppar. Det såg ut som om hon drömde om paradiska nejder, om undersköna, aldrig förr skådade ting. Och då var det bara något så ohyggligt prosaiskt, som att hon stod lutad över avbalkningen till svinstian på Näshultet, och inför hennes ögon låg en stor, praktfull sugga med ett myller av små skära, knorrsvansiga grisar omkring sig.

PATRON ANNMARI HEMMA
HOS SIG

På måndagen en vecka senare, stod ett väldigt flyttlass färdigt utanför stora byggningen på Hålundsborg. Lastbilen var hyrd från Hålunda samhälle, och flaket var stort och rymligt. Inte en millimeter blev till övers i alla fall, och Annmari tyckte själv det var märkvärdigt, när hon betänkte, att Börje redan kört över inte så lite på mjölk-bilen. Klockan var tio på förmiddagen, och allt var färdigt. Annmari hade tänkt att köra motorecykel, men vägarna voro så eländigt hala och omöjliga, att hon avstått efter en försökstripp dagen förut ned till Hålunda. Chauffören satt och väntade inne i körhytten, och Annmari insåg, att nu måste det tas adjö definitivt i alla fall. Till slut.

Kaptén Albert stod på trappan i ridkläder. Han var en aning nervös och slog med ridspöt mot stövlarna, så att det sade smack, smack, ideligen. Kokerskan Edla stack fram en försynt näsa bakom knuten, Lydia, husan,

lutade sig mot en av pelarna, som bar upp altanen ovanför ingången, och Stafva stod strilgråtande alldeles intill bilen. Annmari ruskade på sig en liten smula och gick så upp till Albert, som flyttade över ridspöt till vänster hand, och klarade halsen lite nervöst.

— Ja, hej på dej då, gosse! sade Annmari på sitt konstlösa sätt. Tack ska du ha för att du varit så rasande hygglig mot mig och hjälpt mig och ... och ... och allt möjligt. Om jag står här längre, så börjar jag stortjuta, så nu kilar jag. Kom över nån dag, när du får tid och lust. Med Ebba. Tjinging då. So long!

— Ajö! sade Albert och mirakulöst var det, men hans röst lät, sanningen att säga en aning skrovlig. Jag kör nog över endera dagen, när vägarna blir bättre och Ebba har kommit hem. Herregud vad hon ska bli häpen, när hon får höra det här! Stå på dig nu, unge och kasta dej över på motorcykeln, så fort du kan komma fram. Börje har ledigt till första april — säj honom det. Hej, hej!

Lydia räckte fram en kall, orörlig hand, som låg kvar i Annmaris så länge som helst. Hon neg och önskade lycklig resa. Edla följde efter sin näsa om knuten och räckte Annmari en stor korg, som hon stått och smusslat med.

— Den här ska fröken Annmari packa opp, så fort hon kommer fram. Lova de! Å lycka till å kom snart igen. De bler tomt ... Edlas röst försvann bakom knuten, och hon syntes ej mer. Värst var det med Stafva. Hon brydde sig inte det minsta om, att det stod människor runt om. Hon bara grät och grät och tryckte Annmari in till sig. Annmari kunde inte hålla stånd längre inför den sorgen, tårarna rullade en efter en utför hennes kinder också.

— Herregud, gamla magris, sade hon i Stafvas öra, *var* inte så ledsen! Jag bor ju alldeles intill här — på en timme kan du vara hos mig med bil. Du grät inte hälften så mycket i höstas, när jag for ända till England. Stafva, Stafva, var då lite förnuftig!

— Nu reser hon till sitt eget, Annmari, hjärtegull. Å ja får inte va me! Nu flyttar hon från Hålundsborg å ja ska stanna kvar. Å de vettit dä? frågade Stafva plötsligt med ilska i rösten.

— När jag blir rikare, Stafva, om ett par år kanske, men alldeles säkert om tre, så ska du komma till mig. Ajö med dig! Jag kommer snart och hälsar på dig, och jag ska skriva, Stafva. Nu *måste* jag åka!

Upp klev hon i förarhytten, dörren slogs igen efter henne, och plötsligt var gården

full med folk, som vinkade — från Albert högst uppe på trappan till lill-Kalle i stallen. Solen sken, så snön droppade från taken, en domherre i allén lade huvudet på sned och sade något mot bilen, himlen var blekblå och vårlig, och längst inne i Annmari sjöng något, vad det nu var. Av glädje och äventyr och vemod och vår.

*

De tre milen voro tillända, tre mil genom djup, svart skog på en väg, som blev värre och värre för var kilometer de trängde fram. Smal och krokig med djupa diken på var sida och glansis på mitten. Men det gick, om också långsamt, och efter nära två timmar skymtade stugan på slutningen nedåt en vid, vit sjö.

— Så liten den ser ut, tänkte Annmari med ett hugg i hjärtat av ömhet och lycka. Så liten och så bedårande och så ensam här, där skogen viker tillbaka ett litet tag. Det ryker ur skorstenen. Åh, så glad jag är, att Börje är här och väntar på mig! Det känns som hem, när röken stiger upp så där i solskenet. Mitt hem. Mitt absolut egna hem, som ingen annan rör om ett smul i! Mina ägor! Herregud, såna små söta ägor!

— Här ska vi upp Janson, sade hon högt

till chauffören. Den där lilla stugan är Näs-hultet. Det är min stuga, begriper han.

— Jaså! sade Janson oberört och svängde upp för den lilla sluttningen mot förstubron. En sån liten förstubro, tänkte Annmari, med två små smala bänkar på. Men det är min!

Börje kom ut på bron, när han hörde bilen. Hans smala, bleklagda ansikte lyste av innerlig och trofast glädje, när Annmari hoppade ned från bilen, hans bruna ögon strålade, när han tog flickans hand i sin och sade:

— Jaha! Välkommen till sitt, patron. Här ä hon nu å måtte de gå väl för henne, så hon trivs å får de som hon vill.

— Tack, Börje! svarade Annmari med en röst, som plötsligt lät lite skygg. Du har redan lagt nytt golv på bron, ser jag, sade hon sedan efter en stunds blyg tystnad å båda håll.

— Ja de va så rutte så de höll knappt å stå på de gamla som va. Men sti in nu å värm sej. Ja har ellat överallt å sängklära har ja brett ut som Stafva sa te om, å lakana hon gav mej har ja också hängt opp. Å om patron går ut i köket så finns de kaffe.

— Du ... Sotarn! sade Annmari och klämde hans arm. Det var hennes gamla småbarnsnamn på Börje, som han fått den första gången hon såg honom, svartmuskig och vildskäggig och ung. Det namnet sade hon bara,

när hon riktigt var nöjd med honom, det visste Börje, och belåtet kluckande steg han åt sidan och bjöd henne gå in. Dörren var nått och jämt så hög, att Annmari kunde gå rak genom den, men Börje måste böja sig, om han inte ville ränna huvudet i. Vilket han hittills gjort omkring hundra gånger redan, till sin stora förargelse.

Först kom det en liten förstu, och till höger om den låg köket, till vänster var dörren in till stora rummet. Annmari gick rakt in i köket med en gång, och Börje, taktfull som alltid, lät henne vara ensam och började hjälpa Janson att lassa av. Annmari såg sig omkring, och så skrattade hon, högt och lyckligt.

— Fint kök! sade hon alldeles klart ut i luften.

Rymligt och ljust var det med två fönster och en väldig spiselhäll, där man väl förr i världen lagat maten vid öppen eld i trebenspannor. Nu var en liten järnspis inmurad, och den såg så barockt liten och ynklig ut i det stora hörnet under den framspringande kåpan, att Annmari måste skratta en gång till. Men bra drag tycktes det vara i den, och tillräckligt stor var den då för hennes behov. Framför det ena fönstret löpte en väggfast diskbank med plats för gry-

tor inunder, ett par hyllor för kastruller fanns det på väggarna — annars ingenting, som följde med huset. Men Börje hade fått tag på ett bord från de flyttlass han redan fört hit, och det stod framför det andra fönstret. En handduk var bredd på det och på handduken stod en kaffekopp, socker på ett tefat, grädde i en öronlös kopp och bröd och smör. I en trasig butelj hade han stuckit ned ett par färska tallkvistar, och när Annmari fick syn på dem, så log hon igen. Ett litet, litet ömt leende mot all den varma kärleksfulla omtanke, som var runt omkring henne, vart hon vände sig.

På spisen stod kaffepannan och småputtrade med ånga ur pipen, solen sken in genom fönstret, och det droppade tätt och klingade från taket utanför. Annmari krängde av sig fårskinnspläsen, som hon bar över sin blå overall, hängde upp den på en spik vid dörren och ropade på Börje, som kom springande ögonblickligen för att höra vad hon ville.

— Var har du koppar och fat, Börje? Du kunde väl aldrig tänka dig, att jag skulle sitta här ensam och dricka kaffe, när du var i närheten? Be Janson komma in också, och se till om ni kan norpa några stolar från lasset, så ni får något att sitta på. Sno dej, för jag är kaffetörstig! Under tiden ska jag ta och undersöka den där mystiska kor-

gen, som Edla stack åt mig. Jag ställde den visst på bron.

Det var en literflaska med tjock gräde i korgen, en stor rund sockerkaka, en stekt kyckling, som var det bästa Annmari visste att äta kall till smörgås — färskt vetebröd i massor och några stora limpor. Till kycklingen en glasburk med färsk, inlagd gurka och längst nere på botten sex stora, färdigstekta biffar och en liten burk senap. Sist tog Annmari upp en vit enliterskruka, som var överspänd med papper. På papperet stod det skrivet: »Tomtebolycka till vår kära lilla fröken Annmari önskas av Edla». Det var risgrynsgröt. Flyttgröt.

Gamla hederliga, syrliga, trumpna Edla! Till och med hon hade gjort sig besvär och tänkt ut något sätt att vara söt på. Så blixtrande arg, som hon brukade kunna vara på Annmari ibland för att hon knyckte kakor och sylt i skafferiet, när Edla vände ryggen till. Men det var förr, förstås — inte nu! tänkte Annmari och kände sig oerhört stadgad, oerhört vuxen, oerhört vis, fast besluten att glömma, att det bara var förra sommarn, som Edla tog henne på bar gärning bland jordgubbssylten.

Kaffet dracks under de mest otvungna former, och efteråt lastade Börje och Janson av alltsammans och bar in möbler och lårar dit

de skulle. Så körde Janson sin väg efter att ha fått sin betalning, Börje gick ned till vedboden för att hugga lite mer ved till brasorna dagen därpå, och Annmari var ensam i sitt hus. Så tyst det var, tänkte hon, där hon stod på förstubron och lät solen strömma ned över sig. Det droppade från taket, och några talgoxar förde väsen i en syrénbuske vid gaveln, svagt och överkligt hördes raspet av en såg mot trä, och en lång suck steg från den isbundna sjön. Annars hördes inte ett ljud. Så underligt lyhört allting är, tänkte Annmari — så underligt stilla. Mina egna andetag hör jag, och talgoxarnas gräl gör nästan ont i öronen. Det blir konstigt att börja med, men man vänjer sig väl. Och jag ska göra alla ljud, som behövs, alldeles själv. Nu ska jag gå husesyn i alla fall!

Långsamt och undersökande gjorde hon sin rond med penna och papper i handen för att skriva upp allt, som behövde skaffas först och främst. Innanför köket låg »kammarn», ett halvstort rum med bara ett fönster, men det vette utåt en mindre sjö, Rankvattnet, som låg väster om huset. Åt östra sidan låg Kasten, en stor, fiskrik sjö med holmar och vikar, och på näset mellan sjöarna låg Näs-hultet. Annmari hade ridit hit en sommar för flera år sedan, och sedan dess hade hon mer än en gång talat om det lilla stället, som

hon alldeles förälskat sig i. »Sjöarna är som ett par blå ögon på var sida om huset» hade hon entusiastiskt beskrivit det. »Där skulle jag vilja bo!» hade hon också sagt.

Nu bodde hon här. Så var det med det. Utsikten från hennes blivande sovrum var alltså utåt Rankvattnet, och den saken gillades av Annmari med en kort nick. Det hon såg förresten av rummet gillades inte på minsta sätt. Tapeterna voro i trasor eller hade väldiga, mystiska flottfläckar, som utdunstade en doft av snusk och smuts. Taket var prytt med skarpa, runda, svarta ställen — märken efter vanskötta och rykande fotografénlampor, och golvet var sådant, att Annmari bara kunde dra en lång, djup suck när hon såg på det. Det hade med all säkerhet lagts in för bortåt tvåhundra år sedan, när stugan byggdes, och bestod av enorma halvmetersbreda plankor. Åratals slarvig skurning hade gjort det hela till ett tröstlöst grått, slitet och kvistigt var det också, och det enda möjliga var väl att låta hyvla hela golvet, om man ville få det något så när användbart. Börje skulle frågas till råds. »Sovrumsgolvet», skrev Annmari på sin lapp.

Till »kammarn» kom man bara genom köket, men utom den dörren fanns det en mindre

tapetserad, som ledde in till en liten mörk garderob. En titt var nog, en doft var nog. Mycket jobb här! sade Annmari och försökte öppna ett fönster, innan hon gick därifrån. Men innanfönstren voro spikade fast, så det fick vara så länge.

Köket var bra. Väggarna voro målade med oljefärg, och taket var härligt. Det var inte spännt med papp och inte fyllt — de starka, kraftiga bjälkarna löpte fullt synliga, och på dem vilade vindsgolvet, utan några som helst krusiduller. Allt var struket med vit limfärg och väggarna, från manshöjd och ned till golvpanelen, voro i starkt blå oljefärg. Märkvärdigt vackert och smakfullt förresten. En gång tänkte Annmari, skulle hon kanske få tid att tvätta bort limfärgen och låta tak och bjälkar få tillbaka sin naturliga, bruna färg, men som det var nu dugde det stortartat också. Golvet var tämligen nyinlagt, och det måste snarligen ha en korkmatta, om man skulle kunna hålla det rent. Två stora hundar smutsa ned, så det är en synd och skam åt det — redan nu var det en våt, jordig fläck under bordet, där de slängt sig efter den långa språngmarschen från Hålundsborg.

Korkmatta till köket, skrev Annmari på sin lapp och undersökte vidare. Skafferiet var stort och rymligt med ett litet fyrkan-

tigt fönster som, underbart nog, gick att öppna. Väggarna där voro oljemålade, och när de och hyllorna skurats, var det fullt användbart. Diskbänken vid fönstret måste kläs med genomtryckt korkmatta, om den skulle kunna användas, skåpen inunder skurras och luftas.

Förstugan var inte mycket att hurra för. Ungefär två meter bred och husets djup i längd. Ljus hade den endast sekundärt, och det kom från de små fyrkantiga fönstren överst på ingångsdörrarna. Gardiner för tamburfönstren, skrev Annmari, och mäsingsstänger till dem. Golvet var tydligen inlagt på samma gång som kökets, och om det någonstans var nödvändigt med korkmatta, så var det här. Ny skrivning. En tapetdörr i bortersta ändan dolde trappan till vinden, och den var inte längre än att Annmari tog den i tre steg med sina långa ben. Däruppe hittade hon en liten vindskammare på gaveln, som var så förförisk, att hon velat ta om den och krama den. Det enda fönstret vette utåt stora sjön, och man såg långt och vitt över holmar och uddar. En gästrumsdröm skulle det bli här, sade sig Annmari och kastade en förälskad blick på taket, som var brutet åt båda håll, på väggarna, som inga tapeter hade över de påklustrade tidningarna, på den rostiga kami-

nen, som körde upp ett buckligt rör genom skorstensmuren.

— Det blir ett gästrum så bedåriskt, tänkte Annmari, att jag skulle kunna ta emot kungen här, om han ville komma. Men han kunde nog kanske inte stå rak, förstås. I alla fall ska här bli tapeter i blått, så när man tar in ögonen från den blå sjön där nere, så ska den liksom fortsätta härinne. Kakelugn ska det också bli så småningom, och gäster kan jag få i långa rader. Varför i all världen har jag aldrig haft reda på den här lilla kammaren! Tapeter och gardiner hit ska skrivas opp, men det hinner jag nog inte ta itu med så snart.

För övrigt hade vinden ingenting annat av vikt att uppvisa än långa garderober med brutna tak, små fyrkantiga fönster och stort utrymme åt andra gaveln, där lärar och allt möjligt flyttningsbråte kunde staplas upp. Förresten finns här möjligheter till ett rum till, om jag får råd och behöver det, sade sig husets härskarinna, när hon dundrade nedför trappan igen.

Så var det bara stora rummet kvar att ta en titt på. Men det *var* också ett rum, sade Annmari högt, när hon kom in där. Sex gånger sex meter i fyrkant med fönster på alla tre ytterväggarna. Ett vette åt gården, det andra utåt stora sjön liksom gästrum-

mets ovanpå, och det tredje utåt en vid åker, kantad av gamla fruktträd. Bara jag inte sätter potatis på den biten, tänkte Annmari, så kan jag ha vad som helst där, och det blir vackert ändå. M-m-m-m, när fruktträden blommar!

Tapeterna voro bedrövliga och oljefärgen avfallen och smutsig, men vad gjorde det! I hörnet stod en gammal, grönflammig kakelugn, som var så het, så den brände när man tog på den, och framför den hade Börje brett ut sängkläderna och hängt upp lakan, enligt Stafvas noggranna recept. Om Stafva vore här ändå! sade Annmari med en liten suck. Det skulle vara så härligt att höra hennes jämmer över smutsen och förfallet och få skoja med henne riktigt ett tag. Och sen visa, att alltsammans kunde bli så fint och vackert, att det inte fanns ljuvligare på jorden att se. Det här rummet till exempel! Vänta bara!

Med glad iver såg Annmari för sin inre syn den stora låren, som innehöll tapeter och målarutensilier i långa banor. Börje hade tagit mått på alla väggar och fönster, när han var här och gjorde upp köpet, och Annmari hade skaffat tapeter och gardiner i närmaste stad, färger och penslar, verktyg av alla de slag och massor av alla möjliga småsaker, som Börje och hon räknat ut kunde be-

hövas. Nu skulle det bli ett helt lass till, så småningom, insåg hon, men det kunde inte hjälpas — huset måste bli i ordning först och främst, så man kunde bo i det.

När Börje kom in med ett fång ved, stod hon redan på huvudet i en lår och rotade efter hovtången, så hon kunde få upp fönstren och låta luften komma in. Vartenda fönster, utom ett i köket, voro hermetiskt tillspikade enligt gammal, härdvunnen bondsed, men när Annmari väl tagit bort ett par innanfönsterhalvor, så blev det lite mer luft i luckan.

— Har du sett såna gamla uvar till fönsterglas, Börje? sade hon. Titta, när jag trycker med fingret mitt på rutan, så bugglar det fram och tillbaka som om det vore celoluid. Och alldeles grönt är glaset också. Mätte jag aldrig olyckas, så jag pangar nån ruta, för jag kan aldrig få likadant igen. Kom in i kammarn och titta på golvet. Tror du, att det går att hyvla, så att det blir jämt? Jag skulle vilja ha de här gamla härliga plankorna kvar, ser du, men dom kan inte bli rena och jämna utan hyvling. Här vid tröskeln är det förresten en fullkomlig grop av alla, som travat här, men den gör inte så mycket. Vad tror du?

Jo, Börje trodde nog, att man kunde hyvla av det värsta, men till det behövde man en golvhyvel, som det fordrades två man att

sköta. Kanske man kunde få Johan Ström, postiljonen, till hjälp. Han kunde visst litet av varje, och hade aldrig något emot att tjäna en slant extra, trodde Börje.

— Han kan bli patron te mycke hjälp, sade Börje eftertänksamt. Han ä händi me va han tar sej för har ja hört, å livad å gla ä han me, dan i ända. De ä mända i dag, så i morron bittin kommer han å hör efter om de ä nån post, som ska ner och på onsdag kommer han tebaks från Hälunda. Vi kan fråga honom, när han kommer. I så fall kan han gå in te snickar-Jonas i förbifarten å låna me sej en hyvel hem. Ska vi gå ut å titta på lagårn å dom andra byggnaderna nu, mens de ä ljust? Patron ska väl se över alltihopa me en gång.

Börje hade så fullkomligt vant sig vid att kalla Annmari för »Patron», att han inte längre lät det åtföljas av sitt djupa, mullrande skratt, och Annmari var redan så van att höra det, att hon inte heller reagerade längre. Hon nickade bara bifall, och drog på sig den korta fårskinnspälsen, visslade på hundarna, som lekte och rasade ute på gårdsplanen, och spankulerade iväg med Börje.

Ladugården var byggd på samma gång som bostadshuset och hade placerats uppe på en kulle ett stycke bort. Där låg den, gam-

mal och låg och trygg med sina väldiga bjälkar och med den mest strålande utsikt över stora sjön. Spåntaket var mossgrönt och svartnat av ålder, här och var gapade stora luckor i täckningen, och Börje ansåg, att det vore bäst, att han i morgon dag började laga det värsta, så det åtminstone blev tätt för väta. Han hade redan vid första besöket upptäckt hur illa det stod till med taket, och fördenskull kört över ett lass med spån, som han tills vidare placerat i vagnslidret. Inne i ladugården var det mörkt och kallt. Några små, små fönster sutto på ena långväggen, annars fanns det ingenting, som kunde släppa in ljuset. Där var plats för fyra kor i fyra, stadiga bås, vidare fanns där en kalvkätte, en svinstia och några pinnar för eventuella höns. Golvet bestod av lösa och delvis ruttna bräder, och på det hela taget, var det ingen ladugård att vara stolt över. »Patron» stod länge tyst och såg sig omkring med djupt ogillande. Så sade hon:

— Först och främst måste det huggas upp en hel rad med fönster, så det blir ljus härinne. När du är klar med taket, Börje, tror jag du måste ta itu med det. Sen måste här göras rent — herregud så här ser ut, med urgammal dynga, som lagrat sig i gångar och kättar. Titta på svinstian! Jag kan inte tänka på att ta hit min fina sugga, förrän där

är som ett salsgolv inne. I nästa vecka tar jag dig bakpå bönpallen och så svänger vi iväg till Ljunga marknad. Där ska du köpa ko, det har du lovat att hjälpa mig med, och till dess måste det se ut härinne, så man kan ta emot ett djur med självaktning. Eller vad säger du?

Naturligtvis höll Börje med om det, och de höllo ett långt resonemang om fönstrens storlek och antal, om ändring av golvet, och en hel del tekniska detaljer. Sedan gingo de vidare till stallet, som var sammanbyggt med ladugården och hade plats för två hästar. Där var det ljusare och renare, och stallet befanns duga precis som det var. Över hela byggnaden löpte en låg höskulle med fyrkantiga hål i golvet att kasta ned fodret igenom. Det fanns inte mycket hö där, och golvet var så osäkert och farligt, att man gick i en ständig hjärteängslan att trampa rätt igenom.

— Mycket jobb här! sade Annmari med glädjesjungande röst. Fenomenalt med jobb, Börje! Här hinner man minsann inte slå sig ned och längta efter sällskap, som Stafva var så rädd för. Rrrrrrr, vad jag måste gno, innan allt det här blir som det ska vara! Om du kunde ana, så glad jag är, att du lärt mig snickra lite, Börje, så jag åtminstone kan gå i land med sånt här grovarbete, som det finns

i vartenda hörn här. Hurdant är vagnslidret? Kom går vi och tittar.

Vagnslidret var sammanbyggt med logen, som hade tröskgolv i mitten, men annars inget golv alls i avbalkningarna på sidorna. Halm fanns där och lite dåligt, magert myrhö. Ena dörren saknade översta gångjärnet och den andra det understa. I vagnslidret stod en gammal sönderrostad harv och en multnad sele låg i en krok.

— Man kan inte säga, att det är nån stass här, sade Annmari, när de vandrade utför lagårdsbacken och nedåt sjön. Enkelt och flärdfritt och absolut fritt från lyx. Vad är det för ett litet ynkligt hus därnere vid sjöstranden?

— Tvättstugan, sade Börje. Och den är fin ska ja säga. Gu vet, vem som gjort'et, men golvet är cementerat och har fall, så vattnet rinner ut. Och pannmur finns där också, fast den kanske ä lite rosti innan den blir oppskurad. På andra gaveln ä de ett litet rum, som dom har använt te snickarbod kan ja förstå. Sen ä de vebon breve, å den duger också bra, å ve ä de hemkört, så de räcker te hösten. Å bakom vebon ligger ett lite hus ... ett lite hus, ja, slutade Börje en smula generad.

— Jaha, jag begriper! svarade Annmari. Alla nutida bekvämligheter har man utom-

hus på det här stället. Vad tänker du göra nu?

— Ännu är de ljust ett par timmar, så ja kan såväl mesamma ta ihåll me lagårstake. Bäst å använda stunnera här.

— Ja, isynnerhet som de är din semester, sade Annmari torrt. Egentligen borde jag skämmas livet ur mig, Börje, för att jag låter dig vara så snäll som du vill och gå här och tråla, när du skulle ha ledigt och fint och vila dig. Men jag *vet* ju, och du har sagt det så många många gånger — var gång vi talat om, att jag skulle skaffa mig en gård så har du sagt, att då ville du vara med och hjälpa mig. Så jag känner ju, att du tycker det här är bara roligt, men ändå, ändå Börje, så har jag dåligt samvete, när jag ser dig gå här och knoga.

— De kan hon allt sluta me medesamma, Annmari, sade Börje allvarligt missnöjd. Å få gå så här å bättra på å göra fint, dä precis som när en va liten pojk å lekte att en hadde kor å lagår å hus. Ja har så rolit där ja går å knallar, så ja önskar de allri ville ta slut. Så patron ska ta't lugnt å inte gå å inbilla sej nära dumheter inte. Nu går ja opp på lagårstaket, så ajöss så länge! Hammare å spik har ja därborte, å behöver patron dä-samma, så finns de verktyg i den lilla gröna trälådan, som står ute på bron.

Det första Annmari gjorde, när hon blev ensam igen var att plocka fram lampor ur en låda, på vars lock Stafva skrivit: »Lampor, Hushållsaker, vekar, ljus me. m.» Hon satte vekar i tre stycken brännare, klippte, putsade och fyllde i fotogén. Lamporna kom henne att skratta, ty de hade de galnaste former och fasoner. Det var många år sedan elektriskt ljus införts på Hålundsborg och sedan dess hade hela rader med gamla fotogénlampor stått övergivna och föraktade i en vindskrok. Nu kommo de till pass igen, och glad var Annmari, att de funnos.

Sedan tog hon itu med att riva ned tapeterna i sitt blivande sovrum och bränna upp dem i kakelugnen — garderoben sopades från tak till golv och det började redan kännas lite trevligare luft därinne, tack vare det öppna fönstret och de nedrivna gamla flotthögarna till tapeter.

När hon inte kunde komma åt mera därinne gick hon ut i köket och högg i med skafferiväggarna, och när de voro färdiga var det redan så mörkt, att lamporna måste tändas. Hungrig började hon bli också vid det här laget, och sedan hon hittat lådan med matvaror, tvättade hon potatis och satte på — brunnen var bara några steg från dörren, och Börje hade satt in en fylld spann innan han gick. Medan hon gjorde eld i spisen,

där det slocknat, kom Börje från ladugården och med honom hundarna, smutsiga och lyckliga.

— Jag håller på med middan nu, Börje, Du är väl hungrig? Hade du matsäck med dig i går eller var har du fått mat ifrån?

Jo, Börje hade haft en stor matsäck med sig, så han hade ätit ordentligt. Men nog skulle det bli gott med mat nu, alltid.

— Fläsk och potatis får du. Det vill säga — det är rökt skinka, men det duger väl lika bra om inte bättre. Och sen får du flyttgröt, som Edla har skickat med. Men mjölk finns det visst ingen.

— I morron ska ja ta å gå över te ett ställe, som heter Lövlyckan, där dom har kor. De ligger bara en tjlometer härifrån, om de ä så långt, å där kan ja få mjölk så mycke vi behöver. Dä hennes närmsta grannar de.

Middagen var lyckad och gick av stapeln under de mest kordiala former. Annmari satt vid den ena ändan av bordet och Börje vid den andra, och när de ätit så mycket, att de inte orkade mer, drucko de kaffe och dryftade diverse väntande göromål. Annmari talade om vattnet, som verkligen var utsökt gott och klart, om pumpen ute på gården, som borde kunna flyttas inomhus, om man lade ner några rör, om möjligheten att anordna avlopp, vilket utan tvivel var en mycket vik-

tig sak. Huset låg på en liten kulle, som sluttade uppför från båda sjöarna. Det skulle väl ledigt kunna göras en avloppsledning, som gick ut nere i Rankvattnet. Börje sade, att det var en sjö med stark ström igenom, så allt, som hälldes ut i den, fördes strax bort igen och rann väl så småningom ut i den lilla ån, som började vid sjöns andra ända. Fallet var fint och några meter rör kunde väl inte kosta så mycket. Vad vattenledning beträffar, så fanns det små pumpar, som voro särskilt avsedda för kök, och naturligtvis skulle det gå lika lätt, att dra vattnet in i köket som att få upp det ute på gården. Några meter rör här också bara, nedgrävda så djupt, så de inte kunde frysa. Småsak alltihop! sade Börje.

Annmari funderade på saken både länge och väl, vände och dryftade den ur alla synpunkter, och till slut kommo de överens om, att kanske till hösten, om sommaren varit bra, och Annmari trodde hon kunde ha råd med det. I alla fall ska jag höra mej för om va rör å sånt kan gå på, sade Börje.

— Tror du, att du kan börja med att måla taken i morgon? frågade Annmari sedan. Jag vet nog, att lagårdstaket är viktigare, men ännu har vi inga djur i det huset, vilket vi däremot har i det här. Jag kan inte göra ett dugg åt tapetsering eller upppackning eller

någonting, förrän taken ä strukna. De se så ohyggliga ut som de är, att jag omöjligt kan ge mig till att börja med väggarna.

Börje den lovade, att ta itu med den saken det första han gjorde i morgon bittida och började genast smälta lim, som skulle blandas i färgen. Annmari dukade av, men diska kunde hon inte i kväll, sade hon, ty hon hade inte hittat diskbaljorna ännu. I stället letade hon rätt på en rulle vit vaxduk och häfstift och kastade sig över skafferihyllorna med vild energi. Hundarna åt hundkex i var sin hörna av köket och elden dånade i spisen, från vilken så småningom en fasansfull stank började sprida sig. Det var limmet som smälte i en gammal anjovisburk.

— Var har du sängkläderna som du låg på i natt? frågade Annmari plötsligt.

— Dom ligger på en stol ute i förstun, svarade Börje.

— Är du galen? Tror du, att du kan ligga på sängkläder, som har legat därute hela dagen i kylan? Gud i himlen vad manfolk i alla fall är omöjliga. Ta genast in dom och bre ut dom framför spisen. Lagg tidningar inunder. Skynda dej!

Börje muttrade något otydligt och lunkade ut efter sängkläderna, sedan han först varit inne i stora rummet och tagit rätt på gamla tidningar. Annmari kände plötsligt, att hon

var värdinna — i sitt *eget* hem! — och lite röd om kinderna av viktighet såg hon till, att madrassen fick värme från spisen, att täcket hängdes upp, så luften kunde tränga in i det, och gjorde allt, som hon sett Stafva göra mer än en gång. Lakanen hängdes upp på kakelugnen i »Kammaren» och Börje var gruvligt generad över all denna uppståndelse för hans skull. Annmaris stora säng med resår-madrass, hade han redan i går placerat i stora rummet, och där tänkte Annmari också ligga första natten, medan Börje drog in en turistsäng i köket och bäddade åt sig där. Hundarna fingo en mattstump var inne i »Kammarn», och när klockan blev nio, var Annmari så trött, att hon knappt orkade titta en gång.

— Jag går och viker mig Börje! Herre min skapare så sömnig och trött jag är. Väck mig tidigt i morgon bitti, om jag händelsevis inte skulle vakna och glöm inte, att du släpper ut hundarna det första du gör. Godnatt med dej. Sov gott och tack ska du ha för hela denna dagen. Tänk, att man går och lägger sig i sitt eget, eget, eget hem, Börje! Att varenda rum är mitt eget, att allt jag ser runt om huset är mitt eget. Min gård! Som jag har drömt om och talat om i år och år. Jag är så lycklig i kväll, Börje. Lycklig. God natt!

ARBETE OCH PLANER

Så fort det ljusnade vaknade Annmari. Hon var inte van att sova utan rullgardiner, och när hon slog upp ögonen i den första grå dagern, låg hon länge stilla i sängens mjuka värme och gav sig hän åt halvdrömmande planer och förhoppningar. Det var underbart att vakna i sitt eget hus, om det också såg ut som ett rövarnäste omkring en, det var härligt att känna den skarpa, kalla morgonluften blåsa in genom fönsterspringan hon lämnat öppen, härligt att höra Börje försiktigt smyga omkring därute, härligt att höra hundarnas ivriga gnäll, när han släppte ut dem genom förstudörren. Vad var klockan? Annmari kastade ett sömnigt öga på sin armbandsklocka, som hon inte tagit av i går kväll. Tio över sex. Då kunde hon gärna ligga en liten stund till, men först skulle hon kila upp och stänga fönstret, så det hann bli lite varmare, tills hon steg upp på allvar.

Just som hon låg och gruvade sig för detta väldiga företag, öppnades dörren sakta, sakta på glänt, och strax därpå smög Börje sig in på strumsockarna med ett fång ved på armen. Han inte så mycket som såg bortåt Annmaris hörna till, så hon kunde ligga och iaktta honom så mycket hon ville. Först lade han sig på knä framför kakelugnen och plockade försiktigt trä efter trä på golvet, tyst, så hon inte hörde ett knäpp. Så öppnade han sakta kakelugnsluckorna och började lägga in brasan med vana snabba rörelser. Ur fickan tog han upp en näve späntade stickor och näver, placerade alltsammans i mitten, byggde så en vall av träd runtom, tills alltsammans var inlagt. Då reste han sig och drog spjället, till Annmaris förargelse, ty hon hade hoppats, att han skulle glömma bort det och tända på ändå, då hon stilla skulle ha sagt:

— Det blir mycke trevligare om du drar spjället, Börje!

Men det skulle inte vara Börje, som glömde något sådant! När spjället var draget drog han eld på en tändsticka och höll ett stycke näver över lågan. Ett litet knastrande, och en blå rök steg upp mellan hans händer, så sköt han den brinnande nävern in bland de torra stickorna, och strax därpå hörde Annmari ett stilla, susande ljud,

avbrutet av ett och annat sprakande — brasan var tänd. Börje stängde luckorna, men låg ännu en stund kvar på knä för att vara riktigt säker på, att det hade tagit sig, och för Annmari var det, som om hon vaktat en helig akt nästan. Den fina, friska doften av brinnande näver hade nu hunnit fram till henne och medan hon drog in den med vidgade näsborrar, reste sig Börje, sköt spjället på halft och började krypa ut igen på sina strumpsockar. När han mötte Annmaris vidvakna ögon stannade han och sade:

— Gomorron, patron! Ja tänkte de va bäst hon feck sej en brasa innan hon steg opp, för de ä kallt ute. Å här inne ä de nåt rent förfärligt. De måtte inte va nå varmt rum, de här, men i köket å kammarn känns de så rart.

— Fönstret är öppet, ser du. Du kan gärna stänga det nu är du hygglig.

Börje stängde under förfärade protester mot ett sådant vanvett, som att sova vid öppet fönster mitt i smällkalla vintern. Det var döden, sade han. Om man inte hade lungсот, förstås, för då var det visst nyttigt.

— Ja har kaffe färdit, sade han sen. Vill hon ha en kopp på sängen, så säj bara te, så kommer ja.

Nej, Annmari beslöt sig för att vara modig och stiga upp i det iskalla rummet.

Kaffe skulle hon dricka i köket sedan. Börje sade, att om hon ville gå ut i köket och tvätta sig, så fanns det varmt vatten på, och nu gick han in i kammarn och började stryka taket.

Innan klockan var sju, satt Annmari klädd och färdig vid köksbordet och drack kaffe och åt vetebröd med en förväntansfull hund på var sida. Så vidare elegant var hon inte, men gudskelov, det behövde hon inte heller, sade hon sig själv. Ett par gamla urtvättade blå overall dugde fint, och inte en ruänniska fanns det, som kunde komma dykandes med kritik.

— Här rår man sig själv, förstår ni pojkar! sade hon till hundarna, som dreglade vid åsynen av brödet och sockret och tiggde med mörka, längtansfulla ögon efter en enda liten bit. Inte ett ljud kom ur deras strupar i alla fall — det var inte tillåtet av den underbara varelse, som satt där och tuggade och tuggade, som om hon tänkte sätta i sig alltsammans alldeles själv. Endast en lång, darrande suck från Rill berättade för henne, att om hon verkligen tog den sista skivan också, då var hans tro på mänskligheten krossad i spillror. Nu tog hon skivan, nu förde hon den till munnen, nu... Rill såg hennes ögon, och plötsligt började hans ynkliga lilla svansstump själ-

va i salig lycka. Med de ögonen tänkte hon inte ett ögonblick på att lura en stackars hund. Hon bara skojade. Rill vältrade sig bakåt så han kom upp på sina grova ben med framtassarna i luften — han satt faktiskt fint, stora gamla klumpedumpen till hund. När Jerry fick se detta, flög han också upp i sittande ställning och framtassarna kavade bedjande i luften, medan den buskiga svansen sopade golvet. Annmari skrattade högt och klart, tog skivan från munnen och bröt den långsamt mitt itu:

— Här har ni då, eftersom ni verkligen ä oemotståndliga. Så, en bit till var. Nöjda nu? Socker blir det inget, det ska ni inte inbilla er. Nu går jag in och tittar på hur det går för Börje.

Det var redan ett bra stycke av taket struket, och Börje såg så spansk och festlig ut med en pappersmössa på sned över örat, att Annmari ögonblickligen sade:

— Ack, om Stafva kunde se dig nu ändå! Du är så tjusig, så det kan du inte tro.

Börje rodnade sannerligen en aning till Annmaris leende förtjusning. Hon skulle just säga något mer i samma stil, när hundarna började ett vilt skällande ute i köket.

— Vad i hela världen kan det vara! sade hon och sprang ut. Det knackade hårt på

dörren, och innan Annmari fått hundarna lugna knackade det en gång till.

— Stig in! ropade hon, med en hand i halsbandet på var hund. Stig in!

Dörren öppnades varsamt och långsamt. När springan blivit tillräckligt bred, stacks ett huvud in genom den, och ett par små pigga, sluga, blå ögon flögo runt åt alla håll. Huvudet var nästan alldeles kalt, utom i nacken och vid öronen, där lite lingult hår stod ut. Ansiktet var helt och hållet skärt, och över en liten, liten mun sutto ett par röda, uppvridna mustascher under en starkt uppåtsträvande näsa. Det hela, där det hängde liksom mitt emellan golvet och taket, såg obeskrivligt löjligt ut, och när Annmaris häpnad gått över, brast hon ut i ett oemotståndligt, klingande skratt. Det var omöjligt annat. Ansiktet i dörren nickade flera gånger, så breddes den lilla munnen ut till ett förbluffande brett grin, ett ben, klädd i en smorläderstövel stacks in, efter en stund kom en arm, så ett ben igen och till slut stod hela människan innanför dörren, som han stängde efter sig, mycket tyst och mycket noggrannt. Börje, som kom ut från kammarn just i detsamma, för att se vad som stod på, bredde också ut sin mun till ett leende, gick fram med utsträckt hand och sade:

— Nä, godagen, Johan! Ä du ute å går så här dags på dan. Du ska vä lägga å ner te Hålunda me posten, förstår jag. Jaha patron, vände han sig till Annmari — det här ä Johan Ström, som ja talte om.

— Goddag! sade Annmari, ännu röd i ansiktet av skrattet.

— Morning, morning, patron! sade Johan belevat och tog hennes framräckta hand. Å välkommen hit ska en väl säja! Vi har ont om patroner denna sidan Hålunda, så de va på tiden vi feck en här också, tillade han och lät sin mun gå bort till öronen igen.

— Det är bara Börje här, som gör narr av mig, sade Annmari förklarande. Han funderade till och med på att kalla mig för godsägarn ett slag. Men så tyckte han visst patron var bekvämare.

— Patron ä fint! sa Johan Ström. Ska hon ha ner nån post i dag?

— Nej tack, inte i dag, men nästa gång kanske Ström vill ta ett par brev.

— Tror ja de. Men patron ska kalla mej för Johan, för de ä ja mest van ve.

— Johan vill väl ha en kopp kaffe? Det står på spisen, så det är färdigt.

Johan ville gärna ha kaffe. Var det något han tyckte om, så var det kaffe, sade han. Det var inte utan, att han odlat kaffe i sin dar, sa han, så han visste skillnad på

kaffe och kaffe. Det här var fina varan det, kändes mesamma det, inget fattistudravel inte. I Santos hade han hävt en hel kaffesäck i käften på en krokodil en gång — finaste sorten var det också. Kräket svalde hela balen som om det varit en karamell, men dan därpå låg han död. Magsår! sa Johan Ström. Kaffe ska täras med försiktighet, sa Johan Ström, och blinkade med ett slugt litet öga mot Annmari, som låg dubbelviken av skratt över bordet.

Så småningom kom man in på mera allvarliga frågor, och Börje resonerade med Johan om golvhyvlingen. Joförallan del. Johan hade hyvlat golv förr — i Australien till och med, så det skulle gå som en dans. Och hyvel skulle han låna. Om han kunde hjälpa till om dagarna med litet av varje, åtminstone medan Börje var kvar, så man fick undan arbetet fortare? Det kunde han också. Den här tiden var det just inget, som låg efter hemma, och pengar behövde man alltid tjäna. Men fyra dar i veckan tog posten bort så länge han måste gå till fots. Sedan gick det ju fortare med cykel — då kom han fram och tillbaka på dagen. Tisdagar och fredagar gick han ner till bygden med post, onsdagar och lördagar kom han hem. Två kronor gången fick han av folket i trakten och ville patron betala en

liten slant för egen del, så tog han förstås hennes post också, fast det var en liten omväg. Nu hade han fyra kronor i veckan, om patron ville öka på med en femtiöring så...

— Johan ska få en krona i veckan av mig, sade Annmari. En krona för att gå tolv mil, det är sannerligen inte för mycket. Om han så till på köpet utträttar ärenden åt mig och kanske får småsaker att bära, som hyveln till exempel nu. Och naturligtvis får han extra var gång han bär hem något tyngre.

Johan var överväldigad och mycket, mycket tacksam. Han lunkade i väg med sin ryggsäck utefter vägen, och Annmari måste långt uppå dagen stanna av i sitt arbete och skratta åt krokodilen med magsåret. Och åt minnet av det kostliga ansiktet, när det stack in genom dörrspringan.

Efter frukosten drog sig Börje in i vardagsrummet för att ta fatt på taket där, när han nu var färdig med kammarn, och så blev det Annmaris tur. Medan hon kokade klister och klippte tapeter slog Börje ihop en klisterbräda, och sen döko de in i var sitt rum. Det var så lågt i tak, att man gott räckte upp om man stod på en stol, och Annmari flög med sina tapetvåder, så det värkte i både armar och ben. Hon hade valt en

solig och gul färg, men hon bävade, när hon märkte hur ömtålig den var för fläckar. Bara det kom en gnutta klister på, så var det förkylt. Inte var hon någon vidare expert på tapetsering heller, men något så när visste hon ju hur det skulle gå till. Under en tid av sin omväxlande barndom hade hon knutit ett starkt vänskapsband med en målare, som hette Anderberg. Han var en stor filur och brukade berätta de mest fruktansvärda och lögnaktiga historier — något i stil med Johan, tänkte Annmari och smålog — men sitt yrke kunde han, och flickungen hade sett på hur han arbetat medan hon lyssnade till hans rövarromaner. Hade frågat lite då och då, om varför han gjorde så och varför så, och på så sätt fick hon en liten hum om diverse av målarkonstens hemligheter, som kom väl till pass nu.

Rummet var inte stort och Annmari var fortfarande. Våd efter våd fick sin klisteröverhalning, veks yrkesmässigt ihop nertill och flyttades med upp på stolen för att försiktigt tryckas fast med trasa och borste. Som väl var hade inte tapeten några mönster — det hade jag aldrig kunnat klara! sade Annmari sig själv — så därför tog det inte lång stund med inpassningen. Besvärligast var garderobsdörren, men till slut blev det passabelt där också, och när sista

våden sköts djupt in bakom kakelugnen var det en mycket lycklig patron, som betraktade sitt verk. Inte var det väl så extra förstklassigt, men rent var det, och ljust var det, och när det kom lite tavlor på, så blev det all right. Nu var det först bården, men den skulle gå som en dans. Det gjorde den. Fönstret tvättas. Oljefärgen får en första strykning. M-m-m-m, så roligt det var! Och så kvickt det gick. Börje skulle väl bli flat, när han fick se det. Hon var flat själv och lite högfärdig också, om sanningen ska fram. Gick ut i köket ett par gånger bara för att få slå upp dörren och låta all den rena, glada fräschheten slå över sig på nytt. Men golvet, golvet! Åtminstone måste hon skura av det värsta.

När Börje kom ut i köket för att blanda till mera färg, hörde han ett skrapande ljud inifrån kammaren. När han öppnade dörren låg hans tillbedda patron på knäna och skurade så såpskummet yrde. Hon varken hörde eller såg, och Börje drog sig stilla tillbaka. Hans ansikte var mycket rött och mycket upprört, när han sjönk ned på en stol i köket. Man kunde läsa i det en blandning av ogillande, ömhet och stolthet, och gång på gång skakade han på huvudet med rynkade ögonbryn.

— Om Stafva visste de här, muttrade han

för sig själv, så slog hon ihjäl mej. Ja kommer allri å våga tala om'et för na. Allri! Men de ä kläm på flickan. Bortskämd å bortfjäsad som hon har blitt i all sin dar, å van ve uppässning som hon ä! Där ligger hon nu inne och skurar me bägge hänera så såpan å håret flyger. Ja lovar för att golvet blir rent också. De hon gör, de gör hon redit. Men nu så sätter ja på förmeddaskaffet, för de kan hon min själ behöva, när hon ä färdi därinne. Men köksgolvet ä de allt ja, som tar i morron bitti, innan hon hinner vakna, annars ger hon sej väl på de me.

På eftermiddagen hjälptes de åt att bära in möblerna i det färdiga rummet. Den stora valnötssängen, som varit Annmaris farmors, fick nätt och jämt plats mellan fönstret och väggen, och mäka stor såg den ut där den stod. Men det gjorde detsamma, sade Annmari — den sängen hade hon sovit i ända sedan hon vuxit ur babyhäcken, och den skulle hon sova i så länge hon levde, sade hon. Den var så härlig att ligga i, så man ville aldrig gå upp bara, det var det enda felet med den. Byrån var inte så stor, som väl var, men den tog sin plats i alla fall, och sen var det lavoaren med marmorskiva — också farmors. Och sybordet med lyrfoten framför fönstret. Två stolar, mer fick

inte rum — de andra två ställdes upp på gästrummet så länge. På golvet en stor, grann, japansk trasmatta, som nästan täckte hela eländet. Gardinerna voro helvita och uppträdde på en mörkbetsad trästång — Stafva hade sytt dem under den gångna veckan — och de voro läckra och rena, där de hängde ända ner till golvet och långsamt fläktade för draget från fönstret.

Första rummet färdigt! Visst luktade det lite oljefärg och lite rått från tapeterna ännu, men det var i alla fall tusen gånger bättre än den där ohyggliga snuslukten, som mött en förut så fort man stack in näsan, och förresten skulle det snart gå bort, bara det torkade. En stor brasa brann i kakelugnen, och Annmari lade sig raklång på sängen ett ögonblick för att riktigt känna, att hon var i sitt eget sovrum och hade allting färdigt där. Lite trött var hon nog också kanske. Härligt, ljuvligt trött. Men det var långt till kvällen ännu.

När Börje slutat med taket i vardagsrummet, var det inte lång stund kvar till skymningen, och Annmari hade redan börjat laga till middagen. Börje bar in ved och vatten så länge, och när de ätit och sutto vid kaffet, kom Annmari med ett förslag, som hon gått och funderat på hela vintern där borta i England.

— Lagårn är så stor, har jag tänkt på, att man gott skulle kunna balka av ett ordentligt utrymme till höns. Tror inte du det också, Börje?

Det trodde Börje, i synnerhet som Annmari inte skulle ha mer än två kor under de närmaste åren. Tänkte hon ha mycket höns då?

— Ja, jag tänker ha en hel hög med höns så småningom. Kyrkoherdens fru lovade mig en gång i höstas, när jag talade om min drömgård, att om jag fick den någon gång, så skulle jag få köpa billigt av henne en gammal äggkläckningsmaskin hon har, som man värmer upp med fotogénlampa. Hon hade haft hönseri, när dom bara bodde på en lite komministergård, och då hade hon skaffat sig maskinen. Den rymmer ett-hundra ägg på en gång, och fastän man måste passa lampan noga både dag och natt i tre veckor och vända äggen varenda dag, så inte kycklingarna ska bli fel, så kläcker den väldigt fint, och hon har fått fram många hundra djur i den, sa hon. Men det är ingen idé för folk, som inte har lantbruk själva att lägga sig till med höns, sa hon också, för det blir så mycket man måste köpa då, som man får alldeles till skänks på en gård. Spillsäd och vetekli och sånt där du vet. Men har man jordbruk och

höns, då är det en fin affär, sa hon. Och intressant också, fastän höns ä otäcka djur, som äter opp varann, om man inte passar dom ordentligt. Har du hört något så otäckt?

Börje hade hört det. Om någon fick ett sår eller något, så att det kom blod, så hackade de andra ihjäl den sårade, och till slut var det bara benen kvar.

— Ruskigt vedervärdigt, sade Annmari. Kannibaler är dom. Men i alla fall, sa prostinnan, att det var en fin affär, och du vet hur lite pengar jag har. Så jag hade tänkt att börja ett hönseri här, om du tror, att man kan balka av i lagårn och göra en utgång i väggen och hägna in med nät utanför.

— Det går fint, sade Börje. Om ja hinner ska ja göra i orning i lagårn, så kan nog Johan å patron hjälpas åt utanför, när tjälen gått ur jorden. Ja tror nog, att de finns pengar i höns, men nog för att de ä besvärligt å sköta dom. Men ägg vill ju folk allti ha, å tuppkycklingar får man bra betalt för frampå hösten. Bara hon inte tar på sej för mycke, så hon rent arbetar sej fördarrva.

— Ånej, sade Annmari och skrattade. Jag ska väl inte ta i så fruktansvärt. Jag är stark förresten, det vet du, och när man job-

bar med något riktigt på allvar, så blir allting mycket roligare. Nu den här suggan jag ska få av kapten. Du har väl hört om den? Ja. Vet du, vilken det är jag ska få, och om det är någon, som snart ska få grisar? För då får jag grisar också att sälja, och dom får man visst bra betalt för nu.

— Tjufem! sade Börje. Å kanske mer till i sommar. Ja hörde inte vilken sugga de skulle bli, men att de blir nån av dom bästa å nån, som ska grisa i vår, de vet ja bestämt, för de hade kapten sagt.

— Fint! Har du sett något på gårdsgårdarna? Dom ä visst fallfärdiga allihop.

— Dom har allt redan falli, di flesta, sade Börje dystert. Få se hur mycke ja hinner me, innan ja ska hem igen. Allti blir de väl stunder te lite störhuggning i skogen, å så ska jag lära henne hur man lägger opp å binder gårdslena, så kan hon gå å knåpa lite själv, innan de blir ti på å släppa ut nära kreatur. Nog får patron å göra här, de slår inte fel.

— Ja, sade Annmari och klippte med sömniga ögon, medan hon frånvarande strök Jerrys huvud, som han lagt i hennes knä. Ja, här finns jobb.

Så gäspade hon, plötsligt som en hundvalp, och reste sig.

— Jag ser inte att prata längre, Börje.

Och bara jag öppnar munnen, så börjar jag gäspa. Kom, hundar, så ska jag släppa ut er ett slag och så är du hygglig och släpper in dem igen, Börje. De få ligga i stora rummet i natt. Nu raglar jag i säng, för jag kan inte gå rakt, så sömnig är jag. Är du trött också, Börje?

— Åjavars. Ja ä trött i armarna efter målningen, å i nacken. Ta't lugnt nu i morron bittin, patron, och sov lite längre än i da. Hon arbetar för strängt nu me en gång. En ska börja så sakta, när en inte ä van. Hon ä alldeles kritande vit i ansiktet å ögona ä som sot, så svarta. Gå i säng me en enda gång, lilla barn!

— Patron, ska du säja och inte lilla barn. Jag rår om den här eleganta går...ääää-uuuuooohhhh...den. Jag tror jag gäspar munnen ur led. Tårarna rinner. God natt igen då. Glöm inte hundarna. Tack för ääääooohhhh... Tjing!

BREV

Näshultet nån gång i slutet på mars —
precis vilken dag kan jag inte säga.

Nu är det rätt längesen jag skrev till dig, min gamla älskling, men en fattig lantbrukare har det knalt med tiden se, och när jag är färdig med innejobbet för dagen — d. v. s. matlagning och disk, så är jag så sömnig och trött, så jag kan inte gå rak genom dörrhålet till mitt rum, utan stöter emot ibland så jag får blåmärken lite varstans. Fast jag märker dom inte förrän dagen därpå, för jag är så sömnig, så det känns inte, när jag slår emot. Du ska inte bli förskräckt nu, Bernhardine lilla, och tro, att jag överanstränger mig. Det gör jag inte alls, men du kan väl förstå, att när man kommer direkt från skolan, där man inte gjort nånting med sin kropp mer än lite gymnastik och fäktning och ridning, så tar det en tid, innan alla muskler bli ordentligt i form och upparbetade.

Till en början var jag så öm överallt, när jag skulle stiga upp på mornarna, att jag jämrade mig som en gammal ledbruten kär-ring — minns du Lovisa i fattigstugan?! — men nu är det över, och jag känner mig bara liksom lite tung, när jag ska lämna sängens kvava iden. Men det har jag visst alltid gjort, om jag inte missminner mig, så det är ingenting att oroa sig för. Om du finge se hur dags jag kommer ut i köket om mornarna, så skulle du få ett lätt svindelansfall, och om du såge hur blitt jag ler mot Börje, hur full av munterhet och gott humör jag är, så skulle du bli allvarligt ängslig. Och — lägg märke till det! — jag är det utan ansträngning, spontant och sprudlande. Efter de första tio minuterna åtminstone.

Allvarsamt talat, så är jag färdigklädd varenda morgon klockan sju, och det går förbluffande bra att komma upp, när man *vet*, att man har massor att göra, och att man måste göra det själv. I morgon lämnar Börje mig, och sen får jag stiga upp ännu tidigare och stå för alltsammans på bleka allvaret, men om du visste, vad han har varit snäll, och vad han har hjälpt mig, så han har arbetat bittida och sent och så intresserad för allt, som om det vore hans eget lilla ställe. Du vet, hurdan Börje är,

men han har överträffat sig själv här — han har varit absolut himmelsk.

Sist jag skrev till dig hade jag bara varit här ett par tre dagar, och jag förstår nog, att du är nyfiken och vill veta allt möjligt om allt möjligt. Jag ska försöka tänka tillbaka och ta det lite ordentligt i tur och ordning. Jag börjar inomhus, som rätt och riktigt är. När jag skrev förra gången var jag färdig med mitt sovrum, som nog aldrig kommer att få heta annat än »kammarn» är jag rädd. Börje och den underbare Johan Ström hyvlade golvet där, medan jag tapetserade vardagsrummet, som Börje döpt till »bokrummet» och det kommer det väl att heta allt intill änden, antar jag. Golvet blev riktigt bra, men det var ett väldigt knog, och nu är remsorna, som syns där mattan tar slut, både vita och släta. Relativt.

Till bokrummet hade jag köpt nästan vita tapeter, såna där grova och raspiga du vet, som stötte lite svagt i gult, och att jag inte blev tillfälligt sinnesförvirrad, när jag satte upp dom, begriper jag inte. Det var kanske för att jag skulle ha något att bli, när jag lade på korkmatta i köket och förstun. Men det kommer sedan. I alla fall, så var det besvärligt, det ska jag hälsa och säga! Tape-ten var otäckt ömtålig, och bara den minsta lilla klistersmocka syntes och lyste lång väg.

Dessutom är väggarna krokiga och sneda och vinda, och generationers usla tapetsering ha gjort hörnen rundade och de stora ytorna buggliga och otrevliga på alla sätt. Jag fick skära och riva och stå i, så jag trodde det aldrig skulle bli nån fason på eländet. I två dagar höll jag på, men då hade jag målat olgefärgen en gång också i samma färg som tapeterna. När jag slutade med det jobbet, så såg hela jag ut som om jag blivit rullad i en klisterburk först och i oljefärg sedan. Håret ska vi inte tala om! Men vackert blev det och är det — rummet menar jag.

Du må tro, jag hade nästan gråten lite grann i halsen, när jag plockade fram den gamla Carl Johansmöbeln ur burar och skynken. Jag har ju sett den och alla de andra möblerna, som en gång varit mina föräldrars, stå där uppe på vinden på Hålundsborg, men jag har liksom aldrig haft någon känsla av, att de verkligen voro mina, att det var riktiga, ordentliga möbler, som en gång skulle stå i mitt eget hem. Men nu vet jag det. Det var nästan, som om allting velat säga något till mig, tyckte jag, när jag packade upp den ena blanka, tunga mahognysaken efter den andra — som om de velat hälsa från några kära, som jag ingenting minns av, men som suttit i stolarna och soffan, som sett på varann över bordet, som kanske skrivit kärleks-

brev till varann, vid det stora, härliga skrivbordet, och som dragit de många lådorna ut och in, precis som jag gör nu. Kanske möbler har någon liten själ de också, tänkte jag, när jag polerade och gned dem, så de skeno och glittrade, kanske det finns något litet möbelhjärta i dem, som slår varmare och fortare nu, när solen får lysa på dem, när levande människor rör vid dem och älskar dem, när de hör röster omkring sig igen.

Jag är så glad, lilla moster min, att ingen använt deras möbler — du vet, att jag menar mina stackars unga, döda föräldrar — att ingen sett dem, sedan de hade dem själva, och att jag, deras barn, är den första, som rör vid dem, när jag nu har dem i mitt eget hem, mitt riktigt egna hem. Tycker du jag är dum och sentimental, som känner det så? Kanske andra människor skulle skratta åt mig, om de hörde mig, men du gör inte det, det vet jag så väl, och du är också den enda jag kan säga det till, utan att känna mig dum.

Rummet är så vackert, så du kan inte tro. De där låga bokhyllorna äro alldeles stortartat fina, och räcker runt hela väggarna — det vill säga, jag måste ju ha plats för pianot och spegelbordet, så där kan jag inga hyllor ha, men annars fylla de precis. Den långa soffan står framför ett fönster, skriv-

bordet framför det, som har utsikt åt sjön, och vid det tredje har jag satt in det lilla sybordet med lyrfoten, du minns, för det syns mycket bättre här än i kammarn, och där var det så fullt ändå. Den stora mattan räcker nästan över hela golvet, och framför kakelugnen har jag mormors gamla örnlappsfatöljer, som stå och se vänliga ut, vilken tid på dygnet man kommer in och på ett riktigt brottsligt sätt locka en att sjunka ner i deras famn med en bok och en brasa. Ännu har jag inte fallit för frestelsen, men den dagen varder nog kommandes, är jag rädd. På vägarna har jag akvareller och etsningar, och det hela är precis som jag vill ha det: gammalmodigt, stilla och med en hemtrevnad, så det riktigt osar om det. Gardinerna släta, raka och vita. Skynda dig hem och kom och titta!

Förresten skulle det vara rätt roligt att få reda på det här husets historia. Att det är ett par hundra år gammalt är säkert, det säger kyrkoherden också — han har läst om det i husförhörslängderna — och bönder förr i världen byggde bättre än de gör nu. Men jag kan ändå inte tro annat än att det varit något litet herrskapsaktigt, som bott här från början. Gångjärn på dörrar och fönster är ovanligt fint smidda med sirater inetsade till och med, och allt snickeriarbete är så vac-

kert — dörrspeglar och sådant menar jag. Väggarna äro av jättetjockt timmer, och golvplankornas bredd har jag redan beskrivit för dig i mitt förra brev. Nu bara går jag och längtar efter att sjöarna ska gå upp och fruktträden börja blomma. Här måtte bli något fullständigt onaturligt vackert då.

Redan fjärde dagen efter jag kommit hit, gav jag mig av till sta'n för att göra en del skriande nödvändiga inköp. Korkmattor och hönsnät och lite av varje. Jag körde ner till Hälunda på motoreykeln, men det var en fasansfull åkning, för vägarna voro som glas av svallis, och det hjälpte inte med kedjor eller någonting. Jag faktiskt jazzade utefter vägen på hojen och välte, välte, välte. Som väl är så är ju inte cykeln av de tyngsta, så jag gjorde mig inte ett dugg illa, långsam som farten var också, men jag var glad, att jag inte beslutat mig för alla sex milen landväg. Jag låg i stan över natten och måste ta *lastbil* från stationen och hem, så mycket moj hade jag med mig.

Dagen därpå bredde jag gråpapper över köksgolvet och började knivkastningen med glatt och sorglöst sinne, from som ett lamm och absolut ovetande om de fruktansvärda saker i invektiv- och annan väg, som skulle ha pressats fram ur mitt milda bröst, innan kvällen kom. Jag vill bara säga dig det,

lilla förnäma, alla-fula-ord avskyende Bernhardine Wallerstierna, att inte ens du, inte ens *du* skulle kunna ligga på knä och armbågar en hel dag och passa in en korkmatta, utan att åtminstone ett litet nätt »fy katten» skulle arbeta sig fram ur din kvalda själs innersta skrymslen. Kanske du skulle komma att förvåna dig själv, kanske skulle blygselns rodnad hölja din kind, när du skar av tio centimeter för mycket av mattan vid t. ex. en dörrpost och märkte, att du dessutom tagit ett par centimeter av ditt eget finger med i hastigheten — jag säger, kanske skulle blygselns rodnad hölja din kind, om du i i detta ögonblick blev överraskad av att höra din egen röst säga saker och ting ut i rummets tystnad, som du inte visste, att du var mäktig. Kanske skulle du, som jag, berika svenska språkets ordlista med de praktfullaste nyskapelser, kanske till och med känna en lätt vördnad för dig själv för de stortartade och hittills okända kombinationer, som i starkare ögonblick liksom blixtrade genom din hjärna.

Aldrig, lilla vän, aldrig, om jag så svävade på ruinens och hängerns brantaste brant och endast *ett* yrke, och det var mattpåläggarens, fanns på jorden för att frälsa mig, skulle jag hänge mig åt det jobbet. Hellre hungersdöden. Hellre ruinen. Man har stora, präktiga

längder av dubbelbred, genomtryckt korkmatta — dyr så skinnet knottrar sig på min fattiga kropp bara jag tänker på det — man har en slidkniv vass som ett nytt Giletteblad, linjal, blyertspenna, bräda att skära på, så man inte fördärvar golvet, allt har man, som skulle komma en att tro, att det bara var en lustig lek att täcka ett golv med en blå- och beigerutig korkmatta. Leende skri-der man till verket och tänker: det här ska bli riktigt lustigt! det ska vara gjort i ett nafs!

Efter en timme var leendet komplett stru- ket från mina läppar, efter två rådde den nattsvartaste förtvivlan i min själ, tre av mina fingrar blödde ur djupa sår, mina knän kändes som om jag kröp på färska sår, och ur mina armbågar kunde jag ha svurit på att benpipan stack fram. Hur jag kände mig efter åtta timmar vill jag inte uppröra ditt, för allt lidande så känsliga hjärta med att tala om. Vare det nog sagt, att mattan var pålagd. *Hur* ska vi inte tala om, men det som syntes, såg i alla fall snyggt ut. Maken till det oförstående och den oförskämndhet och ovilja, som visades mig av diverse hörn och dörrposter, förbigår jag med tystnad här i brevet. Jag gjorde det inte i verkligheten.

I alla fall, så ser ett kök med ren, ljusblå- och beigerutig korkmatta betydligt elegan-

tare ut, än ett med gråaktigt skurgolv. Kommer därtill blårutiga gardiner och en vit- och blå genomtryckt korkmatta med mäsingsstav på diskbänken, så ska du se, att mitt kök inte är så puckelryggigt. Spiskupan är nykritad, kopparkastrullerna blänker på hyllorna, och detsamma gör locken i en rad på väggen under. Förstun har också fått korkmatta, och det var en välgärning, för hundarna dra in så makalöst och otroligt med hela landskapets smörja, att det hade varit omöjligt att hålla ett vanligt golv rent. Hur mycket jag själv och Börje drar in, ska vi inte tala om, men nu sista veckan har det förresten inte varit så farligt med den saken. Det har nämligen kommit mycket snö igen — så mycket, att Börje kunnat köra i skogen med häst, med *hästen* ska jag kanske säga i stället, enär här intet annat existerar för mig i hästvåg just nu, än den som står i mitt stall.

Hästen är en mähr, märren lyder det icke ovanliga och patriotiska namnet Svea, är sex år och stor och grov för sin ålder höll jag på att säga. Ras: okänd. Men där finns nordsvenskt och gudbrandsdalskt i henne, det syns tydligt, och framhovarna ha en svag dragning åt ardenbertypens. Hon är stark och from och villig och inte så fruktansvärt dyr, därför att underläppen är lite förlamad

och ständigt hänger ner, så hon är ingen skönhet just, men du vet, att du sa alltid till mig, när jag var liten att det gjorde ingenting, bara man är snäll. Svea är snäll, och fastän den hängande underläppen ger henne ett dystert och något surt utseende, så är inte det med verkligheten överensstämmande. Hon är tvärtom glad och trevlig med spetsade öron och milda, kloka, stilla ögon. Jag tycker om min märr Svea. Men jag försöker alltid att inte tänka på Sir Peter, när jag ser henne.

Svea är köpt på Ljunga marknad av Börje, som fick fara dit ensam och handla på eget bevåg. Vägarna voro för jämmerliga, annars hade vi bestämt oss för, att jag skulle köra dit honom på bönpallen. Nu fick han åka skjuts dit med vår närmaste granne, Aron på Lövlyckan, så det gick bra ändå. Och nu ha vi häst i stallet. Och en vit- och rödrosig ko i lagården. Hon är nu med sin tredje kalv, som ska komma någon gång strax före jul, och hon är en stor skönhet och har aldrig så mycket som drömt om i sitt unga liv att sparka omkull mjölkspannen eller elakt hålla mjölken kvar, om hon händelsevis inte skulle gilla mjölkerskan riktigt. Broka heter hon i all flärdfrihet, och hon har inte ett fel på sin kropp.

Medan Börje var borta på marknaden, tog

jag mig för att göra rent i svinstian. Jag tror knappast det gjorts på ett par hundra år, så det var saftigt jobb ska jag tala om för dig. Lager på lager av sånt, som du inte vill höra talas om, och emellan lagren, varmt och mjukt nedbäddade, hittade jag inte mindre än sju rättbon med mer eller mindre nyfödda ungar i. Jag mördade och mokade och mädde otäckt, men fint blev det till slut. Medan jag höll på tog jag kalvkätten också, och jag var inte arbetslös där heller, men där var det trevligare i alla fall och inga rättbon alls. Det var nästan som om jag hade haft på känn, att Albert skulle skicka suggan till mig dagen därpå, eller vad säger du?

Jag höll på med att snickra en inredning till ett gammalt skåp i köket, som jag fick ta med mig från Hålundsborg, för Albert sa, att ingen människa där ville ha det. Ett stort, brunt med glasdörrar, som stod nere i mangelboden, om du händelsevis vet vilket jag menar. Det duger bra i mitt kök, bara jag får snygga upp det lite, och i nedersta avdelningen reder jag in fack för knivar och gafflar och sånt, som jag har till vardags och i bruk jämt. Det riktiga matsilvret, som hör till mitt ligger naturligtvis kvar i banken — det här är bara lite nysilverschafs, men det duger bra. Jo, det var det jag skulle

tala om, att när jag stod och hyvlade på en brädlapp till skåpet, så körde trädgårdslastbilen upp på gården, och den hade två stora lärar på flaket. »Lillmäster» körde, och han var så viktig, så det var en lust åt det. Gjorde honnör och allting och hade skaffat sig en sån där bilbetonad mössa med något mystiskt märke i. Jag var så galen, så jag fortfarande i all oskuld sade Anders åt honom, men nu begriper jag ju mycket väl, att jag borde titulerat honom »mäster» och sett allvarlig ut. Jag tror, att han smält det!

— Var ska jag placera djurena? frågade han flott, när jag kom ut på bron, och han tyckte säkert jag såg ut som ett riktigt larv i min gamla overall, som stod för sig själv av klister och dynga och annan smörja.

— Djurena! sade jag. Suggan har väl inte fått grisar på vägen heller, Anders.

— Nej då för all del. Suggan är i den här buren, och hon har ännu inte gris... ännu inte visat tecken till att nedkomma, slutade han och var lite röd. Herregud, stackarn, han höll på att förnedra sig och använda ett så ytterligt simpelt uttryck som »grisat»! Men jag höll mig tapper. Inte en ryckning av ett ögonhår lät honom ana mitt skrattjäsande inre, men jag var kanske tyst en aning längre än jag annars skulle varit, in-

nan jag var fullt säker på min röst och vågade fråga:

— Vad är det då för djur han talar om? Vad är det i den andra lådan?

— Två tackor tror jag. Här är ett brev från kapten, och om fröken vill säja var djurena ska vara, så kan jag placera dom.

Han med sitt placera! Och sin motorklubbmössa och leggings och ballongbrallor. Han var inte så morsk, när han fick stryk på bara baken av mäster för att han knyekt varenda persika i växthuset. Och inte hjälper han sin gamla mor med så mycket som en krona till en strut kaffe en gång, fast han är allt hon har. Ysch, jag har aldrig kunnat med den där Anders! Detta var en liten parantes, dikterad av ursinne på en usel pojkevalp, som tror att han ä någe, därför, att han kan köra bil och är arton år och flickorna springer efter honom och mäster har lärt upp honom till en något så när användbar trädgårdsmästare. Pfff!

— Djuren ska placeras i lagården, Anders, sade jag milt. Där har jag *mina* djur åtminstone eller tänker ha dom, för jag har inga förut. Och maka på sig lite, så ska jag ta körningen, för där är ett halt ställe mitt i backen, som man måste hålla undan för, annars kommer vi aldrig upp, och det syns inte under snön.

Varpå jag tog ratten och dånade i väg uppefter lagårdsbacken med min djurpark. Ett hiskeligt schå hade vi att få ned sugglåren, och ett slag tänkte jag be Anders kila iväg till Johan Ström och be honom komma och hjälpa till. Men så kom jag ihåg, att det var Johans postdag, och Aron var med Börje på marknaden. Hur det var, så lade vi ett par stadiga bjälkar från vagnen och ned på backen, och efter mycket bråk och arbete fick vi då lådan hasad lyckligt till jorden, under vilda vrål från den arma suggan. Sen slog vi ett rep om ena frambenet och välte lådan, så stackarn kom ut, och så sköt jag på bak, och Anders drog, och suggan illhojtade, och det hela var storslaget och livligt.

I alla fall, så måtte jag ha föst lite för kraftigt, eller också ilsknade kräket till, för rätt som det var, gav hon Anders en dutt i ryggen, så att han ramlade pladask framstupa i smörjan, och den nobla mössan flög av hans ädla huvud, och lade sig till ro i en pöl med lerigt vatten. Jag åkte nästan på ansiktet själv, men klarade i allra sista minuten mig och min värdighet med en liten lätt knäböjning. Suggan märkte ögonblickligen, att situationen var förändrad, och med ett skri av yster glädje kastade hon tvärtom och skenade utför ladugårdsbacken så det fräste

om det. Och hon med smågrisar i sig och allting!

Spring, Anders! skrek jag och rände efter för glatta livet. Anders pallrade sig upp, men jag var halvvägs utför backen, innan han hade fått upp någon fart att tala om. Som väl var hade jag låst in hundarna för säkerhets skull, och det tackade jag en nådig försyn för, allteftersom jag hade tid, och det var inte mycket. Suggan stannade snart bakom en buske, och det såg jag, så jag började ta det mera lugnt, men Anders visste inte det, och han kom i full fart utför, halkade naturligtvis på den där hala fläcken jag talade om ock gjorde en luftsegling så vacker, att det riktigt spratt i mig av glädje. Slog sig gjorde han inte, för han kom på huvudet i en driva bredvid vägen, men gudvarelovåtack, han stukade till sin mössa, så man kunde inte förstå, att det var en mössa en gång, när han hade borstat av den och fått den på sig igen. Och det var lagom åt honom, tyckte jag, när han gett sig tid att ta reda på mössan i pölen, innan han satte efter suggan. Det sa jag honom också sedan.

I alla fall, så fick vi tag på det fattiga livet utan någon svårighet. Hon var så tjock och tung, så hon bara stod och flåsade som en blåsbälg bakom busken, och hur vi lirkade och drog och sköt på, så kom hon in i lagårn

till slut och bara ramlade ner i halmen jag lagt in och pustade och stånkade och lät som om hon skulle kvävas. Jag blev så rädd att hon skulle grisa på fläcken, att jag frågade Anders, om han tyckte, att hon »visade tecken att nedkomma», men det trodde han inte. Och det gjorde hon inte heller, utan uppförde sig nobelt på alla sätt. Men »lillmäster» såg så duven ut, att det var en lust och glädje åt det.

— Dom andra djuren kanske Anders kan placera själv, sade jag sen, lite taktlöst kanske, men det var bara ett par fredliga får — en tacka med lamm — så det tyckte jag han kunde gå i land med. Och hade jag stannat längre, så är jag rädd, att det hänt något förfärligt, för hans min, när han såg sig om i lagården, precis som om han av misstag kommit på fattighuset, retade mig, så jag hade kunnat knuffa honom på huvudet in i kalvkätten och stängt till om honom. Min lagård, som är så fin nu med långa fönster, så där är ljust, och ren och stilig är den också!

— Kom ner sen och få kaffe, sa jag. Jag ska skriva några rader till kaptten också.

Tack, men han ville inget kaffe ha, och när han sa det, så gjorde han honnör igen, men då sprack jag alldeles, och det kunde jag inte hjälpa. Den mössan, ser du, och honnör!

Albert skrev så väldigt rart, och roligt också, att här fick jag nu suggan Blanzefflor (jag är oskyldig till namnet, skrev han, det går i släkten), och för att hon inte skulle känna sig ensam bland alla de stora djuren på min gård, så bad han att få skicka med en tacka av den engelska rasen på Hålunds- borg och hennes dotter. Odöpta bägge. Och han hoppades, att jag trivdes och hade det bra och så. Tänk, att Albert och jag har blivit så fina vänner! Det hade väl aldrig varken jag trott eller du vågat hoppas. Men han har varit en riktig hedersprick den här tiden, det är just precis vad han har varit!

Jag skrev några rader och tackade förstås, och Anders lovade högdraget att framlämna brevet vid sin ankomst till Hålundsborg.

— Hälsa sin mor så mycket från mig, Anders! sade jag, just som han lossade handbromsen. Tänk, vad hon ska vara glad och ha det bra nu, när Anders är så stor och för- tjänar så bra i trädgården!

Anders dröp av, lite röd om nosen, och det kunde han gärna vara.

Ja, sen har jag just inget vidare nytt att tala om. Blanzefflor trivs och frodas och väntas »nedkomma» i mitten av nästa månad. Tackan och lammet se ut att trivas och ha fått namn: jag kallar mamman för Prost- innan, för hon är så ohyggligt lik gamla fina

prostinnan Dammel, född Silverkloo, du vet — hon ser precis lika idiotiskt högfärdig och förnäm ut som hon, med sin krökta nos och lite utstående, fiskiga ögon. Dottern kallar jag för Fredrika, därför att hon är en avbild av den snälla, men utesägligt fåraktiga Leonards Fredrika, om du minns henne, som brukade komma och klippa mattor på Hålundsborg varenda höst förr i världen. Nu har du hela hushållet klart till punkt och pricka. Det är inte så litet förresten, när man tänker efter; Fem djur i lagårn och två här och så jag. Börje kan jag ju inte räkna, ledsamt nog, för han följer med post-Johan i morgon bitti, och sen blir jag ensam människa kvar här. Men Jerry och Rill är så gott som folk att prata med, om jag tycker det blir lessamt. Och Johan kommer hit lite då och då, och ska förresten fortsätta att hjälpa mig längre fram, när jordbruket börjar på allvar. Nu har han varit här så ofta han har kunnat för postgången och hjälpt Börje med lite av varje. De ha huggt gårdsgårdsstör i skogen tillsammans och lagat stängsel, där de kommit åt för snön, och så har han hjälpt till med en del snickeriarbete i lagårn, men det ska jag skriva om en annan gång — vad det ska bli där, menar jag. Ett sånt himmelens långt brev detta har blivit, men det har du

ingenting emot, det vet jag, och när jag skriver till dig, så tycker jag genast att du är lite närmare. Albert skrev också, att du kände dig mycket kryare och troligen skulle komma hem förr än du beräknat. Jag är så glad. Vad ska du tycka om mitt härliga Näshult, tro!?

Var rädd om dig, gamla älskade lilla vän, riktigt oerhört rädd om dig. Mig ska du inte vara orolig för en sekund. Jag känner mig inte ett dugg ensam. Jag är så härligt frisk och glad och har det så bra på alla, alla sätt. Jag är så *lycklig*, förstår du. Ajö! Mera snart från din

Annmari.

PATRON ÄR ENSAM

Det var långt inne i april allaredan. Annmari satt vid köksbordet och drack eftermiddagskaffe. Hon såg trött ut och var blek om nosen, men ögonen voro klara och glada och rösten, som talade med Jerry och Rill, var bräddfull av munterhet:

— Elva små grisar och varena en en liten rosenröd älskling med knorr på sin skära svans, hör ni det pojkar? Men ni sticker inte dit näsan, förstår ni för Blanzefflor tycker inte om er. Så det blir inget av! Men söta ä dom, och äter gör dom, så det är en lust att se det. Och när dom står allihopa i en enda skär klunga och man hostar, så dom blir rädda, så skvätter dom till allihop på en gång, så det ser ut som om hela klungan ruskade på sig. Men det var knogigt att sitta där hela natten och vakta och se till, att inte Blanzefflor glömde sin plikt och anständighet och åt opp dom eller låg ihjäl dom. Men hon är en extra fin

sugga och en exemplarisk mamma. Nu ska hon ha mat igen. Ni kan få följa med till lagårdsdörren, men inte ett steg längre.

Jerry och Rill gjorde extatiska krumbukter — »följa med» var två ord, som ingen kunde lura dem på — och Annmari tog en stor hink från spisen, där den stått med skummjolk till värmning, kramade i kokt potatis, grovt bröd och lite andra godsaker som Blanzefflor skulle ha, tog skorna av sig och vandrade ut på förstubron i strumsockarna. Alldeles utanför dörren stod ett par trätofflor, som hon steg i, och så dundrade hon i väg upp till ladugården med hundarna i vild dans framför och bakom.

Blanzefflor hade gjort sin plikt och uppfyllt jorden ganska betydligt med sina rosenröda elva, och hon låg på sidan med ett uttryck av idiotisk lycka i hela sitt feta ansikte, medan hennes barn kravlade omkring i halmen, eller smackande och snaskande tog sig en styrketår vid hennes givmilda barm. När Annmari hällde maten i hon, grymtade hon belåtet, reste sig försiktigt och lufsade fram för att styrka sig till fortsatt moderskap. Tisket skriande stannade några av småkräcken kvar på stället, men en del högg i för brinnande livet och släpade med fram till mathon med spenen hårt i munnen och intog sin måltid på samma gång som modern.

Annmari skrattade åt deras löjliga små skrik, deras löjliga små ansikten, deras löjliga lilla ilska, och när hon sett på dem en stund, tog hon itu med sina andra ladugårdsgörö-mål, så allt skulle vara i ordning till mjölkningen, som det strax var tid för. Hon gjorde rent hos kon och gav henne ny halm att ligga på, gick ut i stallet och utförde samma sysslor där, pratade lite med Svea, som svarade med en låg liten gnäggning, gav henne en spann vatten och klappade hennes blanka länd i förbifarten. Välryktad! tänkte Annmari med stolthet.

När hon tvättat sig själv och kons juver och hämtat in spannen, som hängde utanför, sköt hon mjölkpallen intill Brokas sida och slog sig ned med en liten suck och en gäspning. Nedrigt sömnig! mumlade hon för sig själv. Ska lägga mig tidigt i kväll.

I långa, fulla strålar skummade mjölken ned i hinken. Det sjöng en fin och vacker liten melodi ut i den mörknande ladugården, som var varm av levande djur och fylld av levande djud. Annmari satt med pannan stödd mot kons röda, mjuka sida och kände, hur värmen från det stora, milda djuret liksom födde en blid och öm värme inom henne själv. Då och då skälvde Broka till, och ett nästan underjordiskt muller hördes från hennes inre, så började hon tugga och mala

med sina tänder, och ljudet lät så gott, så förnöjt, så vänligt på något sätt. Ibland vände hon på huvudet och gav Annmari en stor, brun blick, så svängde hon lite på svansen, mullrade ett tag igen och tuggade, sakta och eftertänksamt.

Annmari var glad åt kvällsmjölknigen och den lugna, belåtna frid, som då låg över hela ladugården. Allting blev så stilla inom henne, där hon satt med huvudet mot Broka och hörde mjölken sjunga mot spannens metall, hon var så tillfreds med livet och tystnaden och ensamheten då, att det var nästan med saknad hon reste sig och gick bort med pallen och mjölken till utgångsdörren. Ännu en stund gick hon där inne i halvmörkret och stökade med fordringen, så sade hon: »Godnatt allesammans, älsklingar! Sov gott!» lyfte på dörrklinkan och gick ut i kvällen.

Det var detsamma alla kvällar därinne, men det var inte alltid detsamma, när hon kom ut. Ibland kunde det snögloppa och vara olustigt, så hon nästan sprang hemåt för att snart komma in i värmen, ibland hade det varit så mörkt, att hon måste ta lyktan med sig för att se vägen, ibland hade det frusit på och varit halt, så hon snubbade och åkte långa stycken i de klumpiga trätofflorna. En kväll hade hon till och

med ramlat omkull och fått all mjölken över sig i en ljummen kaskad, men det var medan Börje var kvar.

I kväll var det ännu skymning, när hon smällde ladugårdsdörren i lås efter sig, men det skulle inte dröja lång stund till nattmörkret kom. Det var ovanligt milt i luften och så vackert, att Annmari blev stående med mjölkspannen i handen och bara såg, medan hundarna, som troget väntat, och smågnällande av glädje sprungit emot henne, fundersamt satte sig på var sida om mjölkhinken, förväntansfullt slickande sig om munnen. Vintern hade varit ovanligt mild det året och sjöarna voro redan öppna, fastän det ännu låg några osmälta isflak kvar långt ute. Månen stod blek och ny långt borta i öster, och vattnet var så stilla, att inte en krusning rörde det. Några små stjärnor, som haft för bråttom ut, skimrade svagt över en svart holme, och i luftens renhet stod det en doft av vår och ungt liv.

Annmari stod alldeles stilla och såg på det alltsammans, och en stor, stark ömhet steg upp inom henne — en ömhet mot månen och de darrande små stjärnorna och sjöarnas blanka svärta, mot den röda lilla gården, som hon såg därnere, mot de höga, nakna träden, som stodo och väntade på

våren, mot ångan av djur och värme, som ännu satt kvar i hennes kläder från ladugården. Och en sorts bävande tacksamhet, att det var hon, som stod här, hon, som kände allt detta inom sig, som fick leva här och arbeta här. Jorden skulle blomma och bära skördar under hennes händer, träden skulle skugga henne i sommarens hetta, och nere i det röda lilla huset skulle hon bo. Ensam — ja, hon var ensam, men hon tyckte om att vara det, hade alltid tyckt om att vara för sig själv, och aldrig kände hon, att hon hade tråkigt, att det blev långsamt utan människor omkring sig.

Hon hade alltid längtat efter och drömt om att få leva ett liv, som Robinson Crusoes eller Isak i »Markens Gröde» — ensam, själv göra allt, själv hitta på och fundera ut, hur det och det skulle kunna ordnas, så det blev bättre och bekvämare och vackrare. Det här var det närmaste hon kunde komma till Robinson Crusoe, tänkte hon med ett litet leende åt sina gamla barnsliga idéer. Vartenda smul, som skulle göras, måste hon göra själv, om hon ville ha det gjort. Ibland måste hon få litet hjälp, därför att hon inte hade lärt sig just det speciella arbetet ännu, men det mesta kunde hon sköta själv.

Om jag hade hundratusentals kronor, tänkte hon ibland, och hade köpt mig en stor, stor

gård och kunde hålla massor av folk, som gjorde allt jag pekade på — det skulle inte roa mig det minsta, det skulle tråka ut mig, så jag snart blev led på hela alltet och gav mig i väg. Nej, detta är det enda raka — denna underbara, glada tillfredsställelse man känner, bara man så mycket som målat en dörr, så den blir fin och vit i stället för som förut, smutsig och grå! Hur skulle jag kunna få den känslan, om jag betalade en målare, som gjorde det åt mig! Antagligen gjorde han det bra mycket bättre — Annmari höll inte alls styvt på att »självgjort är välgjort», hon kunde tvärtom skratta sig trött åt de löjliga skapnader hon ibland åstadkom i snickeri eller annan slöjd — men hon var absolut övertygad om, att för henne var glädjen större över ett arbete, som hon utfört själv, än om hon betalat någon annan för att få det gjort.

Det fanns sannerligen också fullt upp att göra på Näshultet, både i stort och smått, så försummat och förfallet, som där var. Dagarna flögo iväg, tyckte Annmari, och aldrig någonsin hade hon tid att känna ensamheten. Utom möjligen en kväll som denna, när hon stannade av ett ögonblick i tankar på vad som närmast skulle skötas om, och liksom tog en titt in på sig själv. I kväll var hon mycket trött också efter nat-

tens vaka i ladugården, och allt det hårda, käcka, vilda i hennes natur, var avtrubbat och dämpat, blev stilla i kvällens tysthet, i doften av våren, som snart skulle komma.

Till slut vaknade hon upp ur den liksom töckniga dvala hon försjunkit i, grep ett fastare tag om handtaget till mjölkspannen och snubblade långsamt hemåt i dånande trätofflor. Mjölken skvimpade upp på hennes hand vid ett ovarsamt steg, ljummen och doftande av livets rikedom. Långsamt gick hon över gårdsplanen och upp på förstubron, långsamt sköt hon av sig tofflorna och gick in. Men innan hon slöt till dörren om kvällens blåhet, stod hon ännu en stund och såg ut. Så drog hon häftigt efter andan med ett lite skälvande drag, ruskade ett slag på sig som i ogillande, visslade in hundarna och stängde om sig med nyckeln i dubbla varv, liksom för att hålla himlens ljus och vårens oro utanför.

*

När Annmari vaknade morgonen därpå, eller rättare sagt, när hon väcktes av den ilsknaste och outtröttligaste väckarklocka, som någonsin sålts i handel, regnade det, så det öste ner, och det var en mycket olustig och mycket sur patron, som drog på sig

ladugårdskläderna för att gå och mjölka och sköta om sina diverse djur. Annmari hade aldrig hört till dem, som hoppa ur sängen var morgon ny med leende läppar och soliga ord på tungan. Tvärtom i allra eminentaste grad. Hon avskydde att stiga tidigt upp, och morgonen var också den enda stunden på hela dagen, som hon ångrade, att hon skaffat sig Näshultet. Men då gjorde hon det med besked — bittert, ilsket, stönande. Varenda dag som gud gav var det likadant, men efter tio minuter var det glömt, och när hon kom från ladugården med mjölken och silade upp den i köket, visslade hon vanligen av belåtenhet.

Den här morgonen tog det längre tid än annars att komma i jämvikt. Två gånger under natten hade hon väckts av den outtröttliga klockan, och med ficklampa i handen och en varm morgonrock om sig, lunskat upp på vinden för att se till, att temperaturen i äggkläckningsmaskinen var den riktiga. I förra veckan hade hon kört ned till Hålunda prästgård med Svea och en gammal fjädervagn, som Börje också köpt på marknaden, och där hade hon hämtat äggkläckningsmaskinen och något, som kallades »fostermoder», som var nödvändigt att ha, när kycklingarna väl voro kläckta. Prostinnan hade inte velat sälja maskinen, när

det kom till kritan, men Annmari hade fått lov att låna den på obestämd tid framåt, och det var hon lika glad åt, så slapp hon ta av sina fattiga slantar till det.

Prostinnan hade gett henne en massa goda råd och en hel trave böcker om hönsuppfödning, och det sista hon präntat in hos Annmari var, att maskinen måste övervakas noga flera gånger om dygnet, så inte temperaturen sjönk eller steg för mycket. Åtminstone två gånger på natten, hade hon sagt, och på dagen, så fort man hade en stund över. Ägg hade Annmari fått från Hålundsborgs Leghorn, och så fort hon kom hem till Näshultet igen, hasade hon upp maskinen på vinden och satte i gång med att kläcka fram kycklingar. Tio dygn hade nu gått av de tjuguett, som det skulle till, och det var minsann inte så enkelt som Annmari hade trott att börja hönseri. En natt, när hon kom upp hade lampan tynat av, så det var fem grader för låg temperatur, och där fick hon sitta och huttra i kylan, tills hon reglerat värmen, så hon kunde lita på, att den skulle hålla sig jämn. En annan natt, när hon kom upp, kände hon redan i trappan hur det osade och när hon kom in i rummet, såg hon inte handen framför sig för en svart, stinkande, klibbig dimma av fotogénrök. När det äntligen blev så

pass utluftat, att hon kunde se vad termometern stod på, var det sju grader för varmt, men prostinnan hade sagt, att om temperaturförändringen inte varade för länge, så brukade det gå bra ändå.

— Att det alltid skulle hända sånt där på natten! muttrade Annmari ilsket ibland, när hon fick sitta däruppe i det oeldade rummet och fingra med lampan. På dagen hade det inte hänt mer än två graders sänkning en enda gång. Efter den där nedrökningspersen var Annmari så orolig, så hon sprang upp tre gånger på natten ibland och hur det var, så hade hon känt sig mer än vanligt ohägad att stiga upp på morgonen den här sista veckan. Elva dygn kvar! muttrade hon, när hon huttrade omkring i det kalla sovrummet, som ännu inte hunnit värmas upp, fastän hon stängt fönstret så fort hon kom ur sängen.

Brasan brann redan, ty Annmari hade tagit för vana, att alltid lägga in ved i kakelugnen på kvällen, så det var färdigt på morgonen att bara sätta en tändsticka till, så hade hon eld med detsamma.

När hon kom tillbaka från ladugården strilregnade det alltjämt, och himlen var så grå, att det knappt var dager, fastän klockan var nära sju. Annmari huttrade,

när hon kom in i köket, och ansiktet var grått och livlöst.

— Jesses den som vore kapitalist och hade en piga, stånkade hon, där hon satt framåthukad och drog på sig inneskorna. Som hade eld i spisen och varmt i köket och kaffet färdigt, när man kom från lagårn om mornarna. Aron på Lövlyckans Kristina kan få komma, det vet jag, men hon är bara fjorton år förstås och är väl inte mycket att ha. Jag undrar hur mycket hon skulle ha i månan jag?

Annmari blev sittande med en sko i handen och såg fundersam ut.

— Jag skulle alltid ha nån här, när jag behöver ner till Hålunda tänkte hon vidare, och när jag börjar ute på jorden med plöjning och sånt, så kan jag inte vara utan någon, som sköter djuren. Fast det är inte så stora domäner förstås, så jag inte hinner hem på middagsrasten, och jag kunde ta kvällsmjölknigen lite senare än nu. Men tog jag hit Kristina, så kunde hon mjölka både morron och kväll... tänka sig det, hon kunde mjölka på *morron!* Och jag kunde få sova lite till. Det är nog där skon klämmer, min bästa patron! Försök inte med mej! Hm!

Annmari drog på sig skon och började göra eld i spisen, alltjämt funderande.

— När nu kycklingarna bli kläckta, så måste dom ha tillsyn flera gånger om dagen, och hur ska det gå till, om jag är ute på åkrarna? Och snart är det inte kallare, än att hon kan ligga på vindsrummet — annars får hon väl ligga i köket så länge, fast jag inte gillar det riktigt. Moster tigger och ber i vartenda brev också, att jag ska skaffa mig någon till hjälp och sällskap. Om jag skulle bli sjuk, säger hon. Det tror jag nu inte jag blir, och Johan kommer ju officiellt hit fyra dagar i veckan minst, fast han då sannerligen är här varenda dag så gott som, så inte hinner jag ligga och dö mellan varvena åtminstone. Men nog vore det skönt, att ha någon, som bar in vatten och ved och sånt, och någon att säga ett kristet ord till vore det ju också, om hon också inte precis verkar, som om hon alldeles skulle platta till en med sin intelligens. Men hon ser hygglig ut. Och Aron säger, att hon är arbetsam och duktig. Och mjölkar bra och har hand med djur. Hm!

Annmari satte på kaffepannan och drog av sig lagårdsoverallen med frånvarande min, gick in i sovrummet och tvättade sig, klev i en renare overall och skötte om brasan, bäddade upp och städade, allt i djupa tankar. Ett fräsande utifrån köket påminde

henne om att kaffet kokade över, och då fick hon lite fart på sina långa ben.

— Ska vi ta hit en tjock, dum, snörvlig jänta, tycker ni? frågade hon hundarna, som intresserat åsågo kaffedrickningen. Hon är snäll, begriper ni, och kanske inte så dum som hon, utan överdrift, ser ut. Eller tror ni bara, att det är er mattes morgonlättja, som ligger till grund? Jag är rädd för det, men jag måste ju opp ändå i ottan för att hinna med allt. Vi ska tänka på saken hela dagen, pojkar. Det ligger något i det i alla fall, det får ni medge. Vi ska tänka skarpt! Där kommer Johan och ska hämta posten!

Johan kom in på sitt vanliga sätt med huvudet först och ett soligt grin spritt över hela sitt röda ansikte.

— Morning, morning patron! sade han som vanligt och flyttade in benen med långa mellanrum.

— Hej, Johan! sade Annmari. Kom in och få kaffe. Strålande väder, va?

— Groväder, groväder, patron! sade Johan och slängde sin drypande hatt på golvet. Ä hon sjuk i da? frågade han sedan, och rösten hade plötsligt ett ängsligt uttryck.

— Sjuk! Nej då — varför det?

— Patron ser sjuk ut. Hon ä blek å glåmi. Sure! tillade Johan på amerikanska, som han understundom brukade, i synnerhet till

Annmari, som begrep hans bildning. Hon arbetar för mycke, säger ja. Ä äggena färdiga snart?

— Inte! Om elva dagar först. Jag kommer nog att se blek ut, så länge maskinen är i gång, för jag måste gå opp ett par, tre gånger på natten för att titta efter hur temperaturen är.

— Då för galet, på tok för galet! dekretade Johan och hällde grädde i kaffet. Hon tar på sig för mycke, damn it! Hon måste skaffa sej nån hjälp.

— M-m-m-m-m, sade Annmari. Jag har just nu på morron funderat på det. Hurdan är Kristina på Lövlyckan, Johan?

Johan svalde med fenomenal hastighet en stor skiva tämligen degigt bröd, som Annmari bakat själv, men var långt ifrån nöjd med. Bakningen var också en fråga, som var besvärlig. Matlagningen gick storartat, och maten var god och lyckad i de allra flesta fall, men baket blev nästan alltid mer eller mindre odugligt. Hundarna åt ju som väl var upp det hon inte själv rådde på, och suggan, men det var i alla fall tråkigt, att aldrig få gott bröd.

— Kristina ä inte oäven, sade Johan, när han fick talförmågan igen. Snäll flicka och arbetsam — sure — men hon ä ju bara barnet förstäss. Hon ä ju inte nå kvick i

huvet, men då ä de bra mä de, att har en sagt åt'na, att hon ska göra en sak så och så, kan en då åtminstone ge sej fasiken på, att hon inte ä kropp te hitta på nån annan metod äv sej själv.

— Jahaha! skrattade Annmari — det är alltid något. Bara hon gör som jag säger, så är det bra. Kan hon... kan hon baka tro?

— Då kan hon! sade Johan ögonblickligen. Hon va å hjälpte mej förra sommarn, när som ja gjort illa mej i foten på en grep, å då baka hon brö så de va en lust å fröjd åt'et.

— Jag ska gå till Lövlyckan i denna dag, sade Annmari plötsligt. Bakningen avgör saken! Jag *kan* inte få den usla degen att bli som jag vill och ändå gör jag *precis* som det står i kokboken! Kan han begripa det, Johan?

— Ja, se ja tror som så, att de ska nåt särskilt knep te för å baka brö. Somma di häver i en deg va sjuttan som helst å ger tjuven i om han jäser eller inte å liksom gör ingenting för te få't te lyckas, å bröt blir som en bakelse så fint i alla fall. Å de finns dom, som arbetar å gnor å passar å står i, å dä blir inget brö för människor å äta ändå. Men Kristina, hon kan knepet!

— Då ska hon hit också och baka, sade

Annmari beslutsamt och med hotfullt rynkade ögonbryn mot brödkorgen. Aron vill gärna släppa henne, har han sagt, och jag kan gott ha arbete för en till. Säng har jag, och hon får ligga i köket, tills det blir varmare. På middagen går jag dit.

— Nu blir ja rektit *gla!* sade Johan och sken som en sol. Patron har haft'et för ensamt å arbetsamt här. Dukti ä hon, de kan ingen säja annat, men dä kan bli för möcke för en människa också. Har hon nån post, som ska i väg? Bara ett enda i da? Dä va ovanlitt lite.

Jag ä så sömnig om kvällarna, så jag ser inte bokstäverna, ska jag säja honom, sade Annmari förklarande. Men får jag piga, så kanske det blir stora, tjocka buntar med brev. Tjänis, Johan! När han kommer igen, så kanske jag sitter i fina rummet och gör inte ett skapande grann mer än befäller Kristina.

— Inte hon inte! sade Johan med en beundrande blick.

EN FLYGARE SLÅR NED

Veckan efter var Kristina en verklighet, och Annmari gick och undrade över sig själv, som någonsin kunnat vara utan henne. Visserligen var hon ju inte något strålande ljus, men lydig och villig och beskedlig var hon, och inte så långsam, som hon såg ut till. Kristina var den tredje i ordningen av en kull på nio syskon, så hon hade redan från allra spädaste barndomen fått lära sig att hjälpa till. När hon slutat skolan, betraktades hon av familjen som fullvuxen och färdig att förtjäna sitt eget bröd. Det egna brödet fick hon nu hos Annmari — hon bakade det själv med säker och van hand — och av de aderton kronor hon fick i begynnelselönen, skulle åtminstone tio lämnas till fädernehemmet. Vilket Kristina troskyldigt fann inte vara mer än rätt och riktigt.

Kristina var fjorton och ett halft år, men liten till växten och knubbig och rödrosig.

Hon hade klara små blå ögon och en häpnadsväckande bred och röd mun, som långsamt och liksom motvilligt drog sig till ett leende, men som oftast var slutet i ett långt, allvarligt streck. Håret var brunt, och hade ända till för en vecka sedan, hängt i en tjock fläta på ryggen, men samma dag hon flyttade över till Näshultet hade hon satt upp det i en tung knut i nacken som tecken till, att hon var vuxen och självförsörjande. Hon såg obeskrivligt rörande ut i sin korta, urvuxna klänning under vilken de runda benen stucko fram med fötterna i ett par uråldriga svarta knäppkängor, händerna voro små och röda, men starka i sitt grepp, och ögonen sågo blankt och allvarligt framför sig. Hennes tal var enstavigt och lågmält, och aldrig sade hon ett ord, i början åtminstone, utan att vara tilltalad.

— Man skulle ha kunnat tänkt sig ett muntrare sällskap, sade Annmari till sig själv, men man kanske kan töa opp henne så småningom. Hon tittar i smyg på mig, som om hon allvarligt funderade på, ifall jag var riktigt klar i knoppen. Man får kanske inte undra så mycket på det, för jag ser sannerligen ut, så jag kunde skrämma oxar i sken i den här dressen. Men när man kör dynga, så kör man dynga, det är inget att göra åt den saken. Give gud jag hade

mer att köra ut på den åkern, där jag ska så vete! Men man kan inte begära mer, när det finns så lite djur. Nästa år kanske det blir bättre.

Annmari körde ut gödsel på sina åkrar, och i morgon var det första maj. Gullvivor och andra vårens blommor, voro för länge sedan framkomna i söderbackarna, björkarna stodo rödare än någonsin, och överallt porlade och droppade och sjöng det av smältande snö och is inne i skogarna. Snart skulle tjälen vara ur jorden, snart var det plöjningstider. Snart blev det kycklingar också! tänkte Annmari med en suck av lättnad. Det hade varit långa, långa tre veckor, tyckte hon, sedan hon lagt äggen i maskinen, och det skulle bli ett himmelrike att få sova en hel natt igenom, när tiden äntligen var ute. Bara nu inte något gått galet med äggen, när temperaturen stigit eller fallit lite! Bara...

Surrurrrrrrrrrr....

Flygmaskin! Annmari kastade huvudet bakåt för att se, om hon kunde upptäcka den högt däruppe i det himmelsblå. Pprroo! ropade hon åt Svea, som villigt tvärstannade mitt i ett steg och lugnt lät huvudet sjunka, utan att ens spetsa öronen mot dundret ur skyn.

— Så nära det låter! Mätte gå väldigt

lågt, resonerade Annmari, där hon satt på ett par bräder, lagda ovanpå gödsellasset och lät blicken fara över himlen, så långt hon kunde se för träd. Motorn låter lite konstig också. Tänk om... tänk om det skulle bli en olycka!

Hon hoppade ned från lasset och sprang nedåt stranden till för att få vidare sikt! Där! där! så lågt, att den nästan rörde vid trädkronorna kom en väldig, svart maskin surrande. Den vinglade lite, tyckte Annmari, och plötsligt upphörde motorn alldeles. Hydroplan... dom tänker ta glidflykt och slå ned på sjön! Å...ååå... det går bestämt aldrig, det ser så konstigt ut! Nu är den nästan ända nere... nu tar den vattnet... nu. NU!! Den slår över... nej, den klarar sig. Oherregud, den välter helt och hållet! Vad ska jag göra, vad ska jag göra!

Därute, ett par hundra meter från land låg maskinen stilla, men i ett underligt, hemskt läge, tyckte Annmari, som alldeles vild av förfäran dansade omkring på stranden. Något, någon, rörde sig därute, men mer kunde man inte se för den ena pontonen, som stod halvvägs upp i luften. Hon måste hjälpa, hon måste göra något! Men vad!? Vad? Ack, att hon inte gjort i ordning den gamla usla båten, som låg uppdragen på land! Men hon hade inte haft tid,

hade inte haft tid. Och nu, kanske människor dog därute, för att hon inte...

— Kristina! Kristina!

Kristina var redan där. Hon hade också hört sullet från flygmaskinen och hade gått ut på bron för att titta, hon också hade sett nedslaget, och nu stod hon bakom Annmari på stranden, alldeles vit om de rosiga kinderna.

— Vi måste försöka få ut båten, Kristina. Vi *måste!* Kom och hjälp mig.

De sprungo fram till den tunga, klumpiga gamla ekan, som låg stjälp't några meter från vattnet, fingo den vänd med ett enda, häftigt tag, och började skjuta på av alla krafter. Annmari småsnyftade av iver och oro, och hon spände alla krafter så att ådrorna svällde på halsen och vid tinningarna.

— Vi kan inte — o gud, vi kan inte! Ta i bättre, Kristina! Det gäller kanske livet för dom därute. Ett, två, tre... den rörde sig lite. Om vi hade något att lägga under som rullade ändå. Vänta!

Som en blixst sprang hon in i vedboden och kom ut med en rund gammal gärsgårdsstör, fick den skjutna under akterstammen på båten medan de lyfte av all sin makt — så fram i fören igen för att skjuta. Nu gick det lättare, om också stören var för tunn för att kunna bära båten helt och hål-

let på den vårvåta marken. De slet, de drogo, de snyftade av ansträngning och förtvivlan över sin svaghet, men till slut låg båten ändå på vattnet.

— Ta ut årorna från vedboden! skrek Annmari. Jag måste opp efter trasor, så jag kan stoppa igen de värsta sprickorna, om den läcker för mycket. Måtte jag bara inte komma för sent!

I köket högg hon till sig skurtrasan och en handduk, litermättet och vattenhinken att ösa med, kände efter att slidkniven satt vid sidan som vanligt och var nere vid båten igen innan en minut hunnit gå.

Kristina höll i framstammen och pekade utan ett ord på en bred, gisten spricka, där vattnet forsade in. Annmari rev en remsa ur skurtrasan och började stoppa in den med kniven.

— Ös, ös! sade hon till Kristina och arbetade, så svetten dröp.

Till slut var det något så när tomt på vatten och läckan provisoriskt tillstoppad, Annmari gav båten en väldig sats från land, hoppade efter i sista sekunden och kastade sig över årorna. Båten vändes och sen blev det en rodd, så skummet forsade om fören. Då och då måste hon stanna av för att stoppa till en ny läcka, som såg alltför hotande ut, då och då vände hon på huvudet för att se,

att hon höll kursen. Men någon människa såg hon inte till därute. Kanske hon var försent redan, kanske...

Äntligen var hon framme vid pontonen, som stod på sned upp i luften, och flämtande fick hon fram ett svagt rop:

— Hallå! Hallå! Är det någon där?

— Hallå! kom en ivrig röst tillbaka. Guskelov — jag trodde här var obebott. Kom runt hitåt för tusan, men låt det gå fort! Jag sitter fast, och den här förbaskade pontonen sjunker mer och mer.

Annmari rodde runt med sin klumpiga båt, som nu skvalpade halvfull med vatten. Där, i förarsätet, med ena armen och axeln nere i vattnet, satt en ung man i flyghjälm med glasögonen vridna på sned och mycket rött ansikte, det lilla som syntes av det mellan glasögonen och en yllescarf, dragen ända upp till näsan. Rösten kom dov och irriterad liksom långt bortifrån, och när det enda öga han kunde se med, föll på Annmari, gjorde han en häftig rörelse med huvudet i ett sista förtvivlat försök att bli av med glasögonen. Vilket endast resulterade i, att de åkte ett stycke till åt galet håll, så han satt där fullkomligt blind.

Med en snabb rörelse sträckte Annmari ut handen och förde glasögonen upp på flyg-

hjälmén, så den stackars piloten åtminstone fick sikten fri.

— Vad kan jag göra? sade hon sedan.

— Har ni en kniv?

Annmari drog sin stadiga kniv ur slidan och viftade med den.

— Skönt! Böj er då, så ni kommer bakom mig, och skär av selen, som jag är fastspänd med. Spännet har hängt upp sig på något vis, och jag kan inte få upp det — måtte ha vrickat eller brutit vänstra armen också. Kan inte röra den.

Annmari hade skjutit sin båt lite tillbaka, höll den fast med ena benet om ett stag på maskinen och skar med kniven av alla strop-par och remmar hon hittade. Plötsligt kände hon, att det blev kallt uppåt knät, tittade ned och fick se, att båten var fylld nästan till brädden med vatten.

— Åh bevara mej! muttrade hon, drog sakt ått sig benet från maskinen, böjde sig varsamt efter hinken, som låg dränkt i botten, och började ösa så försiktigt hon kunde för att inte båten skulle gippa ått sidan och sjunka som en sten.

— Vad är det nu då? frågade en otålig röst från förarhytten. Det är bråttom, snälla lilla vän! Det sjunker mer och mer känner jag. Åhå — det var nära ögat, att ni sjunkit också tror jag. Stilig båt ni har!

Skulle inte göra nåt, om den tätades en aning, ser jag. Livsfarligt jobb att ro i den där. Om jag kunde hjälpa till, så skulle jag, men jag duger inte till ett ryk, just nu. Ös bara på av sjutton gubbar, annars säger det snart plopp här och ni är ensam kvar på det grymma, kalla havet.

Annmari öste av sjutton gubbar, och vattnet minskades snart så pass, att hon på nytt kunde komma åt den grövsta läckan och trycka in en ny trasa i stället för den gamla, som sköljts bort. Så drog hon båten intill förarplatsen och höll den stadigt:

— Kan ni klara er i själv, sade hon, om jag står här? Ni kan luta er på mig så mycket ni vill, men jag kan inte hjälpa er ordentligt, för då åker båten ut.

— Visst! Bara inte er fina gondol kant-rar. Det är lite besvärligt och långsamt att ta sig opp härifrån, när man inte kan ta i med mer än en arm. Aj som... så där nu kommer jag! Kan ni dra båten lite längre uppåt, så jag kan stiga ner i aktern. Bra! Pass på nu! Jag tar er om halsen med höger arm, så blir inte chocken så stor, när jag hoppar i.

— Ta ni bara! sade Annmari ivrigt. Hop-pa mitt i, om ni kan och så lätt ni kan, annars kanske ni går rätt igenom det här gamla träget. Så där ja! Det gick fint!

Schohhh! Det var otäckt spännande det här. Det finns ingen bräda i aktern, så ni får sätta er mitt i spat på bara botten, det kan inte hjälpas. Håll mig om halsen fortfarande, så ska jag staga er lite. Bussigt! Nu sitter ni där. Och nu ska jag ösa ur det värsta, innan det blir mer. Den här lyx-yachten låg på varvet, när ni fick lust att bada i sjön här, så den var inte riktigt färdig för sjön. Puhhh! Det var varmt jobb det här! Hur känns det? Ni ser otäckt blek ut.

— Tack, det är inte så farligt. Vet inte, om jag bröt armen eller bara vrickade den vid nedslaget. Fick nån sorts stöt, som jag inte begriper. Kan det vara en sten här eller vad? Kan ni ro lite runt, så får jag se.

Annmari slutade ösa och började cirkla runt planet med små korta årtag. Flygaren lutade sig över relingen och försökte se ned i vattnet under den förolyckade maskinen, men vattnet var grumligt av vårflödet och man kunde ingenting se.

— Vet ni, om det möjligen kan vara något grund här? frågade han Annmari.

— Nej, jag har aldrig varit ute på sjön förr. Den har inte varit öppen mer än en vecka eller så, och jag har inte haft tid att göra båten i ordning.

— Hm, jasanya, ni är främmande här. För-

baskad tur för mig, att ni fanns i närheten. Titta, nu är förarplatsen strax under vatten alldeles, men jag tror inte att planet kommer att sjunka — det liksom bara vänder på sig. Troligen grund. Allright. Vill ni kanske vara så vänlig och ro i land nu. Jag kan i alla fall inget göra här, och det börjar kännas lite ruffigt och blött.

— Ja, jag ska ro så fort jag nånsin kan med den här gamla baljan! Luta er mot bakstammen så bekvämt ni kan och tala inget mera. Jag tror det är bäst.

Han gjorde som hon sade med en liten suck och slöt ögonen. Annmari rodde med långa, starka tag, och medan hon rodde hade hon hans ansikte mitt emot sig. Det var alldeles kritvitt nu med mörka ringar under ögonen. Så långa svarta ögonfransar han hade! De längsta hon någonsin sett. Synd, att en man skulle ha något så vackert — han behövde dem ju inte. Ett trevligt ansikte. Inte vackert alls, men trevligt. Smalt och ganska långt, rak, kort näsa, kort överläpp. Munnen var vacker, och när han gjorde en liten grimas av smärta såg hon en glimt av vita tänder. Hakan syntes inte för scarfen. Han hade visst sårat den förresten — det såg ut som blod på halsduken. Stackars pojke! tänkte Annmari. Hur gammal kunde han vara

tro? Tjugusju, tjuguåtta, kanske. Knap-
past mer. Var det hans eget plan tro, eller
var det en militärmaskin?

Flygardräkten med de långa, vida byxor-
na sade en ingenting om det, och rocken
var av läder utan några uniformstecken.
Han såg sjuk ut. Guskelov, här var stran-
den och där stod Kristina och Aron, hennes
far, som väl kommit springande, när han
sett planet gå ner så nära. En hel hög med
ungar också — Kristinas oräkneliga syskon
förstås.

— Nu är vi strax i land, sade Annmari
sakta. Jag menar, så ni kan ordna er, så
det inte gör så ont, när vi stöter mot botten.
Jag lägger till med aktern före, och det står
folk på strand, som kan hjälpa er.

— Tack, mumlade han och försökte le mot
henne, men det blev bara en ynkelig liten
grimas, som kom Annmari att rynka ögon-
brynen av medlidande.

— Aron och Kristina! ropade hon. Kom
och hjälp till här. Aron kan gå ut i vattnet,
eftersom han har stövlar. Han är skadad i
vänster arm, så gå på höger sida och tag i
försiktigt. Han har mycket ont.

Återigen ett svagt »tack» från vita läp-
par. Så stödde han den friska handen mot
relingen och reste sig vacklande, lyfte be-
net mödosamt över och försökte stödja på

det, när han väl fått foten på botten, men stönade till, och föll nästan framstupa. Aron hann fram just i sista minuten och Annmari stod beredd att räcka honom en hjälpande hand, om han behövde den.

— Har visst skaffat mig något i benet också! muttrade han och haltade långsamt framåt i det grunda vattnet. Annmari drog upp båten som den stod med aktern före, och sprang sedan ut för att hjälpa honom på andra sidan. Men där var den skadade armen, och hon kunde intet annat göra än bakifrån lägga händerna om hans liv och på det sättet försöka ge honom lite stöd. Långsamt, långsamt kommo de uppför den lilla sluttningen och uppför de tre trappstegen till bron, men där sjönk han ned på en bänk och bad att få sitta en stund, innan han gick vidare.

Annmari sprang in och fick rätt på en flaska konjak, hällde upp en styv dosis i ett glas och kom ut med det till honom.

— Här! sade hon. Drick! Ni måste bli varm, och efter det här kanske ni orkar ta er in. Aron, jag har inga herrkläder naturligtvis. Låt Kristina springa hem till ert och låna något torrt — han är ju alldeles genomblöt. Förresten är det bäst han lägger sig riktigt, när jag tänker rätt på saken. Han ser alldeles slut ut.

Mannen i flygdräkten försökte göra en protest, men Annmari tystade honom genast.

— Ni är slut, sade hon. Våt och genomfrusen och skadad — om armen är bruten kan ni inte orka klä er igen, sen ni fått av er det ni har på er. Bäst att krypa i säng. Kristina, kom så går vi och gör i ordning, din far hjälper herrn så länge.

De lyfte in en säng i bokrummet och bäddade där.

— Han skulle gärna få mitt rum sade Annmari, men då hör han varenda rörelse och ljud ute i köket, så det går inte alls. Här är tyst och bra. Du sätter in en brasa till med detsamma, Kristina, så bäddar jag färdigt. Bara vi har fått honom i säng, stackarn, så får vi se sen!

När Annmari kom ut på bron igen efter fem minuter, hade Aron redan snörat av de höga kängorna, och tillsammans hjälpte de den främmande in i rummet. Här gav Annmari order, att Aron skulle hjälpa till med avklädningen, bredde ut en ren bomullskimono på sängen och sade:

— Det här är det enda jag har, som kan gå på er och som kan duga till nattskjorta. När ni kommit i säng kommer jag in igen och tittar på armen. Jag har gått nån sorts kurs i »första hjälp» eller vad det heter, så jag kan åtminstone göra något, innan vi

kan få hit en doktor. Cheer up! Och var försiktig Aron, så det inte gör mer ont än som behövs.

Ute i köket drog Annmari av sig sina egna genomvåta skor, strumpor och overallen, som var våt upp till knäna, sade åt Kristina att sätta på kaffe och en stor kastrull vatten och var just på väg in i sitt sovrum för att klä om sig, när en tanke slog henne.

— Kristina! skrek hon. Svea! Hon står uppe på vägen i backen med gödsellasset. Det stackars arma kräket! Spring och kör hem henne genast är du hygglig.

— Hon ä allt i stalle! sade Kristina tryggt och långsamt. Ja hämta'na mesamma, när ja såg att patron inte kom tebaks me en gång.

— Prima böna du! sade Annmari gillande, efter en häpen blick på sin diminutiva piga. Det gjorde du bra, Kristina.

Kristina blev så blossande röd av glädje, att ögonen tårades och hennes matmor, som visste av egen erfarenhet, hur fånig man kände sig, när man fick beröm, smet hastigt in i kammarn och drog till dörren.

— Den gången knäckte du mig riktigt, Kristina! muttrade hon. Du har allt dina ljusa ögonblick du med. Tänka sig att jag precis glömde hästen! Vad ska jag ta på

mig nu, tro? Egentligen borde jag klä mig i kjolar och se ljuv och kvinnlig ut, men det är nog lite för sent påtänkt är jag rädd. Har han sett mig i *den* dressen, precis som jag kom från gödselstan, så hjälper det nog inte om jag så toge på mig tusen kjolar. Förresten måste jag väl köra efter doktorn, så är det bäst jag tar motorecykelstassen på med en gång. Han ser kolossalt bra ut. Trevlig. Han är lite lik Stephen Evanstone, men Stephen var ju bara en pojke mot honom förstås. Söta, svarta, smala Stephen!

Hon stannade av ett ögonblick i snörningen av de knähöga motorecykelskängorna och satt och såg ut framför sig med ett litet ömt leende. Hon hade inte haft tid att ens tänka på Stephen hela denna tid, så bråttom hade hon haft. Nu såg hon honom för sig så tydligt som om han varit i rummet — lång och stark och smal i roddardräkt, som hon var van att se honom i Oxford. Magdalen College-pojke. M-m-m-m-m. Bedårande var han. Så han skrattade, så han dansade, så söta hans bruna ögon voro, när han såg på henne — de mörknade liksom. Stephen, Stephen! Jag har inte svarat på hans brev heller och ingenting. Han...

— Nu ligger han, sade Kristina utanför dörren.

— Kommer strax!

Kängorna snördes i rasande fart, en slips, ett par tag med borstarna över det rufsiga, tjocka håret. Färdig.

Ett vitt ansikte vändes mot henne, när hon kom in i bokrummet, ett par mörka blå ögon mellan mörka ögonhår lyftes mot henne, en blek mun log tacksamt.

— Jag har det skönt nu. Det börjar kännas lite varmare i kroppen också. Jag heter Stefan Gärde och är civilingenjör.

— Det var lustigt, att ni heter Stefan, sade Annmari och blev lite röd. Jag menar... å, ingenting förresten! Jag heter Annmari Lindelöw och är bonde. Får jag titta på er arm.

Armen låg ovanpå täcket i en underlig, onaturlig ställning, och Annmari tog den försiktigt i sin ena hand, medan hon kände med den andra. Underarmen vickade så konstigt, när man rörde på den, och det vita ansiktet på kudden blev ändå vitare.

— Bruten! sade Annmari kort. Jag ska spjäla den lite provisoriskt, så det inte gör så ont, och så ska jag köra efter doktorn på min motorcykel det fortaste jag kan. Men så besynnerligt det ser ut uppe vid skuldran — den är bestämt ur led. Det måtte göra sataniskt ont alltsammans. Orkar ni med, att jag rör lite vid armen?

En nick och en svag darrning kring munnen. Annmari lade ett ganska nått och dugligt förband med spjälor, placerade en kudde under armen, ställde ett glas vatten lätt åtkomligt på ett lågt bord, klocka, hans plånbok och allt av vikt, som hon fann i hans fickor. Han låg med halvslutna ögon och alldeles ointresserad av allt omkring sig, och Annmari smög sig tyst ut. Kristina fick order att då och då glänta på dörren för att se, om det var något han ville, ha dörren öppen till köket hela tiden och under inga omständigheter avlägsna sig från huset. Aron lovade, att den äldsta dottern skulle få komma över och göra kvällsmjölkingen, om inte Annmari var tillbaka innan dess, och så gick hon upp i vagnslidret och drog ut motorcykeln. Starten fick ett par kickar för att allt skulle komma i omlopp, så satte hon sig på och rullade utför backen, med växeln inne. På ett ögonblick var motorn i gång, och hon fräste iväg på den vårmoddiga vägen, så smutsen stod som kaskader på sidorna.

— Ambulansen, grabbar! grinade hon för sig själv, när hon tog en hårnålskurva med ett par meters sladd i farten. Heja!

KYCKLINGAR

Underarmen bruten på två ställen, en sensträckning i ena ankeln och en kraftig kontusion på vänster skuldra, förklarade doktorn två timmar senare. Armen gipsades, foten fick omslag, absolut stillhet det närmaste dygnet tillrättades, och doktorn gav sig av igen efter att ha gett patienten en morfininsprutning mot plågorna.

— Hur länge måste han stanna kvar här? frågade Annmari ute på förstubron.

— Om vägen vore något så när mänsklig, sade doktorn, så hade jag försökt ta honom med genast, men det vore nästan för obarmhärtigt under nuvarande omständigheter. I morgon bör han kunna tåla det, men bäst vore det, om han kunde stanna kvar åtminstone veckan ut. I kväll ska han bara ha lite uppkokt mjölk, och sen kommer han antagligen att sova hela natten efter morfinet. Ni behöver inte vaka, men om ni tittar till honom någon gång, så skadar det ju inte. Han

kan mycket väl reda sig själv, och antagligen kommer han inte att röra en finger på hela natten, så något besvär kommer ni inte att få av honom. Jag har lämnat lite smärtstillande medicin där inne, och han har själv fått de instruktioner, som behövas. Ge honom mjölken genast, och sen är det bäst att bara låta honom vara ostörd.

När Annmari en stund efteråt kom in med brickan, låg Stefan Gårde redan halvdåsan- de med bleka kinder och underligt beslöjade ögon. Det mörka håret var fuktigt i pannan och handen, som tog mjölkkoppen, skälvde.

— Doktorn sa, att när ingenjörn druckit det här, så skulle ni lägga er till ro och bara sova. Jag ska dra för gardinerna här, så det blir riktigt mörkt, och sen i kväll sätter jag in en liten lampa på skrivbordet, så ni kan se, om ni vill ha vatten eller så från bordet vid sängen. Troligen kommer ni att sova hela natten, sa doktorn, men jag tittar in ett par gånger, om det skulle vara något ni vill. Jag går i alla fall alltid upp två gånger på natten och ser till min maskin, och då gläntar jag lite sakta på dörren hit också, om det är något ni skulle behöva hjälp med.

— Maskin? kom det matt och frågande från sängen.

— Ja, äggkläckning förstår ni. Besvärligt jobb, men nu ska dom snart börja krypa ur skalen. I morron kanske. Om ni orkar då, så kan ni få titta på — jag tror det blir livat. Nu ska ni sova, och jag ska gå. Det står en ringklocka på bordet här, som ni kan ruska på, om det är något. Godnatt då — sov gott! Er maskin ligger precis likadana därute, så den står nog på grund.

En tung blinkning var det enda svar hon fick, och Annmari smög sig hastigt och tyst ur rummet efter att först ha skjutit de gröna draggardinerna för fönstren.

När hon lade sig på kvällen kunde hon inte låta bli att fnittra till lite för sig själv:

— Bernhardine kommer säkert att tycka, att det här är opassande, tänkte hon. Bernhardine är så söt och gammaldags. Men jag kunde väl inte ge mig till att köra iväg pojkstackarn, så eländig som han var! Otäckt, så blek han såg ut, när jag var inne nu. Och ansiktet var alldeles stelt på något sätt — det värker väl fasansfullt överallt på honom, fastän han inte riktigt är medveten om det. Längsta ögonhår jag sett i mitt liv, men han ser långt ifrån kvinnlig ut annars. Lite vek kring munnen kanske och lite väl stor mun, om man ska ta det noga. Men där har då inte *jag* något att säga till om, precis!

Hon gjorde en grimas ut i mörkret med sin egen generöst tilltagna mun, och lade sig lite mera bekvämt på rygg med vidöppna ögon i mörkret.

— Lustigt, att han skulle heta Stefan! Just när jag kommit att tänka så starkt på Stephen söta Stephen. Ovanligt namn här i Sverige, Stefan. Gärde — antagligen Anderson i sig själv eller nåt sånt. Civilingenjör. I vad, tro? Kan det vara hans egen flygmaskin? Ha, ha, ha! Bernhardine fick rätt på sätt och vis med sitt aeroplan. Det kom ett till Näshultet i alla fall om det också inte var jag själv, som drullade ner me't. *Satte* jag klockan på ringning eller gjorde jag det inte? Jo, jag drog den. Två går reveljen, och nu är hon strax elva. Skandalöst! Det här går inte an på villkor, min snälla flicka. Du måste sova!

En vändning på höger sida, en lång, förnöjd suck, och patron Annmari varken tänkte eller resonnerade längre. Hon sov sin plötsliga, djupa, unga sömn, ur vilken hon motvilligt och stönande väcktes, när klockan brakade loss klockan två. Erfarenheten hade lärt henne, att om hon endast en sekund låg kvar i sängen och drog sig för det kalla rummets tragik, så var hon hopplost förlorad och vaknade inte igen förrän dagen stod ljus. Så redan innan klockan slu-

tat ringa stod hon på golvet, nappade åt sig morgonrocken, som låg på en stol bredvid sängen, famlade reda på ficklampan och travade ut i köket för vidare befordran till vinden. Att hon ställt maskinen på vinden var prostinnans förtjänst, och sedan den natten, då lampan rykt ned allt i närheten och lämnat ett oljigt, svart sotlager efter sig, hädade aldrig Annmari mera sin dumhet att inte placera apparaten på bekvämare håll. I köket sov Kristina oskuldens och trötthetens tunga sömn — en natt hade Annmari ramlat över den tomma fotogénkannan, som hon inte märkt i mörkret och det dånade, så de döda kunde ha stått upp, men inte en rörelse från Kristina förmärktes, inte ett avbrott i hennes jämna andetag.

Temperaturen var som den skulle på vinden, och Annmari lunkade ned igen. Utanför bokrummet stannade hon och lyssnade, men hörde inte ett ljud därinifrån. Sakta öppnade hon dörren och smög in. Stefan låg likadant, som när hon var inne med lampan, och efter att en stund ha lyssnat till hans lugna andhämtning och skruvat ned lampan en smula, tassade hon in till sin säng igen, ställde klockan på femringning och somnade så fort huvudet rörde vid kudden.

När hon kom upp på vinden klockan fem igen, småfrysande i majmorgonens klara

ljus, gav hon till ett litet utrop. Ett ägg låg kluvet och tomt, och flera andra vaggade och rörde på sig, som om en osynlig finger stått och petat på dem, och när hon lyssnade hördes det svaga pip inifrån. Då hon tittade noga efter, såg hon, att på en del var det hål på skalen, och plötsligt upptäckte hon små ilskna, gula näbbar, som höggo och knackade för att komma ut och bli fria från det trånga höljet. I den tomma lådan, nedanför äggbrädena, larvade en liten halvvtät och förvirrad kyckling omkring med små skarpa visslande ljud. Annmari blev röd av förtjusning och spänning.

— Åh... åh, det har börjat! sade hon. Dom är levande! Titta, så dom arbetar för att komma ut! Aldrig har jag sett något så förtjusande i hela mitt liv. Oh, ni små ljuvligheter. Heja bara! Ge inte tappt.

Alldeles vild av glädje, sjönk hon ned på knä framför apparaten och bara såg och såg genom glasskivan. Knack, knack, knack! lät det svagt därinifrån, och ägg efter ägg började vaggas. Små starka, ivriga näbbar fäktade för sitt liv därinne, små våta, runda huvuden sträcktes ut ur hålet på äggskalet och sågo sig om med pigga, klara, svarta ögon — så sträcktes den lilla kroppen i en jätteansträngning, skalet kraschade till, och en ytterligt häpen och ytterligt för-

virrad liten kyckling ramlade ut, ännu med en rest kvar av en blodig hinna på bakroppen. Så kavade han sig upp på små grova, löjligena ben, gav sig själv en överhaling med näbbet, tills han stod alldeles fri från allt, som ännu fanns kvar från ägget, lyfte litet på de minimala vingarna och stapplade framåt mot ljuset, som kom genom glasrutan framtill. Det gick lite si och så med marschen — ibland ramlade han huvudstupa över ett ännu okläckt ägg, ibland åkte han baklänges utan någon orsak alls, men framåt gick det i alla fall. Men just, som han trodde, att han skulle kliva ut i den lockande, starka dagen, som lyste emot honom, så stöp han jämmerligt ned i den smala avgrund, som gapade mellan glasrutan och äggbrädan. Ett skräckslaget pip hördes, och så stod han på botten, tio centimeter eller femton, kanske, djup, och såg sig om i en halvdunkel, ljummen, underlig värld.

Annmari satt fullständigt förtrollad, och inte förrän hon kände, att benen somnat, kunde hon riva sig från det underbara skådespelet av kvittrande, ivrigt liv, som arbetade sig ut ur de vaggande, pipande äggen i majmorgonens första friska ljuvhet. Hon reste sig upp på värkande och stickande leder och stod kvar, böjd över undret, medan hon gned blodomloppet tillbaka i sina stela ben.

Så märkte hon, att hon frös, så hon skakade, och störtade utför trappan för att klä sig, glömsk av allt annat. Inte förrän hon var inne i sitt sovrum igen, kom hon ihåg patienten och ruskade förfärad på huvudet åt det buller hon måste ha gjort i vindstrappan. Hastigt tog hon sin avrivning och kastade på sig kläderna med en fart, som om huset stod i eld och lågor. Klockan var strax sex, såg hon, och när hon gick igenom köket, klädd i overall och tjock sweater, väckte hon Kristina, som förskräckt reste sig på armbågen, när hon fick se sin matmor färdig och klädd.

— Har ja försovi mej? viskade hon med stora, uppspärade ögon.

— Nej då, Kristina. Men kläckningen har börjat däroppe, och jag måste vara med. Skynda dig opp ska du få se på gnister!

En hastig liten titt på patienten visade honom i samma ställning alltjämt. Annmari blåste ut lampan och smög sig ut igen, tog vindstrappan i tre steg och drog en stol framför apparaten, när hon kom upp. Sex små nykläckta kräk kvittrade som sparvar på nedre botten, fyra av dem redan torra, ljusgula, oemotståndliga dunbollar. När Annmari knackade på glasrutan kommo de allesammans springande för full fart, färdiga att börja livet, redan i full jämvikt efter

det vidunderliga de gått igenom för några minuter sedan.

— Ni... *älsklingar!* sade Annmari, lågt och lite skälvande, fullkomligt överväldigad av detta under, som kommit till på hennes bud, på hennes önskan. Ni... ljuvligheter! Små dunbollar, små fräcka, glada kanaljer är ni, som redan knuffar varann och är färdiga att slåss för bästa plats. Där kommer en till trillande! Och titta på den, som just har fått ut huvet!

Ägg efter ägg sprack upp, ilskena näbbar hackade och knackade, små flöjtlika, genomträngande visslingar fyllde rummet med liv och under. Ibland blev ett ägg inte mer än halvöppnat — kycklingen inuti orkade inte sparka sig fram. Då öppnade Annmari luckan, och hjälpte till, och det var, som om något ömt och nästan smärtsamt ljuvt rört vid hennes hjärta, när det våtmörka lilla huvudet vändes mot henne, och ett nytt liv kravlade sig framåt mot ljuset. Andaktsfullt, stilla, med skinande, vaktande ögon följde hon var rörelse därinne, vart pipande ägg, från den första, vaggande, hemlighetsfulla rörelsen, till det sprang isär för den skarpa lilla näbben och de starka, grova benens sparkningar.

Kristina kom upp för att säga, att kaffet var färdigt, blev stående som förhäxad hon

också, och de båda unga människorna vaktade andlösa, gripna och med leende, halvöppna munnar den vilda, allvarliga kampen på liv och död därinne. Till slut kom Kristina åter till verkligheten med en lång, darrande suck, gav till ett skräckslaget litet rop och störtade iväg till ladugård och mjölkning och fodring. Annmari såg på klockan — den var över sju, och hon började känna, att lite kaffe skulle inte på något sätt vara ovälkommet. Det var massor av ägg kvar, och hon förstod, att denna massfödsel ännu skulle vara många timmar, så hon slet sig med långa, dröjande blickar därifrån och gick ned i köket. När hon lyssnade vid bokrumsdörren hörde hon ett ljud därifrån, knackade och fick ett svagt »kom in» till svar.

Stefan Gårde satt upp i sängen, och han log mot Annmaris frågande blick.

— God morgon, patron! sade han, och leendet blev ännu vidare.

— Hur vet ni det? frågade Annmari och blev litet röd av förargelse. Hon hade skratat åt Börje och Johan och Aron, när de börjat kalla henne för »patron», så småningom hade hon vant sig vid det, så hon inte tänkte vidare på, hur galet det lät, men när nu denne fullkomlige främling använde det

som tilltalsord, så blev hon både generad och förargad.

— Unga Kristina har just varit inne och talat om, att »patron sitter oppe på vinn å kläcker kycklingar.»

Hans mörka ögon bakom de långa fransarna mötte Annmaris med ett obeskrivligt uttryck av cameraderie och humor, och innan någon av dem visste ordet av brusto de ut i ett skallande skratt. Annmari stod där mitt på golvet i overall och sweater och tofflor, med händerna i byxfickorna som hennes oeleganta vana var — han låg i sängen i hennes ljusblå kimono, blek och ännu lite tungögd, men det klara, unga skrattet band dem tillsammans i en förtrollande känsla av gammal bekantskap och kamratskap, och när Annmari skrattat slut, slog hon sig ned på sängkanten på det naturligaste sätt i världen.

— Hur mår ni i dag förresten, ingenjör Gårde?

— Tack, jag tror jag går igenom, fröken Lindelöw.

— Hm. Det låter fånigt på något sätt. Ni får säja patron.

— Ni får säja Stefan.

— Allright Stefan — känner ni er inte sugen nu? Jag ska just gå och dricka kaffe. Vill ni ha en kopp?

— Stor, patron. Kolossal kopp. Men inget dopp. Känner mig liksom lite kuslig ännu. Morfin är ruskigt dan efter, förstår jag.

— Gör det mycket ont i armen?

— Mnja, jag märker ju, att den finns. Men om jag ligger stilla med den, så är det inte så farligt.

— Bäst att ligga hela dagen. Nu går jag efter kaffet.

— Å — drick ert härinne, va?

Annmari samtyckte med en nick och gick att duka kaffebrickan, medan Stefan lade huvudet tillbaka mot kudden och skrattade ett lågt, belåtet litet skratt.

— Lustig liten flicka! tänkte han. Förbaskat lustig! Utmärkt bra ställe att ramla ned på — kunde inte ha valt bättre om jag sökt aldrig så. Patron! Lilla patron Annmari!

Han låg ännu och smålog, när Annmari kom in med brickan framför sig och två väldiga hundar i hälarne.

— Dom vill hälsa! sade hon. Jerry och Rill, heter dom, och dom är väluppfostrade. Sitt, pojkar!

Jerry och Rill sjönko ögonblickligen ned på bakhasorna med förväntansfulla ögon på sin matte. Stefan sträckte ut handen mot dem, men de rörde inte en muskel för att flytta sig närmare, endast svansarna gingo

— det vill säga Jerrys, ty Rills lilla snopp bara skälvde.

— Ja, gå och hälsa, sade Annmari, men inge bråk.

Då travade de högtidligt fram till sängen, lade huvudena på täcket och lät sig klappas och beundras. Annmari såg stolt på Stefan, och han nickade gillande.

— Jag kan inte med bortskämda och olydiga hundar eller ungar, sade hon. Då är jag hellre utan. Plats här, pojkar, så jag kan komma fram med brickan.

Jerry och Drill drogo sig undan och satte sig vid sängfoten i blid förväntan på den halva brödskiva, som alltid blev deras, när kaffedrickningen var slut.

— Hur kläcker ni kycklingar, patron? frågade Stefan, efter första kaffeklunken.

En halv minut senare låg han, så att säga, till halsen i kycklingar. Annmari var så bräddande full av morgonens upplevelser, av allt det, som fortfarande försiggick däruppe i vindsrummet, att hon knappt hade tid att svälja en skiva bröd en gång. Hennes ögon mörknade av iver och andakt, allt eftersom hon berättade, hennes mun log och var allvarlig ömsom, hennes röst var öm och låg, när hon beskrev de små kräkens kamp för livet. Stefan, som till en början bara

lyssnat av hövlighet och framställt frågan mera på skämt, fann plötsligt, att han levde med i ett stort, underbart drama. Hennes gester, hennes ord, hennes röst, hennes liksom blyga leende grep honom på något sätt, och han satt som trollbunden i sängen, så länge hon talade. När hon till slut tystnade, satt han kvar i samma ställning en lång stund och bara såg på henne. Så sade han, långsamt och lågt:

— Lilla patron Annmari!

— Varför säger ni så, Stefan? frågade Annmari och blev, plötsligt och obegripligt för sig själv, alldeles blossande röd.

— För att jag inte kunde låta bli. Jag nästan önskar, att jag vore en sån där liten ljusgul dunboll till kyckling, som ni talar om. Och att ni satt där och vaktade mig, när jag sprätte ur skalet. Jag skulle försöka vara dubbelt så morsk som alla de andra — jag skulle försöka och ge er ett riktigt rungande galande det första jag kröp ur ägget.

— M-m-m! sade Annmari och log obesvärat igen. Oförskämd tuppkyckling förstås. Ha, ha, ha, där fick ni! Nu måste jag gå upp igen. Jag ska bara kila och titta ett slag, så ska jag komma ner strax och hjälpa er med tvättning och sånt. Jag har som väl är en alldeles ny tandborste, som ni kan få

— köpte den förra gången jag var i Hålunda. Smak, va? Hej, så länge! Jag ska titta efter, om det är någon, som gal däroppe. Ligg stilla, tills jag kommer igen!

— Ja, syster Annmari! svarade en ödmjuk röst.

VÄNNER

Frampå förmiddagen somnade Stefan igen, och Annmari försjönk på nytt i äggkläckningens mysterier. »Fostermodern», en rund zinkbalja, överklädd med nät och med en skyddande fotogénlampa i mitten för värmens skull, var myllrande full av små duniga, pigga kräk, som pepo och kvittrade och spankulerade omkring på stadiga ben. De åto och pickade med oefterhärmligt allvar, drucko ur vattenhon och uppförde sig löjligt likt riktiga, fullvuxna höns.

Tjugutre ägg nekade envist att öppna sig, och när Annmari till slut försiktigt knackade hål på dem, fann hon endast döda små kryp, som aldrig haft kraft nog att hugga sig väg ut i livet. Men sjuttiosju av ett-hundra var ingenting att klaga på, det hade hon läst i sina hönsböcker, så hon var nöjd och belåten och fast besluten att börja en ny kläckning, så fort hon bara skaffat ägg. Men först skulle hon ha sig några härliga, underbara, långa nätter med obruten sömn!

Kristina hade lagat skinka och ägg till Stefan, när han vaknade efter ett par timmars sömn, och då Annmari kom ned från vinden i skymningen, efter att ha flyttat över de sista kycklingarna till fostermodern, fann hon sin patient uppe på vingliga ben och klädd. Det vill säga — överdelen var en ljusblå kimono och underdelen flygaroverallen, vars armar voro knutna kring midjan. Han bugade triumferande, när Annmari stack in huvudet genom dörren och bara skrattade åt hennes förtörnade förebråelser.

— Det är alldeles allright, patron Annmari, sade han. Jag behöver väl inte ligga mellan lakan med hela kroppen för att jag brutit en enda arm och sträckt en sena lite. Jag måste försöka komma härifrån i morgon, om det finns någon möjlighet att få tag på en bil.

— I morgon! nästan skrek Annmari. Men doktorn sa, att ni skulle stanna veckan ut, och i dag är det bara torsdag. Ni skulle inte orka förr, sa han, och inte skulle det vara nyttigt heller. Ni tycker nog, att jag har varit gräsligt ohövlig i dag, men kära söta, när kycklingkräkena började ramla fram i dag, så *måste* jag ju sitta däroppe och vakta och hjälpa till. Ni får inte vara föregad

på mig för det eller tycka, att jag burit mig oartigt åt.

— Men söta, snälla lilla patron Annmari! Jag har ingen tanke på något sånt, det måtte ni väl begripa. Tror ni inte jag förstår, att ni måste sköta ert jobb, om det så ram-lar ner ett dussin flygare över er. Det var väl inget vidare hövligt av mig att lägga mig att sova mitt på förmiddagen heller. Så det ska vi inte tala om. Jag *måste* i väg — vänta ska ni få höra varför.

— Hinner inte nu, sade Annmari. Måste göra iordning middagen. Kristina är i la-gårn och mjölkar, och hon kan förresten inte laga mat.

— Jag kan väl få vara i köket under ti-den då? Om jag inte sitter i vägen förstås.

— Kom bara! Köket är det trevligaste i hela huset, och vi äter där i dag, eftersom här inte är städad inne eller någonting.

Stefan placerades på en stol vid bordet, och sedan Annmari tvättat och klätt om sig i rivande fart och fått ett stort förkläde på sig, tog hon itu med middagen.

— Ärter och fläsk ska det bli — tycker ni om det? frågade hon Stefan.

— Bästa som finns. Men... men, ursäk-ta att jag frågar, ni tänker väl inte börja koka ärterna *nu?!*

— Ha ha! Trodde ni jag var så bakom, gosse! Dom har stått på och puttrat ända sen frukosten och är färdiga, och mer än det är jag rädd för. Fina ärter dom här. Annars kan man få hålla på en hel dag, och dom är som knallhattar ändå. Nu ska jag grädda plättar. Smeten skulle Kristina vispa till för ett par timmar sen gav jag order om, och här står den också inne! — kom Annmaris röst lite dovt från skafferiet. Ni trodde kanske — här dök hon ut i köket igen — att man kunde vispa till en plättsmet och grädda med en enda gång?

Stefan medgav ödmjukt, att detta alltid varit hans tanke, att han själv många gånger gräddat pannkakor i den villfarelsen och att allt gått relativt bra.

— Gå och gå! sade Annmari överlägset. Naturligtvis går det, men man ska helst ha smeten stående en stund först, så mjölet hinner svälla. Det har jag läst i kokboken. Ibland läser jag den om kvällarna, när jag har lagt mig. Kan man tänka sig något så avskyvärt brackigt, va? Men jag är tvungen, och nåt annat kan jag inte orka samla tankarna till. Jag är så nedrigt trött på kvällarna, så jag ser knappt bokstäverna vad heller som är. Men tala nu om för mig, hur ni ramlade ner och... och allting.

Stefan log mot hennes »allting», så för-

sökte han tända en cigarrett, men det gick dåligt med en hand, och när Annmari hjälpt honom tillrätta, började han berätta. Han var civilingenjör i väg- och vatten, sade han och hade varit ute i Amerika i fyra år och praktiserat vid ett stort brobygge. Där lärde han sig bland annat att flyga, och när han kom hem fick han höra talas om, att det fanns ett gammalt utrangerat militärplan att köpa för billigt pris, tittade på det gamla skrället och trodde det kunde duga, om han reparerade det lite och handskades försiktigt med det.

— Vad skulle ni med det till? frågade Annmari. Jag menar... var det bara för nöjes skull, eller...

— Ja visst. Min dumbom! Egentligen hade jag varken råd eller tid med det, men jag är galen i flygning, och jag kunde inte stå emot. Förresten har jag flugit två månader med det då och då förra hösten och det har gått skapligt — alltid lite osäkert i motorn, förstås, men i alla fall. Det här var min första tur för i år, och min sista också hade jag beslutat, för jag tänkte sälja det. Jag har fått ett fint erbjudande från Bulgarien som andre man vid ett stort arbete, och i slutet på juni ska jag resa. Så jag tänkte liksom göra min avskedsflygning i går. Och här sitter jag med bruten arm, och

maskinen står på huvet i er sjö, min goda patron. Och hade inte ni varit, så hade jag stått på huvet i er sjö, jag också. Jag vet inte riktigt hur man ska säga, när man tackar den, som har räddat ens liv, men...

— Äh — håll klaffen! fräste Annmari, blodröd och olycklig, och vände ryggen till för att vända plättarna, som inte på långt när voro färdiga att vända. Skickade ni telegram med doktorn i går, så era föräldrar och bekanta inte håller på att dö av ängslan, när ni inte hörs av?

— Till min mor, ja. Min far är död för många år sen. Jag har bara min mor i livet, och så en syster, som är äldre än jag och gift och har fyra barn. Söta ungar, förresten. Tala nu om för mig om er själv.

Annmari gav i korta drag sitt liv, till den dagen hon köpte Näshultet — där blev skildringen plötsligt fylligare, men just som hon skulle börja en saftig beskrivning av Johan Ström, kom Kristina tillbaka från ladugården, och berättelsen blev uppskjuten en stund. När Kristina silat mjölken och tvättat sig, hade Annmari plättarna färdiga och dukade köksbordet till middag, medan Stefan lättjefullt tillbakalutad i stolen såg på. Innan de började äta, skickade Annmari in Kristina att städa och göra i ordning för natten i bokrummet, och samtalet fortsatte,

där det avbröts. Då och då kom Stefan med en fråga, och Annmari gav honom en frikostig och utförlig skildring av sitt ensamma liv på Näshultet, ända upp till gårdagens häpnadsväckande katastrof på sjön.

— När ni kom höll jag på att köra ut gödsel till potatisåkern, och ni måtte allt ha tyckt, att det var en elegant figur, som dök upp i den där gamla skorven till eka. Allvarsamt talat, så finns det inga möjligheter att gå snyggt klädd med det jobbet jag har. Jag ser ut precis som en rallare, där jag går här och bökar. Precis. Utom att jag inte tuggar snus, förstås! tillade hon lite eftertänksamt.

— Men hur i all världen har ni nånsin kommit på en sån idé som den här? Att bli jordbrukare, menar jag?

— Alltid varit galen med jord och djur, svarade Annmari grötigt, ty hon hade en hel plätt i munnen. Alltid. Ibland på Hålundsborg, när jag gått och plöjt, så tyckte jag, att jag skulle vilja krypa ner i jorden, skulle vilja rulla mig i den och krama den och ... Finns det något som luktar så härligt som nyvärd jord på våren? Rikt liksom, starkt och ändå milt på något sätt. Och ... sorgset — jag vet inget annat ord för det. Och ändå, så man vill sjunga av glädje. Har ni någonsin känt det Stefan?

— Nej, det har jag nog inte, men jag har varit så lite på landet också. Jag är ju stadsbarn, Stockholmsbarn. Det man vet om landet är bara lite dagdriveri på sommaren. Men det ni talar om — det är ju något helt annat, något stort och gränslöst.

— Ja, gränslöst, Stefan.

— Jag förstår det ändå inte riktigt. Ni är ju så ung, Annmari, bara nitton år, och hela ert liv förut har ni ju levat med mycket människor omkring er. Hur kan ni nu med en enda gång trivas så här absolut i ensamhet och tystnad. Längtar ni aldrig efter att dansa, till exempel?

— Våldigt! En kväll nära på grät jag, när jag hade grammofonen i gång. Men det var en söndagskväll förstås, och jag var inte så trött som vanligt. Antagligen kommer jag väl att göra det många gånger än, men just nu och hela sommarn och hösten framöver, så vet jag, att jag får så mycket att göra och sånt göra, som är strålande roligt också, att jag inte får tid att tänka på livets fåfänglighet. Till vintern kanske. Men då kan jag ju resa bort ibland, om jag skaffar någon pålitlig här, som sköter djuren. Förresten måste jag nog gå igenom någon sorts lantbruksskola, om jag ska slå mig på jobbet på allvar, och det tänker jag göra.

— Hmmm, sade Stefan bara, men hans ögon stodo frågande och eftertänksamt på Annmari. Där hon satt i klänning och stort förkläde, var hon så förbluffande olik Annmari från morgonen i overall och sweater, att man nästan inte kunde fatta, att det var samma människa. Lustig liten flicka, var hon. Lustig och glad och allvarlig och säker på sin sak. Aldrig i sitt liv hade han träffat någon, som liknade henne. När hon satt där nu med handen under hakan och stirrade rakt framför sig, alldeles glömsk av honom och allt omkring sig, så var hon... ja, hon var rasande intagande. Han skulle vilja dansa med henne en kväll, dansa, dansa. Det syntes på henne, att hon kunde dansa — lång och smal med mjuka, välbalanserade rörelser. Han skulle vilja...

— Stefan! avbröt Annmaris röst hans tankegång. Var i Amerika var ni nånstans? Vänta! Vi dricker kaffet inne i bokrummet, så får Kristina äta medan det är varmt. Hon har satt in brasa, så där är skönt.

Annmari dukade hastigt en liten kaffeblicka och bar den in i bokrummet, som såg ljuvligt inbjudande ut i skenet från en lampa med orangegul kupa och brasan sprakande i kakelugnen. Hon flyttade fram sybordet till brickan och satte det mellan de stora fåtöljerna, öppnade luckorna och sjönk själv

ned i den mjuka stolen med en lång suck av fullkomlig lycka.

— Sitt, Stefan! sade hon och pekade på den andra fåtöljen. Ingenstans på jorden sitter man så skönt som i de här gamla stolarna. De ha varit min farmors, och hon köpte dem från England, det vet jag. Jag har inte haft mycket tid att sitta i dem, sen jag kom hit, men varenda gång det har hänt, så har jag tänkt för mig själv, att i den andra skulle sitta någon, som man tyckte bra om, och så skulle brasan brinna, och man skulle prata om man hade lust, och tiga om man hade lust. Och nu sitter det en i den andra stolen, och brasan brinner, och vi kan prata eller tiga, vilket vi vill.

— Men det skulle vara någon, som ni tyckte om i den andra stolen, Annmari? sade Stefan och såg leende på henne.

— Jag tycker om er, sade Annmari lugnt och utan ens en skynt av rodnad. Jag tycker riktigt mycket om er, Stefan. Allaredan. *Var i Amerika bodde ni?*

— Utanför Minneapolis i Minnesota.

— Det känner jag till. Minneapolis menar jag. Jag har en god vän, som har en farm alldeles nära stan.

— Vad heter han?

— Josef, heter han, Josef Anderson, Green Lake. Han var hemma förra sommaren och

Hälsade på, förresten. Med missus och två bortskämda, odrägliga ungar. Men varken missus eller ungar hade kunnat fördärva Josef i alla fall. Inte när man fick honom på tu man hand åtminstone.

— Hur känner ni honom så väl? Är han från Hålundsborg kanske?

— Nehehej, småskrattade Annmari. Han är från Småland. När jag var liten, så var jag klen och vanartig och dom skickade mig till en prästgård i Småland för att bota bägge delarna.

— Lyckades det?

— Jag var väldigt frisk, när jag kom hem igen — otäckt frisk, sade min kusin Albert. Där träffade jag i alla fall Josef, och det hela var mycket romantiskt. Han hade setat inne för dråp i hastigt mod, tror jag det heter, och när han kom ut, så behandlades han förstås som en spetälsk av befolkningen. Jag blev bekant med honom, när jag metade en gång, och han var hygglig, fastän ledsen och bitter mot allt och alla. Vi blev fina vänner i all hemlighet, och min moster hjälpte honom med pengar, så han kom i väg till Amerika.

— Det var väl ni, som bad henne, kan jag tro, Annmari? frågade Stefan, som redan började få en liten aning om sin unga världens natur.

— Det var så klart. Prästen jag bodde hos var mycket mån om, att allt i hans församling skulle vara tip-top, så han ogillade Josef kolossalt. Ni ska tro det blev ett himla liv, när det kom brev från min moster med förfrågan hos prästen, hurdan denne Josef var! Ojoj! — Annmari stånkade ännu vid minnet.

— Nåå?

— Jodå, det ordnade sig. Prästfrun var prima, ser ni, och hon hade en bror, som också var fin, och han talade med Josef och strax därpå kom pengarna från moster, och Josef reste. Jag följde honom till tåget, och han fick en stilig pennkniv jag hade i avskedspresent. Med sju blad, minns jag. Han har den kvar än i ett särskilt litet fodral i fickan. Och alla pengarna har han betalt igen till moster för länge sen, och jag fick min ridhäst som ett skott efter det. Efter två år, vill säga.

— Er ridhäst? Sir Peter, som ni talade om att ni sålt nu? Varför fick ni honom som ett skott, när pengarna kom från Josef?

Annmari blev så röd av förlägenhet att tårarna trängde fram av rodnadens häftighet. Hon lutade sig hastigt ned som för att taga upp något från golvet, men inte så fort, att inte Stefan hann se hennes ansikte.

Och undra för sig själv. Till slut kom hennes svar kort och kärft:

— Jag pratar så dumt och osammanhängande. Jag fick hästen lite senare än meningen var från början, och det gör, att jag alltid tänker på Josef och hans pengar på samma gång.

— Skulle ni ha fått den två år förut, då?

— Något ditåt, ja. Äsch, vad jag är fånig, som inte kan hålla mig till det jag talar om. Men Josef och hästen hör ihop för mig, ser ni. Därför att ... att jag liksom satte den där hästen jag hade fått lov om, i pant för mosters lån till Josef, begriper ni. Jag fick en mycket finare häst för att jag väntade, än jag nånsin skulle ha fått annars, så jag förlorade minsann ingenting på affären. Tycker ni om er i Amerika?

— Inget vidare, svarade Stefan vårdslöst. Men säg, hör ni, återtog han med en annan och mycket allvarligare röst — jag vill *veta* om den här hästhistorien. Kan ni inte tala om ordentligt, hur det var.

— Nej, sade Annmari otåligt. Det var inget mer. Jag skrev till min moster, att om Josef fick pengarna, så struntade jag i hästen som jag fått lov på. Det var väl inget märkvärdigt. Moster kände ju inte Josef, men det gjorde jag, och jag visste, att hon så säkert skulle få pengarna tillbaka som att

solen sken. Och det fick hon också. Och jag fick Sir Peter. Gud, en sån häst, Stefan. Ni skulle se honom. Han har ögon ...

Annmari förlorade sig i en dityramb över sin tillbedda häst, och Stefan satt tyst och lät henne tala. Men han lyssnade inte så mycket till orden, han hörde bara den varma, klara, ömma rösten och tänkte på, hur en ensam liten tösunge — klen och vanartig till! — blivit en stackars utstött uslings enda hjälp och räddning, drivit igenom sin lilla vilja och med en varm, generös gest startat en medmänniska på vägen till oberoende och självaktning. Gud bevara mig, så fin du är lilla patron Annmari! sade han inom sig och klippte lite omanligt med ögonen i stolens skugga. Jag undrar inte på, att Josef har ett särskilt fodral till din fina perlemorkniv. Med sju blad!

Annmari tystnade till slut, nästan andfädd. Hon hade gått igenom Sir Peter från öronspetsarna till bakhoven med den mest minutiösa noggrannhet, och nu tyckte hon det var på tiden, att Stefan yttrade sig om denna juvel och härlighet av en häst. Men Stefan sade ingenting. Han satt alldeles tyst och bara såg på Annmari, och hans ögon voro milda och varma, och det låg ett vackert litet leende kring hans mun.

— Vad är det med er? frågade Annmari

till slut på sitt konstlösa sätt. Har ni tappat kläppen? som dom brukade säga nere i Småland. Det var en kyrkklocka i socknen intill, där jag bodde, och en gång för hundra år sen, hade kläppen ramlat av, så klockan sa inte muck, när dom kom och skulle ringa. Och sen hade dom det till ordstäv, när det var någon, som var mycket tyst av sig — »han har tappat kläppen!» sa dom. Har ni gjort det?

— Nej inte precis, sade Stefan, men jag satt och tänkte ett slag. Berätta mer om Josef!

— Det är inget mer att berätta. Han kom ut till Amerika och fick ganska snart en fin plats i stallet hos en millionär, för han hade exercerat vid Smålands husarer och var en överdängare på hästar. Och så småningom så arbetade han sig upp till förman i stallet, och nu äger han en stor truckfarm utanför Minneapolis och har det utmärkt bra. Gift med en svenskamerikanska, som var ganska svår, tyckte jag, men Josef sa, att »maken te kvenna får en leta ette över hela guss jor». Och bara han är nöjd så! Ungarna var gräsliga. Söta att se på, men så avgrundsligt bortskämda, att det riktigt brann i nävarna på en att få hyvla om dom.

— Tycker ni om barn? frågade Stefan för att något säga. Han satt och spekulerade

över sin unga värdinna och fann, att det var ett nytt och förvirrande element, som kommit in i hans liv.

— Ja, jag tycker om barn. Tror jag åtminstone. Jag tycker dom är lustiga och söta och roliga att prata med, och jag har alltid trevligt, när jag är tillsammans med ungar. Fast de behandlar mig mera som jämnåring, hur små de än är, än de egentligen borde. Förresten har jag rätt om ett barn en gång, alldeles själv, och fast det var besvärligt och ställde till ett sjuherrans spektakel för mig, så var det i alla fall kolossalt intressant.

— Har ni rätt om ett barn?

— Fick ett till skänks en gång. En pojke som var tio månader eller så omkring. Sötaste unge som nånsin funnits på denna jord. Mischa hette han då — nu heter han Johannes Kristoffer Nilson och kallas för Jonas i dagligt tal. Han är fyra år vid det här laget, och i sommar ska jag försöka få hit honom och hälsa på. Jag har fått löfte om att låna honom då och då — det måste dom lova mig, när jag gav bort honom.

Stefan bara stirrade i mållös häpnad. Annmari skrattade åt hans dumma ansikte och sade:

— Vänta ska jag tala om, hur det var. För det *är* en lustig historia verkligen och

för den, som inte var med från början, är den väl lustigare ändå. Så här var de.

Så berättade hon Mischas, cirkusbarnets historia, från första mötet till den sista, svåra, bitterljuva skilsmässan ute på skärgårdsön.

— Hans riktiga mor, en cirkusartist, var död, och när jag blev bekant med honom hade hans moster hand om honom. Hon var konstberiderska, Isabella, och anställd i en tältecirkus, som besökte den lilla staden, där jag gick i skola, och hon var gift med en akrobat, som hette Paolo. Han drack, och när han var berusad brukade han slå Mischa. Fattiga var dom också, och jag och några kamrater i skolan bildade en förening, som hette M. B. — det betydde Mischas Beskydd, ha, ha, ha, så komiska idéer man får, när man är liten! — och vi köpte kläder åt pojken och lite så där. När cirkusen reste från stan, så lämnade Isabella Mischa kvar, och på hans bröst hade hon skrivit en lapp, att jag fick honom till skänks, eftersom jag tyckte så mycket om honom. Det kan man väl kalla en fin present, eller va, Stefan?

— Mjaa, sade Stefan lite svävande. Men en ganska besvärlig present tycker jag allt också. Hur gick det sen?

— Sen! Ooooooh! Jag vet inte, hur jag

ska kunna tala om allt som hände en gång. Och så kvickt, som det hände sen. Men jag ska försöka.

Det blev en lång historia, men tråkig var den inte, och Stefan satt i en spänning så intensiv, att han glömde arm och värk och allting. Aldrig i sitt liv hade han hört maken till äventyr, och aldrig hade han hört maken till berättelsekonst heller. Hon fick honom faktiskt att leva med i alltsammans, och alla människor hon talade om, såg han framför sig så tydligt som om han känt dem själv i många, långa år. Skeppar Nilson på skutan »Venus» och hans hustru Emma, gemenligen kallad Goliat, cirkusfolket, Annmaris kamrater, gymnasisten, som hjälpte henne — allesammans kände han och hade på kornet.

Annmari hade rymt en blåsig vårkväll från skola, hem och allt med Mischa i famnen ombord på »Venus», som låg i hamnen och skulle segla samma natt. Nilson var en gammal, pålitlig vän, och tur var det för Annmari, att han just den dagen kommit in till stan med en vedlast, annars vet ingen hur det gått för henne. Hon hade nämligen ökat ett redan förut tämligen drygt skuldregister genom att *stjåla* Mischa, och marken stod i lågor under hennes fötter. Skolföreståndarinnan, som fått höra talas

om »presenten», hade genom list tillskansat sig Mischa, enär hon ansåg att Annmari inte var rätta personen att handha ett spädbarn, och det enda sättet att få tillbaka barnet var att stjäla det. Vilket dess förgrymde och rättmätiga ägarinna också gjorde en mörk kväll med tillhjälp av en stege och en hängiven gymnasist. En halv timme efter det lyckade barnarövet var hon ombord på »Venus», och Nilson visste ingenting om, förrän hon dök upp efter några timmar, då de redan voro långt ute på havet. Det enda Annmari lämnat efter sig i land, var ett dystert brev till mostern, som vistades i utlandet och ingenting anade om sin vilda flickas olyckor och äventyr.

När Annmari hunnit så långt i sin berättelse satt hon tyst en stund och suckade lite. Det kom så många minnen på en gång, att hon nästan hade svårt att reda dem. Stefan väntade ivrigt på fortsättningen, men han störde henne inte med några frågor, bara såg på henne med ett litet leende, som en vuxen man ser på något obegripligt ungt och intagande.

Efter en stund började hon tala igen, och nu berättade hon om ankomsten till ön, om Emmas godhet och om hur lycklig hon var där, trots ett ständigt, dovt, naggande samvetsqual.

— Det var så härligt därute, ser ni Stefan. Sol och vår och blått hav och fiske och segling. Nilson och Goliat hade ju bett mig många gånger att komma och hälsa på dem om jag kunde, och nu måste jag narras för dem och säga, att jag hade långt påsklov och löfte hemifrån att resa till dem. Det viktigaste av Mischas historia talade jag om, förstås, och Goliat blev så glad i honom, trots att han var en »cerkusonge», som hon sa, att hon riktigt sken bara hon tittade på honom. När så till slut min moster lyckades lista ut var jag fanns, och det fick hon reda på av den där gymnasisten jag berättade om, så kom hon och hämtade mig, förstås, men Nilson och Goliat bad att få behålla Mischa och adoptera honom. Jag kunde ju inte gärna ta honom med mig då, så jag gav honom till Goliat, och hon lät döpa honom det fortaste hon kunde, så han skulle få ett »kristet» namn som hon sa. Och kristnare än Johannes Kristoffer får man väl leta efter! Fast jag tycker det är straffbart att kalla ett hjälplöst barn för Jonas, när det heter något så tjustigt som Mischa.

— Har ni sett honom sedan? frågade Stefan.

— Jadå, två gånger, och han är ändå mer förtjusande nu, än då jag fick honom. När jag lovade Goliat, att hon skulle få ta ho-

nom, så gjorde jag det bara på det villkoret, att jag skulle få låna honom då och då, och nu ska jag försöka få hit honom i sommar. Om det lyckas. Det blir nog inte lätt att få Goliat från sin ö, men hon har lovat, så hon gör nog vad hon kan. Och i alla fall, så är Mischa lika mycket min som hennes, om man ska vara rättvis, för hade inte jag varit, så hade hon aldrig fått sin Jonas, det är ett som är säkert. Eller vad säger ni, Stefan?

— Nej, det kan man nog säga utan minsta överdrift, sade Stefan skrattande. Herregud, Annmari, en sån unge ni måtte ha varit! En riktigt storartat praktfull rackarunge, va?

— Det har jag fått heta så många gånger, så det äcklar mig vet ni, fnyste Annmari. Men jag kan inte inse, att jag på något sätt var något sånt förskräckligt odjur. Det hände alltid saker för mig. Jag kunde faktiskt inte gå utom dörren, utan att det hände något skojigt. Och det gör det än förresten. Jag har aldrig haft tråkigt i hela mitt liv, och varenda pinal skulle jag göra om igen, ifall jag blev bjuden på det. Jag ångrar mig inte ett dugg heller. Så det. Vad är klockan förresten?

— Halv tolv, sade Stefan, och hans röst var verkligen ytterst häpen.

— Är ni galen! skrek Annmari. Det är ju fruktansvärt. Och ni sjuk till! Jag kan inte tro, att det kan vara möjligt. Det är fullkomligt oanständigt sent här på Näshultet. Gudvarelov, att jag slipper passa maskinen i natt. Jag ska sova, sova... Godnatt gosse! Kan ni klara er själv, eller ska jag hjälpa er med något? Säkert?

— Tack för hela dagen, lilla patron Annmari! sade Stefan och kramade hennes hand hårt i sin. Jag ville helst inte resa i morgon, men ni vet, att jag måste vara i Stockholm i övermorgon och träffa den där bulgariska ingenjören. Gud, en sån rolig kväll jag haft här hos er, lilla Annmari!

— Har ni? sade Annmari och log. *Men* som jag pratat! Ni har inte sagt ett ljud knappt. Så var jag intorkad av tystnad också, när ni kom. Jag är glad, att ni kom, Stefan. Ni är... ni är *bra*, förstår ni. Man kan ha trevligt med er, utan att dansa och flirta och så. Ni ska inte tro, att jag pratar så här vansinnigt mycket annars, men ni frågade om så mycket, och så var det Josef, som startade alltihopa. Nu går vi och lägger oss. Godnatt! Jag ska be Johan Ström beställa bil i morgon. Det går ett tåg strax före nio på kvällen, så om ni far härifrån halv sju, så räcker det. Värker armen mycket?

— Nej då, ingenting att tala om. Jag ska ta en sån där tablett, som doktorn lämnade kvar, så sover jag som en stock. Godnatt Annmari! Jag är glad, att ni får sova riktigt i natt. Ni är blek, lilla flicka.

Annmari viftade med ett finger i dörren och stängde den efter sig. Strax därefter hörde han henne i trappan upp till vinden.

— Nu går hon till sina kycklingar det sista hon gör. Patron Annmari ser till sina djur. Lilla bedårande patron Annmari!

EN MORAKNIV

Morgonen efter sov Annmari ända till klockan åtta, då hon fick kaffe på sängen av en skinande och rosenkindad Kristina. Det var fullständigt häpnadsväckande att ha det så bra tyckte hon själv, att ligga och sträcka sig så här i lättja och dås, medan solen sken, och den första bofinken kvitterade utanför fönstret. Brasan susade i kakelugnen, och det var ovanligt härligt att leva, tänkte Annmari, där hon låg med händerna knäppta bakom huvudet och lät tankarna komma och gå, som de ville. Stefan hade sovit gott, sade Kristina, och hade också fått kaffe. Kycklingarna mädde fint och hade fått mat. Johan Ström hade lovat sköta om bilen, så den skulle komma klockan halv sju. Då skulle Stefan resa. Tråkigt. Men nödvändigt. Ända till Bulgarien, sa han. Han kunde gärna ha varit på närmre håll, kunde gärna ha stannat i Sverige åtminstone. Bulgarien! Tusentals mil

och ett ruskigt land med en dåre till kung, och den där gamla utklädda änkedrottningen sen. Eller var det Rumänien kanske? Samma vilket, men Bulgarien var inte något säkert ställe att fara till. Och Stefan var alldeles för bra för att bli ihjälstucken med en kniv kanske. Usch! Nej, man kanske skulle stiga opp.

Annmari slog upp ögonen, gäspade högljutt och lycksaligt, stack lite provande ut sin fot och fann, att luften i rummet var behagligt uppvärmd. Långsamt och sävligt drog hon sig ur sängen, långsamt och sävligt klädde hon sig. Så bofinken sjöng därute — drilldrilldril.l.l.l.l.! Så solen sken! Det var alldeles varmt på fönsterbrädet, och lillsjön riktigt skrattade mot en med små, små vågor. Snart kunde man börja plöja och så, snart kunde man börja gräva i trädgården. Måste köra till Hålundsborg i veckan och köpa utsäde. Undrar, om moster kommer hem snart? Ska skriva till Goliat nästa post. Nu går jag opp till lagårn och ser på Blanzeflor.

Ute i köket skurade Kristina koppar, och på bron lågo hundarna och gassade sig i solskenet. Jerry dunkade hövligt med svansen, när han hörde mattes steg, men Rill reste sig belevat och lade sin trubbiga nos i hennes hand.

— Kom, så går vi opp till lagårn! sade Annmari. Lata, varma, fina hundar ni är — bara ligger och solar er och har det skönt. Kom nu, så går vi opp till Blanzeflor.

— Hallå! sade en röst bakom henne. Morn, Annmari!

— Hej Stefan! sade Annmari och räckte honom handen. Ni ser kry ut i dag. Vill ni låna min Gilette?

— *Har* ni en! skrek han och tog henne i axeln. Lilla välsignade barn, varför har ni inte sagt det förut? Får jag den genast — *genast* hör ni!

— Tacka för att man har en Gilette, sade Annmari överlägset. Tror ni, att man är så bakom för att man händelsevis bor på landet. Kom med till lagårn först, så ska ni få låna den sen.

— Jag går inte utom dörren som jag ser ut! sade Stefan sturigt. Får jag Giletten genast, Annmari, är ni hygglig Om ni kunde ana, hur fasansfullt det är att vara orakad. Jag ska vara färdig på fem minuter, så ni kan väl vänta den lilla stunden. Ä, snälla lilla Annmari.

— Jag går efter den nu, sade snälla lilla Annmari och försvann inomhus. Medan han rakade sig, satt hon på förstutrappan och solade sig i hundarnas sällskap, och när

han om en stund kom ut till henne, var han glatt och fin som en flicka i hyn.

— Är ni belåten nu då, snobb där? sade Annmari. Ni ser faktiskt trevligare ut förresten. Kom nu, så ska ni få se på Blanze-flor och alla hennes elva barn.

— Blanze-flor?

— Javisst, min fina, stiliga sugga. Hon fick elva små under till grisar häromnatten, och ni kan inte ana så tjusiga dom är. Jag satt och vaktade en hel natt, när dom föddes — suggor kan äta opp sina egna barn, om man inte ser efter dom. Visste ni det?

Nej, det visste inte Stefan, och han tyckte det var otäckt. Men när de kommo upp i ladugården, och han fick se alla de små skära, pigga griskultingarna, blev han alldeles betagen i dem.

— Ja, dom är söta, sade Annmari. När dom blir sex veckor eller så omkring ska jag sälja hela brassen. Det vill säga — två ska jag behålla själv, men resten åker. Kom ska ni få se på prostinnan och Fredrika och Broka.

Stefans min, när Annmari drog honom till fårkätten och presenterade dess innevä-nare, var pengar värd, och Annmari hade en härlig stund för sig själv, lutad över skranket.

— *Varför* kallar ni henne för prostinnan? frågade han till slut, när Annmari kunde få fram ett begripligt ljud.

Annmari förklarade på ett nöjaktigt sätt både prostinnan och Fredrika, och Stefan fick veta en hel hop på köpet om båda dessa, var och en i sitt slag, högst förträffliga damer, och Annmaris personliga och färgrika inställning till dem bägge. I synnerhet till prostinnan. Broka befanns vara en vanlig, rödrosig ko, utan nämnvärt intresse för Stefan och utan några reminiscenser från forna dar.

Så drogs han med bort till den hörna av ladugården, där hönsen skulle bo så småningom, och beundrade av fullaste hjärta Annmaris snickeriarbete — vidare ut i stallet, där Svea lät sin underläpp hänga fritt och utan ringaste ansats till koketteri, och till sist blevo de sittande på havrelåren både länge och väl i samtal. De talade om åkerbruk och boskapsskötsel, om korkmattspåläggning och tapetsering, om brobyggen och Tekniska Högskolan, om fiske och jakt, om Bulgarien, och om vad som skulle göras med flygmaskinen, som fortfarande stod på huvudet ute i sjön. Stefan sade, att han skulle skicka dit folk, som forslade bort den, om den var värd besväret, eller också sänka den, och Annmari lovade att skriva och tala om,

hur det gick med bärgningsarbetet. Och om, hur det gick för henne själv. Plötsligt sade Stefan:

— Säg, Annmari, jag har tänkt på en sak. När jag talade om för er, vad jag hette, så sa ni »så lustigt!» Varför sa ni det?

Annmari blev lite röd, men det märktes nog inte, trodde hon, därinne i stallets halvdunkel. Så sade hon:

— Jag sa, att det var lustigt därför, att jag just hade tänkt på, att ni var lik en pojke, jag lärde känna i Oxford. Han hette Stephen, och när ni sa, att ni hette Stefan, så flög det ur mig, att jag tyckte det var lustigt. Och det *var* det! Stefan är ett väldigt ovanligt namn här.

— Släktnamn, sade Stefan kort. Den där pojken i England — var det någon god vän till er?

— Jaa, vi var mycket tillsammans. Han låg också i Oxford, ser ni. Magdalen College. Vi brukade dansa tillsammans, och ibland tog han mig ut på floden i en punt.

Stefan tyst en lång stund.

— Tyckte ni... om honom? kom det om en stund.

— Mycket. Han var så söt och vacker, och så var han rar på något sätt. Dansade underbart och var väldigt styv roddare, rodde trea i kapplöpninglaget.

— Tycker ni så mycket om honom, så ni skulle vilja... gifta er med honom någon gång? frågade Stefan.

— Gifta! — Annmari skrattade lågt — Nej vet ni Stefan, det har jag aldrig tänkt på en gång. Han är ju bara tjugutvå år. Men vi kan väl tycka bra om varann för det! Jag tänker inte gifta mig på många, många år förresten. Och ni då?

— Det beror på, sade Stefan. Ännu kan jag inte försörja mer än mig själv, men när jag kan, så vill jag gifta mig.

— Har ni någon... någon, som ni *vill* gifta er med, Stefan?

— Inte ännu, sade Stefan. Kanske jag har förresten — jag vet inte riktigt. Men jag har träffat en flicka på sista tiden som jag tror, att jag kommer att tycka mycket, mycket om.

— Är hon söt?

— *Jag* tycker det.

— Tycker hon om er då?

— Jag vet inte. Jag hoppas det. Jag ska försöka få henne att tycka om mig.

— Men ni ska ju resa till Bulgarien?

— Det är långt dit. Säj, Annmari?

— Mmm.

— Kan ni inte komma upp till Stockholm någon gång, innan jag reser? Jag skulle vilja gå och dansa med er en kväll.

— Det skulle jag också vilja — ruskigt gärna, Stefan. Men jag vet inte, om jag hinner. Jag får så mycket att göra i sommar och i synnerhet på försommarn. Men kanske. Kom nu, så går vi hem. Det är snart frukostdags, känner jag.

Dagen gick. Annmari stannade inomhus och uppsköt sina utesysslor för att hålla Stefan sällskap, och de hunno prata om allt mellan himmel och jord. Lite blyga voro de båda efter stunden i stallet — ingenting hade sagts, och ändå kände de, att en hel del var förstått. De åto tidig middag för att Stefan skulle vara färdig, när bilen kom, och ju närmare de nalkades avskedsstunden, dess fåordigare blevo de.

Brasan brann i bokrummet, och skymningen började komma. Annmari rullade ihop det sista paret strumpor hon stoppat och lade sig tillbaka i stolen med en suck.

— Det blir tomt och konstigt, när ni reser, Stefan. Ni har knappast varit här i två dygn, och ändå tycker jag, att jag känt er så länge. Vet ni vad — om inte jag kan komma till Stockholm, så kanske ni kunde komma ned till Hålundsborg i midsommar. Där är alltid stor dans på logen, och då kunde vi i alla fall få dansa tillsammans. Jag ska be min moster, att hon bjuder er, om ni vill komma. Vill ni?

— Jaa då, Annmari — det vill jag. Sista juni reser jag ju, men jag hinner säkert komma hit till midsommar, jag *måste* hinna. Och då behöver jag inte säga adjö till er på allvar nu heller. Jag... jag hade inte lust med det, riktigt. Vill ni låta mig få en sak till minne av er, Annmari? Till minne av, att ni räddade mig från att stå på huvet i er vackra sjö?

— Vad då, Stefan?

— Kan jag inte få den där gamla slidkniven, som ni skar loss mig med. Visserligen har den inte sju blad, men i alla fall! Och jag kan ha den på mig hela tiden i Bulgarien och tänka på er, var gång jag använder den. Vill ni ge mig den?

— Den där gamla Morakniven! sade Annmari och stirrade häpen på honom.

— Ja, just den.

— Men det ska inte vara bra, att ge bort knivar. Man blir ovänner då, fast det visste jag inte, när Josef fick min. Jag kan skära er lite med den, förstås. Ja, jag ska gå efter den.

Hon reste sig och gick för att hämta kniven, och medan hon var borta, hörde Stefan bilen köra upp på gården. När Annmari kom med kniven, stod han vid dörren och väntade.

— Här! sade hon, lite skälvande på rösen. Kom med er hand, så ska jag skära en liten, liten skåra.

Han höll ut handen mot henne, och hon tog den i sin, drog kniven ur slidan och skar ett raskt snitt över en fingertopp. Ett par bloddroppar sipprade fram, och hon såg förskräckt upp i Stefans ansikte.

— Gjorde det ont? frågade hon.

Med en häftig rörelse slog han sin friska arm om hennes skuldror och tryckte henne intill sig.

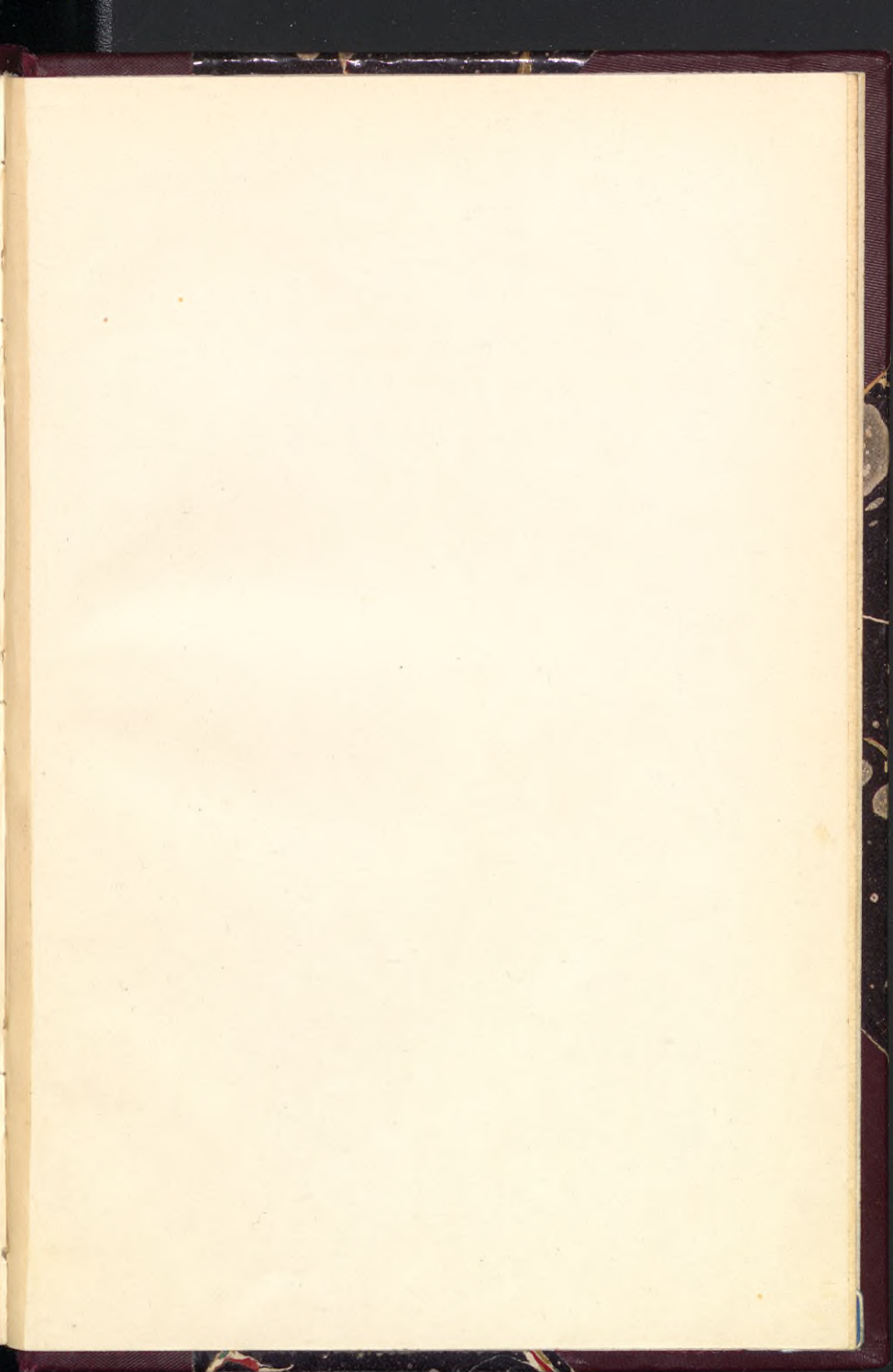
— Nej, lilla patron Annmari, sade han lågt. Nästa gång jag träffar er ska jag lägga den andra armen om er också och krama er riktigt hårt. Jag är så glad, att min gamla maskin gick på grund, jag är så glad, att det var ni, som kom till mig därute, jag är så glad, att ni finns. Så jag kan tänka på er, där ni går mellan era kycklingar och era grisar och över er jord, som ni älskar så. Adjö, Annmari! I midsommar ska vi dansa, ni och jag, en hel, lång, ljus natt — ska vi inte?

— Jo, sade Annmari. Det ska vi, Stefan. Jag är också glad, att ni ramlade ner hos mig, och jag ska tänka på er, när jag går här. Det *blir* tomt efter er!

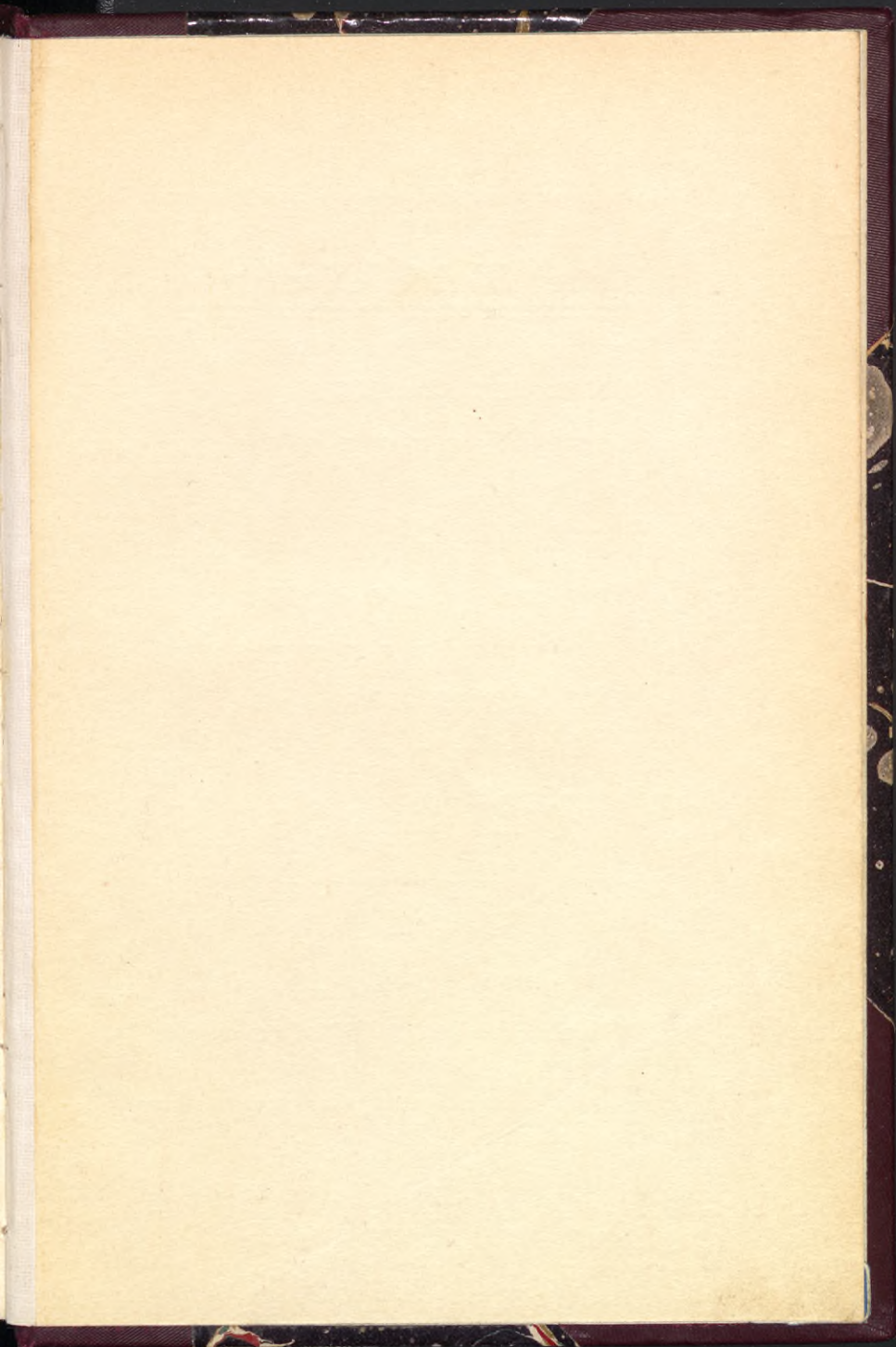
Med en hastig rörelse klämde hon ner kniven i hans ficka och drog sig lite undan hans arm.

— Där! sade hon och skrattade. Jag förser utlandet med svenskt stål. Och ovänner kan vi inte bli, för bloden rann.

Stack 27/0
68-4

Ester Blenda Nordström

EN RACKARUNGE

5:te uppl. 5:75

15 ÅR

3:dje uppl. 5:50

EN PIGA BLAND PIGOR

15:de uppl. 3:50

KÅTORNAS FOLK

4:de uppl. 5:75

TOK-KONRAD 3:—

Stockholm
Wahlström & Widstrand

Ester - The - ...

...

...

...

...

...

...

...

...

6000239171

Göteborgs universitetsbibliotek

1.65

JOHN JOHNSON
BOKBINDARE
GÖTEBORG

